

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

74'üncü Birleşim 31 Mart 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	610
II.- GELEN KÂĞITLAR	614
III.- YOKLAMALAR	658, 659, 682, 683
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	617, 619, 621
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	617:618, 619:620, 621:622
1.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'daki adalet sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	617:618
2.- Bilecik Milletvekili Selim Yağcı'nın, İkinci İnönü Zaferi'nin 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	619:620
3.- Karabük Milletvekili Cumhur Ünal'ın, Karabük Demir Çelik İşletmelerinin ve Karabük'ün kuruluşunun 85'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	621:622
	603

V.- AÇIKLAMALAR**618, 620, 622, 648, 655,
662, 670, 704, 715**

- 1.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, genç işsizliğe ilişkin açıklaması 618
- 2.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'nın 8'inci maddesine ilişkin açıklaması 619, 620
- 3.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, İkinci İnönü Zaferi'nin yıl dönümüne ve Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle andığına ilişkin açıklaması 621
- 4.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, ramazan ayının bu yıl zamlarla geldiğine ilişkin açıklaması 621
- 5.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Hataylıların EXPO'nun açılışı için Hatay'a gelecek olan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'ndan beklentilerine ilişkin açıklaması 622:623
- 6.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, TÜRKŞEKER'in kristal şekere yaptığı zamma ilişkin açıklaması 623
- 7.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, doğal gazın bütün il ve ilçelerde yaygınlaştırılması gerektiğine ilişkin açıklaması 623
- 8.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Karadeniz Bölgesi'ndeki sel felaketlerine ilişkin açıklaması 623
- 9.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, ramazan ayına ve sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla ilişkin açıklaması 624
- 10.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde gerçekleşen şiddet vakasına ilişkin "tweet"ine ilişkin açıklaması 624
- 11.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Savcı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle andığına ve sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla ilişkin açıklaması 624
- 12.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Tokat Bakkallar Odası Başkanı Şaban Kaya tarafından hazırlanan çalışma raporuna ilişkin açıklaması 625
- 13.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Keşan-Enez yol sorununa ilişkin açıklaması 625
- 14.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, üniversite mezunlarının işsizlik sorununa ilişkin açıklaması 625
- 15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de ihale edilen maden sahalarına ilişkin açıklaması 625:626

16.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Savcı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle andığına ilişkin açıklaması	626
17.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, İstanbul'da Nişantaşı Üniversitesinde akademisyenlerin karşı karşıya kaldığı muameleye ilişkin açıklaması	626
18.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda baraj puanının kaldırılmasına ilişkin açıklaması	626:627
19.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması	627
20.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Muğla Milas İkizköy'de zeytin ağaçlarının kesilmesine ilişkin açıklaması	627
21.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'de meydana gelen don afetine ilişkin açıklaması	627
22.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla Milas İkizköy'de zeytin ağaçlarının kesilmesine ilişkin açıklaması	628
23.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ Hükûmetinin 2021 yılında gerçekleştirdiği yatırımlara ilişkin açıklaması	628
24.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, ramazan ayına ilişkin açıklaması	628
25.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, zeytinlikleri madencilik faaliyetine açan yönetmeliğe ilişkin açıklaması	629
26.- Giresun Milletvekili Necati Tıglı'nın, atanamayan öğretmenlere ilişkin açıklaması	629
27.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun, zeytinlikleri madencilik faaliyetine açan yönetmeliğe ilişkin açıklaması	629
28.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, ramazan ayına ve sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla ilişkin açıklaması	629:630
29.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, ramazan ayına, 31 Mart Azerbaycanlıların Soykırım Günü'ne, sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla, Cumhurbaşkanının Özbekistan ziyaretine, atama bekleyen öğretmenlere, Artvin Şavşatlıların taleplerine, Türkiye İstatistik Kurumu şubat ayı dış ticaret istatistiklerine ve enflasyona ilişkin açıklaması	630:632
30.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın şehadetinin 7'nci seneidevriyesine, 31 Mart Azerbaycanlıların Soykırımı Günü'ne, sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla ve ramazan ayına ilişkin açıklaması	632:633

- 31.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü'ne ilişkin açıklaması 633
- 32.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Erdoğan'ın kurduğu faiz-nas ilişkisinin, Sefalet Endeksi verilerinin, enflasyonun, dış ticaret rakamlarının ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun asgari ücrete ilişkin ifadelerinin iktidarın "post truth" kullanımının örnekleri olduğuna, ramazan ayına, Enerji Bakanlığının maden konusunda çıkarmış olduğu yönetmeliğe ve Muğla Milas Akbelen'deki zeytin ağaçlarının Limak ve YK Enerji için kesilmesine ilişkin açıklaması 633:635
- 33.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, millî gürleşçilerimiz Feyzullah Aktürk ve Taha Akgül'ü tebrik ettiğine, ramazan ayına, Cumhuriyet Savcısı Selim Kiraz'ın katledilişinin 7'nci yılına, Seçim Kanunu Teklifi'ne, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun asgari ücrete ilişkin ifadelerine ve iktidar temsilcilerinin birbirine tezat açıklamalarına ilişkin açıklaması 635:636
- 34.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, ramazan ayına, Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın ölüm yıl dönümüne, 31 Mart Azerbaycanlıların Soykırım Günü'ne, sporcularımızın Avrupa Gürleş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla, Cumhurbaşkanının Özbekistan gezisine ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 636:639
- 35.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 639
- 36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 639:640
- 37.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 640:642
- 38.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 642
- 39.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Muğla Milas İkişköy'de zeytin ağaçlarının kesilmesine ilişkin açıklaması 642:643
- 40.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 648:649

- 41.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 649:650
- 42.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklaması ile Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 650:651
- 43.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 651
- 44.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Cezaevinde birçok ihlale uğrayan öğretmen Sibel Balaç için Adalet Bakanını göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması 652
- 45.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Aktaş'ın İYİ Parti Genel Başkanının grup konuşmasından sonra bir genelge yayınladığına ve Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in polis intiharlarına gülmesini kendisine yakıştıramadığına ilişkin açıklaması 652
- 46.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar ili Sandıklı ilçesi Ballık köyüne kurulmak istenen güneş enerjisi santraline ilişkin açıklaması 655
- 47.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 662:663
- 48.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 663
- 49.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 670:671
- 50.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Cumhurbaşkanının TÜRKŞEKER'e ilişkin sözlerine ilişkin açıklaması 671
- 51.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale Bakkallar Odası Başkanı Can Ahmet Uyar'ın hazırladığı rapora ilişkin açıklaması 704
- 52.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Çaybaşı İlküvez'deki çöp depolama alanına itiraz eden bölge halkına yapılan zulme ve aile hekimlerinin sorunlarına ilişkin açıklaması 704

53.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

715

VI.- ÖNERİLER**643, 652, 655, 659, 663,
671***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**643:648, 652:654,
655:658, 659:661,
663:666, 671:672*

1.- İYİ Parti Grubunun, 31/3/2022 tarihinde Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve arkadaşları tarafından, Türk polis teşkilatının içinde bulunduğu durum ve zorluklarla ilgili alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

643:648

2.- HDP Grubunun, 29/3/2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve arkadaşları tarafından, cezaevlerinde yaşanan sorunların ve ihlallerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

652:654, 655:658, 659

3.- CHP Grubunun, 30/3/2022 tarihinde Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, şeker fiyatlarındaki artışın nedenleri ve şeker politikalarının üretici ve tüketici lehinde yeniden nasıl şekillendirileceğinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

659:661, 663:666,
671:672**VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR****661, 667**

1.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

661:662

2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

667:668

3.- Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

668:669

4.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	669:670
5.- Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	670

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

672, 683, 705, 716

A) KANUN TEKLİFLERİ

*672:682, 683:704,
705:715, 716:718*

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321)

672:682, 683:704,
705:715, 716:718

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02'de açılarak dört oturum yaptı.

Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu, Bursa'nın 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesine, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, kamuda görev yapan taşeron işçilerin sorunlarına, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman, Hatay'da EXPO projesinin sorunları ve çözümlerine, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, sağlık personeline yönelik şiddeti önlemek için acil servislerde yapılması gereken düzenlemelere,

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, esnaftan hibe vergisi alınmaması gerektiğine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, cemevlerine gelen astronomik elektrik faturalarına,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, Kocaeli'de gerçekleştirilen 4'üncü Kartepe Zirvesi'ne,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, Mersinlilerin turizm alanındaki beklentilerine,

Bursa Milletvekili Yüksel Özkan, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet ve mobbinge,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, uyuz vakalarındaki artışa ve ameliyat için sıra bekleyen vatandaşların mağduriyetine,

İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy, İstanbul'un trafik sorununa ve İBB Başkanına,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, ramazan ayına,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, atama bekleyen öğretmenlere,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, zırlı araç ve mayın kaynaklı çocuk ölümlerine,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, çiftçinin sorunlarına,

Muğla Milletvekili Burak Erbay, müzik yasaklarının turizm üzerindeki olumsuz etkisine,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Erzurum'da gerçekleşecek Dünya Liseler Kış Oyunları'na,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Türkiye'nin ekonomik, siyasi, diplomatik ve askerî alandaki başarılarına,

Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz, Mersin'deki tarımsal üretime ve Mersinli üretici ve çiftçilere verilecek desteğe,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, AK PARTİ Hükümetinin 2021 yılında gerçekleştirdiği yatırımlara,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Cumhurbaşkanının bankacılık sektörüyle ilgili sözlerine,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Kütüphane Haftası'na,

Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy, Karabük Yenice köylülerin mağduriyetine,

İstanbul Milletvekili Zeynel Özen, Kızıldere katliamının 50'nci yıl dönümüne,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir parti devleti ve aile şirketi olmadığına,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, Antep savunmasının sembolü Şahin Bey'in Hakk'a yürüyüşünün 102'nci yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm, İstanbul Avcılar'da yer alan Xiaomi Salcomp şirketindeki işten çıkarmalara,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Fatih Sultan Mehmet Han'ın doğum yıl dönümüne, Elektronik Denetleme Sistemi'nin tam bir terör hâline geldiğine, gıda enflasyonuna, memur ve işçi maaşlarına, EUROSTAT verilerine, Hazine ve Maliye Bakanının Türkiye ekonomisine ilişkin sözlerine, Türkiye'deki gelir adaletsizliğine, Cumhurbaşkanının tavsiye ettiği menünün halktan koptuğunu gösterdiğine ve KDV oranlarıyla ilgili düzenlemeye,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Kütüphane Haftası'na, Darüşşafakanın kuruluş yıl dönümüne, Yunanistan'ı adalar, düzensiz göç, terörle mücadele, Batı Trakya Türklüğü ve mavi vatan gibi konu başlıklarında uluslararası hukuka uygun hareket etmeye davet ettiklerine ve ABD'nin, terör örgütü PKK'nın Suriye koluna aktarmayı öngördüğü mali yardıma,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Kızıldere katliamının 50'nci yıl dönümüne, TOMA çarpması sonucu yaşamını yitiren Efe Tektekin ile Mehmet Tektekin'le ilgili görülen davada çıkan kararı kesinlikle kabul etmediklerine, İmralı Cezaevindeki tecride, Cumhurbaşkanının önerdiği karışımında yer alan kestane balının Rize'nin İkizdere ilçesine bağlı Eskencidere'deki taş ocağı projesi yüzünden yok olacağına, dış tedavisinde kullanılan ithal malzemelerdeki fiyat artışına, Çanakkale Köprüsü için verilen geçiş garantisinin hazineye olan yüküne ve gıda enflasyonuna,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Resmî Gazete'de yayımlanan 97 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ve Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Rusya-Ukrayna savaşının sona ermesi için İstanbul'da yürütülen müzakerelere ve 3600 ek gösterge, asgari ücret, sözleşmeli personel ve EYT'lilerle ilgili yapılacak düzenlemelere,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Erzurum'da gerçekleşecek Dünya Liseler Kış Oyunları'nın hayırlı olmasını dilediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

İYİ Parti Grubunun, 30/3/2022 tarihinde Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, ürünlerinde şeker kullanmak zorunda olan imalatçılara uyguladığı raf fiyat garanti sistemi nedeniyle şeker satışı yapmayan Türkiye Varlık Fonunun portföyünde bulunan Türk Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi'nin bazı özel şeker fabrikalarına satış yapmadığına ilişkin iddialarının ve özelleştirilen şeker fabrikalarının zam beklentisi nedeniyle depolarında bulundurdukları şekeri stoklayarak piyasaya satış yapmamasının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 30/3/2022 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobane davasındaki hukuka aykırılıkların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (17715 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, Kayseri'de tarımsal sulamada karşılaşılan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5774) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 30 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa ili Ceylânınar ilçesi Çaylı köyünde gözaltına alınan koyunlara,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Silifke Belediye Spor'un maçlarında yaşanan güvenlik sorunlarına,

Giresun Milletvekili Necati Tığlı, Muhafız Alayı Komutanı Milis Yarbay Osman Ağa ve dava arkadaşlarını rahmetle andığına,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, Kayseri'nin Tomarza, Pınarbaşı ve Develi ilçelerindeki sulama sorununa,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşma ile Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Kobani kumpas davasına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 321), görüşmelerine devam edilerek ikinci bölümü üzerindeki görüşmeler tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ile Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde verilen önergeler hakkında yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç, Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaşanan sorunlara, Bursa Milletvekili Erkan Aydın, kronik rahatsızlığı olan hastaların ilaç tedarikine, İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 31 Mart 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.03'te birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Necati TIĞLI

Giresun

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Sevda ERDAN KILIÇ

İzmir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 128

31 Mart 2022 Perşembe**Milletvekili Teklifleri**

- 1.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4348) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 2.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin; Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Kanunu Teklifi (2/4349) (Adalet ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 3.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun; 6271 Sayılı Cumhurbaşkanı Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4350) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4351) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri**(Yasama Dokunulmazlığı)**

- 1.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1903) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 2.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1904) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 3.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1905) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 4.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1906) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 5.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1907) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 6.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1908) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)
- 7.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1909) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

8.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1910) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

9.- Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1911) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

10.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1912) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

11.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1913) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

12.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1914) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

13.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1915) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

14.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1916) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

15.- Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1917) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

16.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1918) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

17.- Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1919) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

18.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşcier'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1920) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

19.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1921) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

20.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1922) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

21.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1923) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

22.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1924) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

23.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1925) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.03.2022)

Yazılı Soru Önergesi

1.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, ibadet yerlerine ve cemevlerine ibadethane statüsü tanınması ile ilgili verilen kanun teklifleri ve soru önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/60972) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2022)

31 Mart 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 74'üncü Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Şanlıurfa'daki adalet sorunları hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'a ait.

Buyurun.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'daki adalet sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Genel Kurulu selamlıyorum.

Urfa'da büyük adaletsizlikler yaşanıyor, biz bu olayı unutturmayacağız. Bakınız, bu olayı ayrıntılı bir şekilde tekrar tekrar anlatmaya devam edeceğiz. Bu olay bir kırılma noktasıdır, bu olay bir vahşettir. O dönem ben de adaydım, bu olay 14 Haziran 2018'de Suruç'ta yaşandı. Bir esnaf ziyareti münasebetiyle Hükümetin bir vekili ile korumaları, akrabaları, ağır silahlarla bir dükkâna girdiler. Dükkânda çalışan 5 genç var; Celal, Adil, Ferit, Mehmet, Fadıl Şenyaşar. Esvet Şenyaşar da bu olayda öldürülenlerden biridir ama Esvet Şenyaşar olayın içinde zaten yoktu. Orada olay yaşanıyor, yaralanmalar oluyor ve bu olayın büyük bölümü hastanede gerçekleşti; hastanede infaz yaşanıyor, infaz; vahşet yaşanıyor. Hem silahlarla yaralı getirilen Şenyaşar ailesinin üyeleri hem de orada bulunan yangın tüpleriyle insanlar katlediliyor.

Bakınız, Celal ve Adil Şenyaşar orada ölüyor; baba bu olayın yaşandığını duyuyor, kahveden kalkıp hastaneye gidiyor, hastanede babanın bu olaydan haberi var ama bu olayın içinde değil, hastanede Esvet Şenyaşar'ı da katlediyorlar; Emine Şenyaşar'ın yanında, annesinin yanında katlediyorlar. Sonra olay ne oluyor? Sonra Fadıl Şenyaşar tutuklanıyor arkadaşlar, dört yıldır Elâzığ Yüksek Güvenlikli T Tipi Cezaevinde, şu an hücreindedir. Ve aile, Ferit Şenyaşar ve Emine Şenyaşar bir yılı aşkın bir süredir, üç yüz seksen sekiz gündür Urfa Adliyesi kapısında oturmaktadır. O dönem ne yaşandı? Cumhurbaşkanı çıktı, olayı PKK'yle ilişkilendirdi. O dönemin Başbakanı Binali Yıldırım da aynen PKK'yle bu durumu ilişkilendirdi. Sonra malum İçişleri Bakanı -zaten ne söylese yeridir yani- o da PKK'yle ilişkilendirdi. Sonra ne oldu? Bundan altı yedi ay önce -ne diyeyim yani dört yıl geçmiş, Allah razı olsun mu diyelim- Fakıba, AKP'nin Milletvekili "Bu olayın PKK'yle alakası yoktur, bu olaydan dolayı ben vicdan azabı yaşıyorum." dedi, Hükümetin bir üyesi bunu söyledi. Ramazan ayında yaşandı, bu insanlar oruçluymdu arkadaşlar, bu insanlar oruçluymdu; emeğindeydi, işinde gücündeydi.

(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Bakınız, terörle ilişkilendirmeye çalıştılar. Bu aile, bu insanlar on dokuz yıldır orada esnaf, vergisini ödüyor, esnaf kefalet odasına kayıtlı ama yerel, böyle çeteci anlayışla bu insanları katlettiler ramazan ayında. Ramazan ayı yaklaşıyor, oruç tutacak arkadaşlarımız da var yani burada Peygamber'imizin hadisinden de bahsetmekte fayda var, ne diyor: "Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır." Bu kadar vicdansızlık, bu kadar acımasızlık olur mu? Şimdi ne yapmaya çalışıyorlar? "Biz bu işi farklı şekilde halledelim..." Bir tetikçi katliam yapıyor, kimi gönderiyorlar? Bir tetikçiyi gönderiyorlar. Arkadaşlar, modern hukuku baypas etmeye çalışıyorlar. Tabii ki aşiret hukuku, yereldeki toplum ahlaki hukuku bizim için önemlidir, kıymetlidir ama bu mesele dünya kamuoyuna mal oldu; her gün konuşuluyor, her yerde konuşuluyor. Sizin bunu kendi hukukunuzla halletmeniz lazım. Bu işi biz biliyoruz; Urfa Adliyesini aşar, Adalet Bakanını aşar, Hükûmeti de aşar, bu işin anahtarı şu an Cumhurbaşkanı'nın cebindedir. Cumhurbaşkanı'nın hukukun yolunu açarsa bu mesele konuşulur, tartışılır, bu katliamı yapanlar bir an önce tutuklanır. Emine Şenyavaşar "Katiller dükkânımızın önünden geçiyor, yanımızdan geçiyor. Bu cesareti Cumhurbaşkanı'ndan alıyor." diyor.

Bakınız, arkadaşlar, bu ülkenin adaleti budur, budur; buradadır, yargısı buradadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Biz bu meseleyi unutturmayacağız. Elbette ki Hükûmetin içinde vicdanlı insanlar olabilir ama bu mübarek ramazan ayında herkes yüzleşmelidir arkadaşlar, arınmalıdır. Yani sadece oruç tutmakla bu mesele olmuyor. Büyük bir vicdansızlık... Bu kadın 70 yaşında bir annedir; Ferit'le beraber, bazen de diğer kardeş Mehmet Şenyavaşar'la birlikte her gün Urfa Adliyesindedir. Geçen sene iftarını Urfa Adliyesi önünde açtı. Herkes bu mübarek ramazan ayında yüzleşmelidir. Cumhurbaşkanı da vicdana gelmelidir, taraf tutmamalıdır, hukukun kapısını açmalıdır, bu aileye yapılan zulme "Dur!" demelidir. Bu ailenin kimsesi olmadığı için bu kadar hukuk dışında tutuluyor. Biz bu ailenin yanındayız, unutturmayacağız, bunu da böyle bilin. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Vecdi Bey, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, genç işsizliğe ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İŞKUR'a başvuran 15-24 yaş arası gençlerin sayısı 1 milyon 31 bin 612'ye yükseldi. Her 3 kayıtlı işsizden 1'i genç. Ne çalışan ne de okuyan gençlerimizin sayısı 3 milyonu geçti. 4 gençten 1'i evinde oturuyor. 3 işsizden 1'i ise üniversite mezunu. AKP'li Bakan "Ülkemizde genç olmak çok tatlı bir şey." diyor. Herhâlde Bakan sarayın gençlerinden bahsediyor; onların üçer beşer maaşı var, lüks arabaları var. Milletlin gençleri için hayat zehir olmuş, iş bulmak mucize. Mucize gerçekleşti diyelim, iş buldu, maaş açlık sınırı altında. Yuva kurmak, ev, araba hayal oldu gençler için. Gençlerin umutlarını yok edenler yok olmaya mahkûmdur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Subaşı...

2.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'nın 8'inci maddesine ilişkin açıklaması

HASAN SUBAŞI (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2014 yılında Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'nın 8'inci maddesiyle tarım alanlarında sınır komşunun satışı hâlinde komşuya ön alım hakkı sağlanmıştı. Süreçte çıkan aksaklıklar nedeniyle 2020'de bu madde yasadan tümüyle çıkarıldı. Mülgaya rağmen, kanun geriye yürümediği için mahkemelerde bu konuda devam eden birçok ihtilaf mevcut. Mahkemeler kanunun iptaline...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Efendim, zamanımı baştan kaybettiğim için...

BAŞKAN – Sonra tekrar verelim Sayın Subaşı.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

2.- Bilecik Milletvekili Selim Yağcı'nın, İkinci İnönü Zaferi'nin 101'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, İkinci İnönü Zaferi'nin 101'inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Bilecik Milletvekili Selim Yağcı'ya ait.

Buyurun Sayın Yağcı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELİM YAĞCI (Bilecik) – Sayın Başkan, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Gazi Meclisimizde milletvekilliği yapma şerefine nail olan çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım; 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışından yaklaşık bir yıl sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularımızın kazandığı ilk zafere ev sahipliği yapan, diriliş, kuruluş ve kurtuluşun şehri Bilecik Milletvekili olarak İkinci İnönü Zaferi'nin 101'inci yıl dönümü münasebetiyle söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve çok değerli Bilecikli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere Millî Mücadele kahramanlarımızı, tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularımızın kazandığı ilk zafere yaptığı ev sahipliğiyle diriliş ve kuruluşun şehri Bilecik'imizin “Kurtuluşun Şehri” unvanıyla anılmasını sağlayan İkinci İnönü Zaferi'nin 101'inci yıl dönümü kutlu olsun. Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularımızın Bilecik merkezli olarak Yunan ordusu karşısında zafere ulaşması, tüm Anadolu'da bağımsızlık inancını güçlendirdi, Anadolu'da büyük coşku yarattı, milletimize moral ve güç verdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularına yani düzenli ordumuza halkımızın güvenini artırdı. İkinci İnönü Zaferi, uluslararası alanda Ankara Hükümetinin varlığını güçlendirdi, Anadolu'da başlatılan hareketin birçok ülke tarafından kabul edilmesine vesile oldu. Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularımızın 1 Nisan 1921'de Metristepe'de kazandığı İkinci İnönü Zaferi'nin ardından Mustafa Kemal Paşa'nın tarihe geçen “Siz orada yalnız düşmanı değil, Türk milletinin makûs talihini de yendiniz.” sözlerinden yüz bir yıl sonra diriliş, kuruluş ve kurtuluşun şehri Bilecik'i Türkiye Büyük Millet Meclisinde 100'üncü yıl Milletvekili olarak temsil etmenin onuruyla, Şeyh Edebali hazretlerinin “Geçmişini bilmeyen geleceğini bilemez, geçmişini iyi bil ki geleceğe sağlam basasın; nereden geldiğini unutma ki nereye gideceğini unutmayasın.” sözünün unutmama ve unutturmama adına, Millî Mücadele tarihimiz adına bu şanlı zaferleri gelecek nesillere aktararak şanına layık şekilde yüz yıldır kutlamalarını yapıyoruz, inşallah 1 Nisanda, yarın yine 101'inci kutlamayı da hep birlikte gerçekleştireceğiz.

Sayın milletvekilleri, bazı mekânlar vardır ki zamana ve insana anlam kazandırır. Millî Mücadele sürecimizdeki Metristepe ve İkinci İnönü Savaşı, Bilecik sınırları içerisinde olmuştur. Bu vesileyle, bu zaferin kazanılmasında ev sahipliği yapan şehrim Bilecik'e ve Bilecik gibi zaferlerimize şahitlik yapan şehirlerimize Gazi Meclisimizce, cumhuriyetimizin kuruluşunun ve bu şehirlerin kurtuluşunun 100'üncü yılı anısına İstiklal Madalyası verilmesini Meclisimizin takdirlerine arz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu aziz vatanımızın her karış toprağı şehitlerimizin kanlarıyla sulandığı ve her karışının hizmetin en güzelini hak ettiği inancıyla, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, yirmi yıldır içte ve dışta tüm engellemelere rağmen yorulmadan, durmadan bu vatana hizmet etmenin haklı onur ve gururunu yaşıyoruz. Bilecik özelinde, on beş yıl belediye başkanı, dört yıldır da bir milletvekili olarak diriliş, kuruluş ve kurtuluşun beşiği olan topraklara hizmetkâr olmanın haklı onur ve gururunu yaşıyorum. Türkiye ve Bilecik olarak "hayal" denilen birçok projeyi her alanda gerçekleştiriyor, milletimizin hizmetine sunuyoruz, Bilecik'imizin yıllanmış sorunlarını tek tek çözüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

SELİM YAĞCI (Devamla) – “Kuruluş ve kurtuluşun beşiği” olarak adlandırılan Bilecik'imizin, inşallah, yapılan yatırımlarla, üniversitesiyle, 7 tane organize sanayi bölgesiyle, altın madeni işletmeleri, mermeri, seramiği, turizmi, demir yolu ve kara yolu altyapısıyla, yolların kavşak noktası olması özelliğiyle şahlanışın da beşiği olacağına canıgönülden inanıyorum.

Bizlere, bu toprakları kanlarıyla vatan kılan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehit ve gazilerimizi bir kez daha rahmetle ve şükranla anıyorum. Bu vatan topraklarına medeniyetimizin değerlerini dantel gibi işlemek için cansiparane çalışan başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere tüm devlet erkânımıza ve aziz milletimize şükranlarımızı arz ediyorum.

Hep birlikte daha iyiye, daha güzele diyerek Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve çok değerli Bilecikli hemşehrilerimi bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Subaşı, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, *Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'nın 8'inci maddesine ilişkin açıklaması (Devam)*

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2014 yılında Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'nın 8'inci maddesiyle tarım alanlarında sınır komşunun satışı hâlinde komşuya ön alım hakkı sağlanmıştı. Süreçte çıkan aksaklıklar nedeniyle 2020'de bu madde yasadan tümüyle çıkarıldı. Mülgaya rağmen, kanun geriye yürümediği için mahkemelerde bu konuda devam eden birçok ihtilaf mevcut. Mahkemeler, kanunun iptaline rağmen, önceden yargıya intikal etmiş birçok benzer konuda karar veremez durumdadır. Konunun tarafları da beklemede kalmış, mağdur durumdadır. Eklenecek bir maddeyle kanunun geçmişe yürütülmesi sağlanmalıdır. Hazırladığımız kanun teklifinin Tarım Komisyonunda uzun süredir bekleme nedeniyle mağduriyetler ve ihtilaflar da sürmektedir.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Arkaz, buyurun.

3.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, İkinci İnönü Zaferi'nin yıl dönümüne ve Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle andığına ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

1 Nisan 1921'de İkinci İnönü Savaşı kazanıldığında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa, Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'ya yazdığı telgrafta şöyle söylüyordu: “Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz. Bütün vatan bugün en ücra köşelerine kadar zaferinizi kutluyor.” Bu vesileyle, İkinci İnönü Zaferi'nin yıl dönümünü kutluyorum, başta Aziz Atatürk olmak üzere tüm Kurtuluş Savaşı kahramanlarımızı rahmet ve minnetle anıyorum.

Ayrıca, 31 Mart 2015 tarihinde görevi başında şehit edilen Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle anıyorum, ruhu şad olsun.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Burhanettin Bey, buyurun.

4.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, ramazan ayının bu yıl zamlarla geldiğine ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

“Ramazan ayı bereketiyle.” derler ama bu yıl zamlarla birlikte geldi. Ekonomik krizin etkileri her geçen gün ağırlaşırken faturası da yurttaşın mutfağına çıkıyor. Şekere, süte, yufkaya, cezive art arda gelen zamlarla birlikte ramazan ayıyla özdeşleşen güllaç da yüzde 50 zamlandı. Güllacı satın almayı bırakın, evde yapmak bile lüks oldu. Orucunu hurmayla açmak isteyen vatandaşlar ise taneyle almak zorunda. Hurmanın tanesi Eminönü'nde 5 TL'ye satılıyor. Vatandaş orucunu otuz gün hurmayla açmak istese cebinden çıkacak para 150 lira, 4 kişilik ailenin hurma masrafı sadece 600 TL. Bu yıl iftar sofrasına pide de gelmeyecek. 2021 yılında 4 liradan satılan ramazan pidesinin fiyatına yüzde 66 zam geldi, 330 gram ramazan pidesi 6 lira.

Bu millet ne yiyecek diye düşünmediniz, vatandaşın on bir ayın sultanı olan ramazanını da zehir ettiniz.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- Karabük Milletvekili Cumhur Ünal'ın, Karabük Demir Çelik İşletmelerinin ve Karabük'ün kuruluşunun 85'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Karabük Demir Çelik İşletmelerinin ve Karabük'ün kuruluşunun 85'inci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Karabük Milletvekili Cumhur Ünal'a ait.

Buyurun Sayın Ünal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CUMHUR ÜNAL (Karabük) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; önümüzdeki 3 Nisan Pazar günü, seksen beş yıl önce temelleri atılan KARDEMİR Karabük Demir Çelik Fabrikaları ve Karabük'ün kuruluşu olan 3 Nisan 1937 tarihi nedeniyle söz almış bulunmaktayım. Şahsım ve Karabük milletvekili arkadaşlarım adına Sayın Başkanı ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3 Nisan 1937 tarihi önemli ve anlamlı bir tarihtir. Bu tarih, çeltik üretiminden çelik endüstrisine geçilmesine vesile, modern Türkiye'nin endüstriyel atılımlarına öncülük eden Karabük Demir Çelik Fabrikalarının temellerinin atıldığı tarihtir. Sanayileşme hareketini başlatan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ve onun talimatıyla 3 Nisan 1937 tarihinde temel atma için Karabük'e gelen Başvekil İsmet İnönü'ye, ülkemizin bu ilk ağır sanayi tesisi olan KARDEMİR Karabük Demir Çelik Fabrikalarının kurulmasında ve yaşatılmasında emeği geçenlere Karabük halkı adına minnet ve şükran duygularımızı sunuyor, vefat edenlere de Allah'tan rahmet diliyoruz.

KARDEMİR, kuruluşundan itibaren hızlı bir şekilde büyümüş, ülkemizin her türlü demir çelik ürün ihtiyacını karşılamıştır, üretmiş olduğu ürün ve mühendislik hizmetleriyle ülkemizin inşasında çok büyük katkılar sağlamıştır, ERDEMİR ve İSDEMİR'in doğmasında önemli rol oynamıştır. Yıllık 150 bin tonluk kapasitesiyle üretim yolculuğuna başlayan KARDEMİR, üretimin 1 milyon tona çıktığı dönemleri yaşamış, 2002'ye gelindiğinde üretimi 300 bin tonlara kadar düşmüş, kapatılma riskiyle karşı karşıya kalmıştır.

3 Kasım 2002 tarihi KARDEMİR'in yeniden hayat bulduğu tarih olmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın destekleriyle ray üretimine geçilmiş; KARDEMİR, ray üretebilen yerli ve millî tek sanayi kuruluşu hâline gelmiştir. Bugün itibarıyla, ray, profil ve tren tekeri gibi katma değer üreten, ürün çeşitliliğini artıran, çevre yatırımlarına da önem veren, yılda 3 milyon ton kapasiteye ulaşan, birçok ülkeye ihracat yapan bir fabrika hâline gelmiştir. Ayrıca, küçük çaplı haddanelerin de ham madde ihtiyaçlarını karşılayan bir fabrika olarak ülke ekonomisine katkı sağlamayı sürdürmektedir. Ayrıca, sosyal sorumlulukları için de Karabük Üniversitesine fakülte ve yüksekokullar kazandıran KARDEMİR yönetimine ve çalışanlarına ve ayrıca şehrimizin değerlerine teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karabük, 3 Nisan 1937'de 13 haneli bir köy, 1953 yılında ilçe, 1995 yılında il olan, köyden ilçe ve ile yürüyen tek cumhuriyet şehridir. Karabük, ilk sanayi şehri olmanın yanında, 1994 yılında UNESCO tarafından Dünya Miras Kenti Listesi'ne alınan, koruma sürecini aktif tutan, geleceğimize de ışık tutan Safranbolu, dünyanın en nadide ağaç türleriyle Yenice, Hadrianapolis Antik Şehri'yle Eskipazar, Kaya Mezarları'yla Ovacık ve insanları büyüleyen doğal güzellikleri olan Eflâni ilçeleriyle öne çıkmaktadır.

Gerek AK PARTİ hükümetlerinin üniversite, tıp fakültesi, doğal gaz, yol, su, hastane, cezaevi, yüzme havuzu, yurt binaları, hizmet binaları, DSİ yatırımları, stadyum, enerji, KÖYDES ve Keltepe Kayak Merkezi gibi önemli yatırımlarıyla gerekse özel sektör yatırımlarıyla her geçen gün gelişen ve büyüyen Karabük, üniversitesiyle de eğitim ve bilim alanında geleceğe emin adımlarla yürüyen bir kenttir.

Diğer taraftan, yakın takibimizde olan, bölge milletvekilleriyle beraber de ilgilendiğimiz, ülkemizi ve Karabük ilimizi yakından ilgilendiren, ekonomimize yüksek katkı verecek ve istihdamın artmasında da önemli rol oynayacak olan Zonguldak'ın Filyos bölgesinde kurulmakta olan Filyos Limanı ve Filyos Endüstri Bölgesi Projesi filizlenmeye başlamıştır.

Bu vesileyle, fabrikasına her zaman sahip çıkan çelik işçisi arkadaşlarımıza, Çelik-İş Sendikamıza, KARDEMİR yöneticilerimize, şehrimizin yöneticilerine, Karabük ilimize ve bölgemize önemli eserler kazandıran AK PARTİ hükümetlerimize ve en önemlisi Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan Bey'e Karabüklüler ve şahsım adına teşekkürlerimi sunuyorum, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Kaşıkçı...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- *Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Hataylıların EXPO'nun açılışı için Hatay'a gelecek olan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'ndan beklentilerine ilişkin açıklaması*

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

CHP Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu yarın EXPO'nun açılışı için Hatay'a geliyor. Kendisinden, açılıştan hemen sonra Hatay'dan ayrılmayıp ilimizi gezmesini bekliyoruz. Hatay'da içme suyu sıkıntısı

yaşayan ilçelerimizi, yolu olmayan köylerimizi, kanalizasyon şebekesi olmadığı için derelere ve denize akan atık suları, çarpık kentleşmeyi, Defne ilçesinde vatandaşlarımızın sağlığını tehdit eden arıtma tesisini, Antakya ilçemizde korku filmlerini aratmayacak sebze hâlini, köstebek yuvasına dönen yollarımızı, şehir içlerinde sıkışan trafiğimizi mutlaka görüp tecrübe etmesini ve böylece Hataylı hemşehrilerimizin yaşadığı sıkıntıları anlamasını bekliyoruz.

Şanlıurfalı çiftçilerimize Büyükşehir Belediyesini CHP'ye vermeleri hâlinde bedava elektrik vaadinde bulunan Sayın Kılıçdaroğlu'na Hatay Büyükşehir Belediyesinin hâlihazırda CHP'de olduğunu hatırlatıyor, bu projesinde samimiyse vakit kaybetmeden bedava elektrik vaadini hemen Hatay'da hayata geçirmesini bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Göker...

6.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, TÜRKŞEKER'in kristal şekere yaptığı zamma ilişkin açıklaması

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkanım, şeker fiyatları, stoklar ve karaborsaya yönelik tartışmalar sürerken TÜRKŞEKER -bugün öğrendiğimiz habere göre- kristal şekere yüzde 31 zam yaptı. Şekerin kilosu, 14 Şubat 2022'de 6 lira 99 kuruş iken bu hesaba göre günümüzde yani kırk beş gün içinde şekere yaklaşık yüzde 55 oranında zam yapılmış oldu. Bu zammı dış güçler yapmadı, siz yaptınız. Kırk beş günde yapılan yüzde 55'lik zammın gerekçesi nedir? Eminiz ki bu zamdan sonra şeker piyasasında bir rahatlama olacaktır. Zira, şeker fabrikalarının dolu olduğunu dün de dile getirmiştim yani yapılan, Hükümet eliyle açıkça bir karaborsadır.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

7.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, doğal gazın bütün il ve ilçelerde yaygınlaştırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkanım, kışların uzun ve sert geçtiği illerimizde ısınmak hakikaten büyük bir külfet hâline gelmiştir. Bugün, kömürün tonu 8 bin lirayı geçmişken doğal gazın bütün il ve ilçelerde yaygınlaştırılması zaruret hâlini almıştır. Ağrı'da insanlarımız kömür alamadığı için ısınamıyor, ilçelerde millet perişan hâlde, doğal gaz boru hattı Ağrı'yı teğet geçiyor ama ne hikmetse, Ağrı'nın ilçelerine uğramıyor. Edirne'den Van'a, Ardahan'dan Muğla'ya, her vatandaşın mağduriyetine çözüm üretmek sosyal devlet olmanın bir gereğidir. Biz, bu sorumluluğu tekrar hatırlatma gereği duyuyoruz. Ağrılı vatandaşlarımızın feryatlarına kulak tıkamayın, bu mağduriyeti gidermek için doğal gaz şebekesi olmayan il ve ilçelerimizde gerekli çalışmalar bir an önce tamamlanmalı ve buralara acilen doğal gaz verilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

8.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Karadeniz Bölgesi'ndeki sel felaketlerine ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son yıllarda artan sel felaketleri özellikle Karadeniz Bölgesi'nde ciddi can ve mal kayıplarına neden olmuştur. Ülkemizde depremde sonra en fazla can ve mal kaybına neden olan doğal afet sel felaketleridir. Bu felaketlerin önlenmesine yönelik Hükümetimiz ciddi yatırımlar yapmaktadır. Sel felaketlerinde can kaybını önleyebilmek adına son yıllarda geliştirilen erken uyarı sistemlerinin, maddi kayıpları değilse de can kayıplarının engellenmesinde önemli fonksiyonunun olacağı tahmin edilmektedir. Bu doğrultuda yapılan proje neticesinde DSİ, 125 radar sensörlü erken taşkın uyarı sistemini Karadeniz Bölgesi'nin çeşitli yerlerine yerleştirecektir. Geçtiğimiz iki yıl içinde 4-5 defa sel felaketine maruz kalan Düzce ilimiz proje kapsamında değerlendirilmekle beraber, sadece Akçakoca'da bir dereye radar sensörü konulacaktır.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

9.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, ramazan ayına ve sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Rahmet yağmurlarının sağanak sağanak yağdığı, dua, mağfiret ve tövbe kapılarının ardına kadar açıldığı, manevi iklim ve dayanışmanın doruklara ulaştığı, yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in indirildiği, Kadir Gecesi'ni de içinde barındıran on bir ayın sultanı mübarek ramazan ayına erişmenin mutluluğunu yaşamaktayız. Ramazan ayının Türk-İslam âlemine hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Avrupa Güreş Şampiyonası'nda göğsümüzü kabartan, bayrağımızı göndere çektirip İstiklal Marşı'mızı okutan, Avrupa Şampiyonu olan Taha Akgül kardeşim ile Feyzullah Aktürk'ü, gümüş madalya kazanan Süleyman Atlı'yı, bronz madalya kazanan Recep Aktaş, Muhammet Akdeniz ve Osman Göçen'i canıgönülden tebrik ediyorum. Cenab-ı Allah sırtınızı yere getirmesin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

10.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde gerçekleşen şiddet vakasına ilişkin "tweet"ine ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca, geçtiğimiz günlerde Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde hasta yakınları tarafından sağlık çalışanlarının darp edilmesini “Bu nasıl insanlık?” diye bir “tweet” atarak vatandaşlara şikâyet etti. Kendisi de bir hekim olan Sayın Fahrettin Koca'nın yıllardır sağlıkta şiddetin önüne geçemeyen AKP iktidarlarının Sağlık Bakanı olarak atmış olduğu bu trajikomik “tweet”i hayretle okudum.

Sayın Koca, bu bir anlamda sağlık politikalarınızın iflasının itirafı mıdır? Hiç kuşkunuz olmasın ki Cumhuriyet Halk Partisinin ve Millet İttifakı'nın iktidarında tüm sağlık çalışanlarına sizin sağlayamadığımız huzurlu, mutlu bir çalışma ortamını ve güvenli bir gelecek sağlayacağımızın sözünü veriyoruz. Geliyor gelmekte olan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

11.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Savcı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle andığına ve sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, 31 Mart 2015 tarihinde DHKP-C'li teröristler tarafından şehit edilen Savcı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle ve duayla anıyorum; bütün terör ve terör destekçilerini de buradan lanetliyorum.

Avrupa Şampiyonası'nda altın madalya kazanan Taha Akgül'ü -9'uncu kez altın madalya kazandı-Feyzullah Aktürk'ü, gümüş madalya kazanan Süleyman Atlı'yı, bronz madalya kazanan Recep Aktaş, Muhammet Akdeniz ve Tarsuslu hemşehrim Osman Göçen'i tebrik ediyorum, başarılarının devamını diliyorum. Türk güreşine ve güreşçisine sahip çıkıldığı takdirde neler yapabileceğini, Türk'ün bileğinin bükülemeyeceğini bütün dünyaya gösterdiler. Güreşe yapılan desteğin daha da artırılarak devam etmesini talep ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

12.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Tokat Bakkallar Odası Başkanı Şaban Kaya tarafından hazırlanan çalışma raporuna ilişkin açıklaması

YÜCEL BULUT (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tokat Bakkallar Odası Başkanımız Şaban Kaya tarafından hazırlanan çalışma raporuna göre, süpermarket zincirlerinin mahalle aralarına kadar yayılmış olmaları esnafımızın yok edilmesine ve bölgenin ekonomik yapısının tamamen altüst olmasına sebep olmaktadır. Türkiye’de perakende sektöründe önemli bir yeri olan, girişimciliğin ve istihdamın etkin unsurlarından biri olan mahalle esnafımızın ayakta kalmaları ekonomik ve sosyal açıdan büyük önem taşımaktadır. Mahalle aralarında açılan zincir marketler başta bakkal esnafı olmak üzere hemen hemen her iş kolundaki esnaf ve sanatkârların işlerini büyük ölçüde aksatmakta, hatta birçok esnaf ve sanatkâr bu zincir marketlere karşı rekabet edemeyip iş yerlerini kapatmak zorunda kalmaktadır. Büyük sermaye gruplarının perakende sektörüne yatırım yapmaları sonucunda küçük işletmelerin rekabet edebilme güçleri zayıflamaktadır. Mahalle esnafımızın korunabilmesi için yasal düzenlemelerin yapılması artık elzem ve kaçınılmaz hâle gelmiştir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

13.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Keşan-Enez yol sorununa ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yaz geliyor, Türkiye'nin her yerinden misafirlerimiz, dünyanın en güzel denizlerinden olan ve AKP'nin yok etmeye çalıştığı Saros Körfezi'mize dinlenmek için gelecekler. Gelin görün ki Saros kıyılarına ulaşımı sağlayan ana bağlantı yolu olan Keşan-Enez yolu hâlâ kağnı yolu gibi. Sözde, 2018'de yenileme çalışmalarına başlanmış ve 2021'de bitirilecekti. Geldik 2022'ye, artık ortada bir çalışma yok. Yaz aylarında 300 bin vatandaşımız bu yolu kullanıyor. Bir ilçenin ülkeye bağlandığı yol ancak bu kadar kötü olabilir. AKP milletvekillerinden Genel Başkanına kadar Keşan-Enez yolunu kullanıp bu yolun standartları yerindedir. Vatandaşın canını, malını tehlikeye atmıyor diyebilen varsa söylesin. Keşan-Enez yolunun durumu utanç vesikasıdır, bu vesika da AKP'nin boynunda asılı durmaktadır. AKP bu vesikadan rahatsız olmayabilir ama biz vatandaşımızın can ve mal güvenliğinden endişeliyiz ve bir an önce yolun düzeltilmesini istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Arık...

14.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, üniversite mezunlarının işsizlik sorununa ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İşsiz ziraat mühendisi sayısı 82 bin, işsiz gıda mühendisi sayısı 45 bin, işsiz veteriner hekim sayısı 72 bin, işsiz su ürünleri mezunu sayısı 15 bin, işsiz balıkçılık teknikeri sayısı 1.518. 2020'de 790 veteriner hekim atayan bu iktidar, bu yıl tüm mühendislerde sadece 747, veteriner hekimlerde ise sadece 392 atama yapıyor. Hasta garantili hastane, geçiş garantili köprü, yolcu garantili yol yapan bu iktidarımız keşke bu ülkenin gençleri için istihdam garantili üniversiteler yapabilse.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de ihale edilen maden sahalarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, 61 ilde 344 maden için ihale açılacağını ilan etti. Niğde'de ihale edilen maden sahası sayısı 11 olarak belirlendi. 11 maden sahasının tamamı da Ulukışla ilçesinde. 4'ü Tekneçukur köyü, 3'ü Gümüşköy, 2'si Emirler köyü ve 2'si Porsuk köyü sınırlarında.

11 maden sahasının tamamı ormanlık alanları sorunlu kılabilecek bölgelerde belirlenmiş. Elli yılda bölge ağaçlandırılmak için çalışıldı, hatta ormancı köyler boşaltıldı, şimdi maden için talana açılıyor. Altın çıkarılmasına izin verilen tesisler yetmedi mi? Kalsit, kil, çimento ve seramik sanayisinde kullanılan madenleri çıkaracağız diye doğa katledilecek. Niğde’de orman olmayan alanlarda kalsit rezervi yeterince varken ormanlık alanların maden sahası olarak ilan edilmesi nereden çıktı? Ormanların bulunduğu bölge, dünyaca ünlü kiraz bahçelerinin de yer aldığı bölge. Tarım ve Orman Bakanlığının bu talandan haberi var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

16.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Savcı Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle andığına ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yedi yıl önce görevi başında DHKP-C terör örgütü tarafından haince şehit edilen Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim Kiraz'ı saygı ve rahmetle anıyorum, ruhu şad olsun.

Terörü ve destekçilerini lanetliyorum. Kumpas hevesiyle FETÖ'ye göz kırpanların, Kandil meraklılarının, matematik hesapları uğruna teröre net tavır koyamayanların hesabı tutmayacak, dün olduğu gibi bugün de hüsrana uğrayacaklardır. Cumhuriyet, dünden bugüne, inandığımız değerler uğruna yitirdiğimiz kahramanların üzerinde yükselmiştir, bundan sonra da uğruna verilen kavgada kökleşecektir. 1923 kurucu ruhu daima yaşayacaktır.

Sayılmayız parmak ile tükenmeyiz kırmak ile diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

17.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, İstanbul'da Nişantaşı Üniversitesinde akademisyenlerin karşı karşıya kaldığı muameleye ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Meclis olarak bizlerin yasal güvenceye aldığı vakıf üniversitelerinde çalışan öğretim elemanlarının yasal hakkı olan ücret, özlük hakkını yerine getirmeyen İstanbul'da Nişantaşı Üniversitesinde akademisyenlerin son günlerde karşı karşıya kaldığı muameleyi dikkatinize sunuyorum. YÖK'ün, başta Nişantaşı Üniversitesi olmak üzere tüm vakıf yükseköğretim kurumlarını ve işleyişlerini dikkatle denetlemesi gerekir. Son yasal düzenlemede, burada ismi değiştirilen Ayvansaray Üniversitesi örneğinde dikkatinizi çekmiştim ve çağrıda bulunmuşum ancak ne YÖK ne Bakanlık hâlâ bir açıklama yapmadı. Bakanlığın vakıf üniversitelerinin isimlerini değiştiren yasal düzenlemeleri Meclise göndermeyi bırakıp denetim görevini yapmasını, bizim de Meclisin de bu üniversitede neler olduğunu araştırması gerektiğini dikkatinize sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Ok...

18.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda baraj puanının kaldırılmasına ilişkin açıklaması

İSMAİL OK (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yükseköğretim Kurulu aldığı bir kararla yükseköğretim sınavlarında baraj puanı uygulamasını kaldırmıştır. Bu uygulama iyi gibi görünse de son derece yanlıştır çünkü bu uygulama sonucunda sadece diplomalı işsizler ordusu daha da büyüyecektir ve gençlerimizin, onları yetiştiren ailelerin ve devletin kıt imkânları heba olacaktır. Oysaki ülkemizin ihtiyacı, kamunun ve özel sektörün aradığı donanımlı gençlerin yetiştirildiği üniversite sayısını arttırmak olmalıdır. Yine, bu uygulamayla sanayinin ihtiyacı olan ara eleman yetiştirilmesi de artık bundan sonra mümkün olmayacaktır.

Bu gençler bizim geleceğimizdir. Onun için gençlerimiz işsiz kalmamasın, içi boş üniversiteler olmasın, YÖK'ün aldığı bu baraj puanı uygulaması kaldırılсын ve gençlerimizin geleceği çalınmasın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

19.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kütüphaneler kültür ve medeniyetin en önemli hazinesidir. Faaliyetlerin en güzeli okuma yazma faaliyetidir. Medeniyetler okuyan yazar insanların omuzlarında yükselir. Bu bilinçle hareket eden AK PARTİ, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde kütüphanelere erişimi kolaylaştırmak amacıyla halk kütüphanesi sayısını 1.252'ye, gezici kütüphane sayısını 65'e çıkarmıştır.

Yine, Sayın Cumhurbaşkanımız öncülüğünde inşa edilen Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi 125 bin metrekare kapalı alanı ve içerisinde bulundurduğu 4 milyon basılı kaynakla ülkemiz için tam anlamıyla yüz akı bir eser olmuştur.

Bu vesileyle tüm kütüphanecilerimizin ve kütüphane çalışanlarımızın Kütüphane Haftası'nı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

20.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Muğla Milas İkizköy'de zeytin ağaçlarının kesilmesine ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İktidar destekli sermaye doğayı talan etmeye devam ediyor. Limak Holding Milas'taki Akbelen Ormanı'na termik santral kurmak için zeytin ağaçlarını kesiyor. Doğasına sahip çıkan halk, İkizköylüler zeytinlikler kesilmesin diye direniyor. Köylüler ve ekoloji savunucuları jandarma tarafından şiddete uğramalarına, gördükleri baskıya rağmen iki yüz altmış gündür nöbette. Limaka ve sermayedarlara termik santral için ruhsat izni veren Tarım ve Orman Bakanlığının görevi sermayedarlara para kazandırmak mı, yoksa yok edilmek istenen binlerce dönümlük ormanı korumak mı? Zeytinlikleri maden alanı olarak ilan eden, sit alanlarını enerji şirketlerine peşkeş çeken yönetmelik iptal edilsin. Sermayedarları değil ormanları koruyun. Elinizi ağaçlardan ve yaşam alanlarımızdan çekin.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

21.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'de meydana gelen don afetine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz haftalarda Mersin'de, Mut, Silifke, Erdemli, Mezitli, Yenişehir, Akdeniz, Toroslar, Tarsus ilçelerimizde don afeti meydana geldi. Buradan acilen hasar tespiti yapılması ve çiftçilerimizin zararının giderilmesiyle ilgili çağrı yaptık ancak çiftçilerimiz hasar tespit çalışmalarının yapılmadığını söylüyor. Çok yüksek maliyetle üretim yapan çiftçilerimiz, şimdi bir de don sebebiyle mağdur oldular. Erkenci çeşit meyvede, açıkta üretimi yapılan sebze, serada üretilen karpuzda, üzümde, yetiştirilen ürünlerde hasat yapılamayacak. Acilen hasar tespiti yapılmalı, çiftçilerimizin özellikle Ziraat Bankası ile Tarım Krediyeye olan borçlarının faizsiz ertelenmesi, mağdur olan çiftçilerimize destek verilmesi çağrısı yapıyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erbay...

22.- *Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla Milas İkizköy'de zeytin ağaçlarının kesilmesine ilişkin açıklaması*

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Biz, AKP'nin Muğla'mızdaki talan projelerine karşı bu toprakları savunmak için oradan oraya koşmaktan bıktık. AKP, plajlarımızdan ne istiyor, koylarımızdan ne istiyor, ormanlarımızdan ne istiyor? Siz nasıl insanlarsınız? Artık yeter! Sabahtan beri Milas'tan, İkizköy'den telefonlar geliyor, insanlar ağlayarak bizleri arıyorlar. Bir avuç maden için 100 yaşındaki zeytinlik ağaçları köklüyorlar. Artık yeter! Buradaki jandarmalarınızı, kolluk kuvvetlerinizi çekin.

Bakın, uyguladığınız yönetmelik bile kanuna aykırı, yönetmeliğin gereğini bile yerine getirmiyorsunuz; Tarım Bakanlığından alınan bir izin yok, kamu yararı yok. Bodrum'a giden içme suyu bu hattan geçiyor. Bu proje yanlıştır, zaten bu yönetmelik iptal edilecek. Buradaki jandarmaları, kolluk kuvvetlerini geri çekin. Bütün Bodrum, Yatağan, Milas'taki hemşehrilerimizi bu direnişe davet ediyoruz. Biz sonuna kadar topraklarımıza, ormanlarımıza sahip çıkmaya devam edeceğiz. Artık yeter! Muğla'yı talan projelerinizden vazgeçin. Gözünüz doymak bilmiyor ama biz topraklarımıza sahip çıkmaya devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

23.- *Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ Hükümetinin 2021 yılında gerçekleştirdiği yatırımlara ilişkin açıklaması*

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

AK PARTİ Hükümetinin, lideri Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde 2021 yılı içerisinde gerçekleştirdiği yatırımları anlatmaya devam ediyorum: Hayata geçirdiğimiz Ankara İçme Suyu II. Merhale Projesi Gerede Sistemi'yle başkentimizin 2050 yılına kadarki içme suyu ihtiyacını garanti altına aldık. Ekonomimize yıllık 3 milyar lira katkı sağlayacak Ilısu Prof. Dr. Veysel Eroğlu Barajı ve Hidroelektrik Santrali'ni hizmete aldık. Ülkemizin en yüksek barajı Yusufeli Barajı'nın gövde dolgusunu tamamladık, su tutmaya başladı. Su kaynaklarımızın kalite miktarını korumak için inşa ettiğimiz 32 adet yer altı barajını tamamladık. Cumhuriyet tarihimizin ilk Su Şurası gerçekleştirildi.

Türkiye sıradan değil sıra dışı büyük bir ülkedir; büyük ülkeler büyük kişilere, büyük işlere, büyük projelere layıktır. Yirmi yıldır, bunu fark eden bu millet 2023'te de teveccühünü Recep Tayyip Erdoğan'dan tarafa kullanacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şeker...

24.- *Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, ramazan ayına ilişkin açıklaması*

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumartesi günü ramazanın ilk günü. Salgın hastalıklar sebebiyle iki yıldır hüznle geçen ramazanda bu yıl inşallah vakit namazları gibi ramazana has teravih namazlarımızı da camilerimizde cemaatle kılacağız.

Diyanet İşleri Başkanlığı bu yıl ramazan ayı boyunca “ramazan ve doğruluk” temasını işleyerek bir duyarlılık oluşturmayı hedefliyor. Paylaşma ayı olan ramazan nedeniyle, imkânlarımız ölçüsünde yapacağımız paylaşımların da hazzını yaşayacağız. Ramazan ayının manevi ikliminde tuttuğumuz oruçlar, kıldığımız namazlar ve diğer ibadetlerimiz ruhumuzu zenginleştirecektir. Zihin ve gönül dünyamızda ramazan ayına dair tatlı hatıralar kalması, ülkemize ve dünyaya huzur ve bereket getirmesi dileğiyle tüm halkımızın ve İslam âleminin ramazanını tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kadıgil, buyurun.

25.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, zeytinlikleri madencilik faaliyetine açan yönetmeliğe ilişkin açıklaması

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Zeytinliklere ilişkin 1939 tarihli açık kanun hükmüne karşın Enerji Bakanlığı haddini fersah fersah aşarak bir yönetmelik çıkardı 1 Martta. Kanun uyarınca çivi çakılmayacak zeytinlikleri yönetmelikle talan etmek, yerli ve yabancı şirketlere peşkeş çekmek gayesindeki bu yönetmelik hukuksuzdur, vicdansızdır, daha mühimi yok hükmündedir. Buna rağmen az önce aldığımız bilgi uyarınca Muğla'ya bağlı İkizköy mevkinde 5'li çeteden birinin, Limak Holdingin zeytinlere saldırısı başlamış, kanuna aykırı yönetmeliği durdurması gereken kolluk kuvvetleri bölgeye giden çevrecilere saldırmış, Türkiye İşçi Partisi İl Başkanı ters kelepçeyle gözaltına alınmıştır. Kanuna aykırı yönetmelik suçtur. Enerji Bakanlığı suç işlemekte, kanuna karşı hile yapmaktadır. Tüm bölge halkını bu talana karşı oraya, İkizköy'e dayanışmaya davet ediyoruz. Muğla Valisine ve Enerji Bakanına şirketlerin değil, halkın hizmetkâr olduklarını utanarak bir kez daha hatırlatıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Tıǧlı, buyurun.

26.- Giresun Milletvekili Necati Tıǧlı'nın, atanamayan öğretmenlere ilişkin açıklaması

NECATİ TIĞLI (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

2021 yılında KPSS sınavına 377 bin öğretmen girdi. Sınava giren öğretmenler, atama sayılarındaki yetersizlik nedeniyle isyan ediyor. Sayıştayın açıklamış olduğu verilere göre 138 bin öğretmen ihtiyacı var, TÜRK EĞİTİM-SEN verilerine göre ise 85.553 ücretli öğretmen var. 700 bin atanamayan öğretmenimiz var ve 700 bin kişi atanacağı günün hayaliyle yaşıyor.

Öğretmenlerimizin yeri pazar tezgâhları, inşaat alanları, kamyon tepeleri, taksi koltukları veya fındık bahçeleri değildir, öğretmenlerimizin yeri okullardır. Binbir emekle okuyan ve yetişen öğretmenlerimiz, öğrencilerini okutup geleceğe hazırlamak istiyorlar. Binlerce öğretmenimizi kimsenin mağdur etmeye hakkı yok.

Buradan Hazine ve Maliye Bakanı ve Millî Eğitim Bakanına açıkça çağrıda bulunuyorum: Öğretmenlerimizin bu haklı çığıǧına artık kulak verin, öğretmenlerimizin sesini duyun.

BAŞKAN – Sayın Nuhoǧlu...

27.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoǧlu'nun, zeytinlikleri madencilik faaliyetine açan yönetmeliğe ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ukrayna'dan ayçiçeği yağı, Rusya'dan buğday, diğer ülkelerden her türlü tarım ürünü, Afrika'da kiralık tarlalar... Türk çiftçisi ise perişan. Bunlar ülkemize yakışmıyor.

Sayın Tarım Bakanına sesleniyorum: Bir ayı geçti, yönetmelik iptal edilmedi. İyi bir başlangıç yapmak için bu bir fırsattır, yönetmeliği iptal ettir, zeytinlikleri kurtar. Yağı, çekirdeği, posası, dalı ve yaprağıyla yüksek ekonomik değere sahip olan zeytin, Allah'ın yeryüzündeki hikmeti ve tabiatın en büyük mucizelerinden biridir. Zeytin cenneti olan ülkemizde, üç kuruşluk menfaat için zeytin ağaçları feda edilemez. Milletten yana tavır koy, bu yanlıştan bir an önce dön.

BAŞKAN – Sayın Ekinci...

28.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, ramazan ayına ve sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

Dün akşam Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de düzenlenen Avrupa Güreş Şampiyonası'nda millî güreşçimiz, hemşehrımız, yiğido Taha Akgül, Gürcü rakibi karşısında kariyerindeki 9'uncu Avrupa

şampiyonluğunu elde ederek hem ülkemizi hem de bizleri fazlasıyla gururlandırmıştır. Olimpiyat ve dünya şampiyonlukları unvanlarını da elinde bulunduran millî güreşçimiz Taha Akgül'e başarılarının devamını dilerken diğer taraftan, aynı şampiyonada ülkemiz tarihinin 100'üncü altın madalyasını kazanan bir diğer millî gururumuz Feyzullah Aktürk'ü de tebrik ediyor, ağabeyleri Taha Akgül ve Hamza Yerlikaya gibi nice şampiyonluklar ve madalyalarla dolu bir kariyer temenni ediyorum.

Yarın idrak edeceğimiz ramazanı şerifin de tüm insanlığa ve İslam âlemine hayırlara vesile olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Usta.

29.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, ramazan ayına, 31 Mart Azerbaycanlıların Soykırım Günü'ne, sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarına, Cumhurbaşkanının Özbekistan ziyaretine, atama bekleyen öğretmenlere, Artvin Şavşatlıların taleplerine, Türkiye İstatistik Kurumu şubat ayı dış ticaret istatistiklerine ve enflasyona ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumartesi günü ilk oruç. Ramazan ayının milletimize, memleketimize huzur ve bereket getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

31 Mart 1918'de Ermeni çeteleri tarafından soykırımı maruz kalan ve topraklarından sürülen Azerbaycan Türklerinin anısını korumak için 31 Mart günü Azerbaycanlıların Soykırım Günü olarak kabul edilmektedir. Böylesi anlamlı bir günde Azerbaycanlı soydaşlarımıza karşı yapılan katliamları ve insanlık dışı işkenceleri nefretle kınıyorum. Bağımsızlık uğruna şehit düşen Azerbaycanlı kardeşlerimizi bir kez daha rahmetle anıyorum.

Macaristan'da düzenlenen Avrupa Güreş Şampiyonası'nda Türk güreş tarihinde 100'üncü altın madalyasını kazandıran millî sporcumuz Feyzullah Aktürk'ü ve 9'uncu kez Avrupa şampiyonu olarak bizleri gururlandıran Taha Akgül'ü tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Sayın Erdoğan'ın Özbekistan'a yapmış olduğu resmî ziyaret boyunca Türk devlet geleneklerine aykırı tutumları ve parti devletini andıran görüntülerini üzüntüyle takip ettik. Sayın Cumhurbaşkanını taşıyan devletin resmî uçağına AK PARTİ gençlik kolları üyelerinin davet edilerek resmî ziyarette yer verilmesini kabul etmek mümkün değildir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Cumhurbaşkanlığı makamı ile AK PARTİ Genel Başkanlığı makamı artık iç içe geçmiştir. Bu durum köklü devlet geleneklerimize aykırı olarak parti devleti anlayışını güçlendirmiş ve demokratik hukuk devleti anlayışıyla bağdaşmamıştır. Özbekistan'daki resmî protokol kapsamında ise Sayın Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan protokolün en başında yer almıştır. Herhangi bir resmî sıfatı bulunmamasına rağmen Bilal Erdoğan'ın protokolde en başta yer alması devlet itibarını zedelemiştir. Türkiye Cumhuriyeti devleti parti devleti değildir, aile şirketi hiç değildir. Sayın Cumhurbaşkanını devlet ile parti işlerini karıştırmamaya davet ediyor, bu konuda özel hassasiyet göstermesini temenni ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Değerli arkadaşlar, yeni atama bekleyen öğretmenlere Millî Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından söz verilmesine rağmen henüz atanacak öğretmen sayısı ve tarihi konusunda herhangi bir açıklama yapılmamaktadır, hiçbir netlik yoktur. Sayın Bakan geçtiğimiz günlerde bir televizyon kanalında bu soru kendisine sorulduğunda –Millî Eğitim Bakanı, düşünün- bu soruyu geçiştirmiştir, hiçbir cevap vermemiştir. Atama bekleyen 500 bin öğretmen adayımız vardır,

öğretmenimiz vardır. Hükûmetten 15-20 bin gibi rakamlar değil, en az 70 bin öğretmen ataması beklenmektedir ve yapılan çalışmalara göre Türkiye’de en az 120 bin öğretmen açığı bulunmaktadır. Dolayısıyla bu öğretmenlerin atamasının yapılmasından daha normal hiçbir şey olamaz. Devletin, milletin, bütçenin parasını çarçur etmek yerine hem eğitim anlamında hem de kendi insanlarımızın, kendi çocuklarımızın iş bulması anlamında mutlaka bu kadroların doldurulması gerekiyor. Bu konuda biz Hükûmetten gayret bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu hafta içerisinde Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan’la birlikte bir Şavşat heyeti İYİ Parti Grubumuzu ziyaret etti. Heyette Şavşat Belediye Başkanı, Şavşat Muhtarlar Derneği Başkanı, Esnaf ve Sanatkârlar Odası Başkanı, Şoförler Odası Başkanı vardı, aynı zamanda Yeşil Artvin Derneği Başkan Yardımcısı da heyetin içerisindeydi ve çok makul ve çok anlamlı bir talep için parti gruplarını ziyaret ediyorlar. Şöyle bir şey var: Şavşat küçük bir ilçe biliyorsunuz, onun merkezinde bir hükûmet konağı varmış. Bu hükûmet konağı eski olduğu için yıkılmış, şimdi yerine yeni bir hükûmet konağı yapılması çalışmaları başlatılıyor. Fakat Şavşatlıların, bütün meslek örgütlerinin, neredeyse Şavşat’ın tamamının talebi şu: “Ya Şavşat’ın bir meydanı yok, Şavşat’a bir meydan kazandıralım. Buraya çok yakın, hatta buranın 2 katı büyüklüğünde, belediyeye ait eski terminal binası yeri var, orayı verelim, binayı oraya yapın ve burada Şavşat bir meydan kazansın, bir park alanı kazansın.” diye çok makul bir teklifi dile getiriyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Hakikaten, baktığınızda, meydanı olmayan bir ilçeyi, şehri düşünmek mümkün değil. Bu bir şanstır, bir fırsat doğmuş, yani bunun için bir bina yıkılmaz ama madem bu bina yıkıldı, yerine yenisinin hemen o gösterilen yere yapılması çok mantıklı olacaktır. Burada partizanca davranmanın bir anlamı yoktur, önemli olan vatandaşa, millete hizmettir. Şavşatlılar bunu talep ediyor, Şavşat meslek odaları, örgütleri böyle bir şey talep ediyor. Bir de yapılacak bina, etrafındaki binaların hepsinden çok daha uzun olarak planlanmış, projesi hazır; o da ayrıca bir kirlilik ve sıkıntı oluşturacaktır. Şavşat sakin şehir unvanına sahip bir beldemiz, bu hâlini korumak lazım, hatta bu hâlini geliştirmeye gayret etmek lazım, Hükûmetten biz bu konuda gayret bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak, biliyorsunuz Türkiye İstatistik Kurumu şubat ayı dış ticaret istatistiklerini açıkladı. Hani biliyorsunuz “Türkiye ekonomi modeli” diye hem Sayın Erdoğan’ın hem de Sayın Hazine ve Maliye Bakanının sürekli gündeme getirdiği bir model var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Aslında bir model yok da işte, geçiştirmek için böyle sıradan model diye takdim edilen bir şey var. Bunun temeli neydi? Türkiye cari fazla verecek, döviz bollaşacak, döviz bollaşınca kur düşecek, kur düşünce enflasyon düşecek; şimdi, bu, böyle bir model. Biz modelin çalışmayacağını ta başında söyledik, kasım ayında Plan ve Bütçe Komisyonunda yaptığım konuşmanın tutanakları burada -o zamanki bakan hatırlıyor- yani biz bunları söyledik: “Bakın, iki üç ay Türkiye’nin konjonktürel nedenlerle verdiği cari fazladan dolayı veya ticaret fazlasından dolayı, Türkiye sürekli verecekmiş gibi bir planlama yaparsanız, bunun üzerine bir model inşa ederseniz, bu çabuk geçer.” dedik. Nitekim o, aslında kasım ayından itibaren göçmeye başladı, kasımda, aralıkta, ocakta ciddi açıklar verdi. Şimdi, şubat ayı dış ticaret açıkları... Bakın, size söyleyeyim de hakikaten bir görmek

lazım. Şimdi Şubat ayında 2022 yılında 7,9 milyar dolar ticaret açığı verdik, geçen yıl bu 3,3 milyar dolardı yani fazlaya gideceğimiz bir yerde geçen yılın yüzde 135'i kadar bir açık veriliyor. Ocak, şubat olarak baktığımızda bu açık miktarı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 183 artmış değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İki ayda 18,2 milyar dolar açık veren bir ekonomiyiz biz. Şimdi bunu görmeyip “Buradan fazla vereceğiz, buralar işte, şöyle iyileşecek, böyle iyileşecek.” deyip modeli inşa ederseniz, bunun üzerine enflasyonu kondurursanız işte, Türkiye’yi bu hâle getirirsiniz yani günlük her şeye yüzde 30-40 zammın konuşulduğu, yüzde 100’ü aşan bir enflasyon ortamına Türkiye böyle gelir. Efendim, şimdi burada mazeret olarak şu söyleniyor: “Enerji fiyatları çok arttı.” Enerji fiyatlarından dolayı böyle bir şey olduğu şeklinde birtakım şeyler söyleniyor; bunları kabul etmek mümkün değil, enerji fiyatlarının artıp artmaması değil. Sizin üzerine kondurduğunuz model neydi? Model, Türkiye’nin cari fazla vermesiydi. Şimdi enerji fiyatlarını, altını dışarı aldığımızda bu analiz çok fazla değişmiyor işin kötüsü, bu anlamda Hükümeti enflasyonla mücadelede kapsamlı bir program açıklamaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bülbul, buyurun.

30.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul’ün, Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’ın şهادetinin 7’nci seneidevriyesine, 31 Mart Azerbaycanlıların Soykırımı Günü’ne, sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası’nda gösterdiği başarılarla ve ramazan ayına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 31 Mart 2015 tarihinde, avukat cüppesi giyerek Çağlayan Adliyesine sızan DHKP-C’li kalles teröristler tarafından saatlerce makamında alıkonulan ve alçakça katledilen Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim Kiraz’ı şهادetinin 7’nci seneidevriyesinde rahmet ve minnetle anıyoruz; ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, 31 Mart tarihi, dost ve kardeş ülkemiz Azerbaycan’da Soykırım Günü olarak kabul edilmektedir. 31 Mart 1918’de, Bakü, Şamahı, Guba, Mugan ve Lenkeran gibi şehirlerde Azerbaycanlı soydaşlarımız Ermeni ve Bolşevik çeteleri tarafından kitlesel ve kanlı bir soykırımı uğramıştır. Bakü’de 12 bin, Şamahı şehrinde 55 bin ve diğer şehirlerde 35 bin kadar, çoğunluğu yaşlı, kadın ve çocukların oluşturduğu Azerbaycan Türkü kardeşimiz savunmasız bir şekilde türlü işkencelere maruz kalarak katledilmiştir. Osmanlı Harbiye Nazırı Enver Paşa’nın talimatıyla kurulan Nuri Paşa komutasındaki Kafkas İslam Ordusu’nun Azerbaycan’a yardıma yetişmesiyle bu kanlı vahşet ve işgal girişimi sona ermiştir. 31 Mart Azerbaycanlıların Soykırımı Günü vesilesiyle şehit edilen bütün soydaşlarımızı rahmet ve minnetle yâd ediyoruz.

Sayın Başkan, Macaristan’da düzenlenen Avrupa Güreş Şampiyonası’nda serbest stilde 9’uncu kez Avrupa Şampiyonu olan Taha Akgül ve ülkemize 100’üncü altın madalyayı kazandırarak ülkemizi gururlandıran Feyzullah Aktürk’ü kutluyor; toplamda 2 altın, 1 gümüş ve 3 bronz madalya kazanarak Avrupa 2’ncisi olan Serbest Güreş Millî Takımı’mızı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hafta sonu erişeceğimiz başı rahmet, ortası mağfiret ve sonu cehennem azabından kurtuluş olan on bir ayın

sultanı ramazan ayının kardeşlik ve dayanışmamızı artırmasını, sofralara bereket, kalplere merhamet getirmesini temenni ederek Türk İslam âlemine hayırlar getirmesini niyaz ediyor, aziz milletimizin ramazanı şerifini tebrik ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Ersoy, buyurun.

31.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü'ne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Otizm hakkında insanların doğru şekilde bilinçlendirilmesi, otizimli bireyin sadece kendi ailesinin değil, herkesin otizmi tanınması ve öğrenmesi önem arz etmektedir. Uzun yıllardır kullanılan “otizm” terimi son yıllarda yerini “otizm spektrum bozukluğu” terimine bırakmıştır. Otizm spektrum bozukluğu doğuştan gelen ve genellikle yaşamın ilk üç yılında fark edilen karmaşık bir gelişimsel bozukluktur. Otizm için tıbbi bir test veya tedavi yoktur ancak çalışmalar, erken farkındalığın, otizm spektrum bozukluğu olan kişilerde küçük yaşlarda öğrenme, iletişim ve sosyal becerilerde iyileşmeler olduğunu göstermektedir.

2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü vesilesiyle, çocuklarımızın temel ihtiyaçları olan eğitim ve sağlık hizmetlerinden en uygun şekilde faydalanmasını diler, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç.

32.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Erdoğan'ın kurduğu faiz-nas ilişkisinin, Sefalet Endeksi verilerinin, enflasyonun, dış ticaret rakamlarının ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun asgari ücrete ilişkin ifadelerinin iktidarın “post truth” kullanımının örnekleri olduğuna, ramazan ayına, Enerji Bakanlığının maden konusunda çıkarmış olduğu yönetmeliğe ve Muğla Milas Akbelen'deki zeytin ağaçlarının Limak ve YK Enerji için kesilmesine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, bir kavram var, İngilizcede “post truth” şeklinde kullanılıyor yani “gerçeklik ötesi.” Bu kavram bütün dünyada çok popüler oldu son zamanlarda, hatta yılın kavramı seçildi birçok ülkede. Bu “post truth” yani “gerçeklik ötesi” gerçeklerin ters yüz edilmesi yoluyla hileli ifadeler kullanmak anlamına geliyor. Şimdi, 3 tane örnek vermek istiyorum bununla ilgili yani iktidarın bu konuda çok mahir olduğunu göstermek istiyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Erdoğan faiz-nas ilişkisi kurduğu dönemlerde -yaklaşık dört ay önceydi son olarak- büyük ekonomist olarak demişti ki: “Faiz sebeptir, enflasyon neticedir. Biz faiz belasını bu milletin sırtından kaldıracacağız, biz faize milletimizi kesinlikle ezdirmeyiz.” Aradan, çok fazla değil, dört ay geçti ve -neden yüzde 14'te tutuluyor bu haram olan faiz, onu sormuyorum, onu bir kenara bırakalım- faiz düştükçe bu yalana inananlar zannetti ki enflasyon bitecek, faiz lobileri kazanamayacak, işçi, emekçi, yoksul rahata erecek. Böyle anlatıldı değil mi? Dört ay geçti ama şunu gördük: 2022'nin ilk iki ayında -faiz ile bankalar arasındaki ilişkiyi anlatmama gerek yok herhâlde, biliyorsunuz- geçen yılın aynı dönemine göre bankalar yüzde 323 kâr artışı sağlamışlar, 39 milyar Türk lirası. Baktık, yerli özel sermayeli bankaların kârında yüzde 337 artış olmuş, yabancı sermayeli bankaların kârında aynı dönemde -yine özel- yüzde 203 artış olmuş. Hani, bunlar özel sermayedir, garibanın gözyaşına bakmaz diyeceğiz ama kamu bankalarına baktık, kârlılıkları yüzde 540 artmış ya, ilk iki ayda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Kamu bankalarının kârlılığı ilk iki ayda yüzde 540 artmış ve bu kârlar içindeki artışın en önemli nedeni faiz gelirlerinin yüzde 82 artması olarak hesaplanıyor. Hani, bu faiz, nas, haram filan ne oldu? İşte, gerçeklik ötesi bir şey.

Şimdi, sadece bu değil. Bakın, Türkiye halkı Sefalet Endeksi'nde dünya 1'incisi, Türkiye halkından "faiz" adı altında haraç toplayan bankalar milyarlar kazanıyor. Kimin sayesinde? Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı sayesinde. Şimdi, TÜİK'e göre Türkiye yüzde 11 büyüdü diye çok seviniyordunuz. Bu büyümede, iş gücü ödemelerinin cari fiyatlarla gayrisafi katma değer içerisindeki payı nereden nereye gelmiş diye baktık; yüzde 33'ten yüzde 30'a inmiş yani aslında adil büyüme olsaydı yüzde 36'ya çıkması gerekiyordu, inmiş. Bunun Türk lirası karşılığı ne? 446 milyar Türk lirası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – 446 milyar Türk lirasından söz ediyoruz yani halkın alın terini bu iktidar gasbetmiş, çok açık ortada.

Şimdi, Müslüman âlemi için kutsal olan ramazan ayı başlıyor ve insanlar niyetlerini getirecek ve bir ay boyunca oruç tutacaklar. Öncelikle, ramazan ayının tüm İslam âlemine, insanlığa barış, huzur, refah ve demokrasi getirmesini diliyoruz. Ama ramazan ayı denilince hepimize öğretilen ilk şey berekettir değil mi? İftar sofrasında enflasyon yüzde 600'ü geçmiş vaziyette; iktidarın yaptıkları. Ya, daha bir iftardan sonra "Bir çay içelim." dese oruç tutanlar, şeker bugün yüzde 31 zamlandı ya! El insaf ya! Yetmedi, TÜRK TELEKOM da internete yüzde 67 zam yapacak, yüzde 67; bu nedir ya! Siz iyice gemi azya almış vaziyette...

Şimdi, bakın, dış ticaretle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hani, dış ticaretle diydünüz ya "Faizi indirince kur yükselecek, kur yükselince ithalat ve cari açık düşecek, sonra da enflasyon düşecek.", inandırdınız ya "Bu, Türkiye ekonomi modeli." diye, şimdi bu söylediğim üçlemenin sadece birincisi doğru çıktı, faizi indirince kur yükseldi gerçekten, geri kalanında bir şey yok; hani, ticaretle döviz gelecek, dolar düşecek filan, bir şey yok.

TÜİK açıkladı ihracat ve ithalat verilerini, şubat ayında yıllık bazda ihracat yüzde 25 artmış, ithalat da yüzde 44,5 artmış. Sayın Muş'a sesleniyoruz buradan: Şimdi, şubat ayında dış ticaret açığı yıllık yüzde 135 artmış ya, el insaf! Ve açık 3 milyar 347 milyon dolardan 7 milyar 881 milyon dolara yükselmiş yani durum bu, şimdi, işte "post truth" dedikleri bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son "post truth" örneğini de Sayın Akbaşıoğlu buradayken yüzüne söyleyeyim. Birkaç gündür -geçtiğimiz haftadan beri- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri -önce Sayın Cahit Özkan'dı, sonra da Sayın Akbaşıoğlu- basın toplantısı yapıp asgari ücretle ilgili "İnşallah yılın ortasında yeni değerlendirmeler yapacağız." şeklinde açıklamalar yaptılar ve halkı gerçekten aldatmaya tevessül ettiler. Niye diyeceğim, bugün Cumhurbaşkanı Erdoğan demiş ki: "Ben vatandaşına onu aldatacak yani yapmayacağımız veya yapamayacağımız bir şey söylemeyi doğru bulmam, asgari ücreti tespit için bir komisyon var, bunun vakti aralıktır." Buyurun, herhâlde bir uyumsuzluk var Grup Başkan Vekilleri ile Cumhurbaşkanı arasında.

Efendim, değinmek istediğim son bir konu var -bazı vekil arkadaşlarımız da değindi buna, daha önce bu konuyu konuşmuştuk- Enerji Bakanlığının maden konusunda çıkarmış olduğu yönetmelikle ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Şimdi, bakın, bugün Milas Akbelen'deki zeytin ormanlarını kesmek üzere gitmişler ve 20-30 ağaç kesilmiş, yurttaşlar müdahale etmiş. Kimin için kesiliyor bu ormanlar? Limak, YK Enerji için; 5'li çetenin bir parçası, kızılıyorsunuz ya "5'li çete" deyince...

Ya, bu Enerji Bakanı utanıp sıkılmadan yasayı çiğneyen bir yönetmelik çıkardı; yasayı çiğneyen, yasaya aykırı ve bu Enerji Bakanı hâlâ bunu iptal etmedi. Kimin Bakanısın sen ya! Kimin Bakanısın sen! Bakın, Jandarmaya sesleniyoruz: Siz, yasaya aykırı yönetmeliği yerine getirmeye çalışanları kollayıp yurttaşları engellerseniz Jandarma suç işler. Savcı yurttaşların engellenmesine dönük olarak talimat verirse savcı suç işler, kim talimat verirse suç işler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son cümlem efendim.

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Enerji Bakanına bir daha sesleniyoruz: Ey Enerji Bakanı, yasayı çiğneyen yönetmeliği geri çek, ağaç düşmanlığına son ver, zeytin ağaçlarına düşmanlığa son ver, yurttaşların sözünü dinle! El insaf ya! 5'li çeteye ağaç kestirmek için adrese teslim yönetmelik mi çıkarılır! Siz kimin Bakanısınız, kimin! 5'li çeteye hizmet bakanı mısınız?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

33.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, millî güçleşçilerimiz Feyzullah Aktürk ve Taha Akgül'ü tebrik ettiğine, ramazan ayına, Cumhuriyet Savcısı Selim Kiraz'ın katledilişinin 7'nci yılına, Seçim Kanunu Teklifi'ne, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun asgari ücrete ilişkin ifadelerine ve iktidar temsilcilerinin birbirine tezat açıklamalarına ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

100'üncü altın madalyayı alarak bizi gururlandıran Feyzullah Aktürk ve millî güçleşçimiz Taha Akgül'ü tebrik ediyoruz.

Ramazan ayı dolayısıyla tüm İslam âleminin ramazan ayını kutluyor, hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Bugün 31 Mart, görevi başında şehit edilen Cumhuriyet Savcısı Selim Kiraz'ın katledilişinin 7'nci yılı. Kendisine Allah'tan rahmet diliyoruz.

Bugün Milletvekili Seçimi Kanunu Teklifi'ni görüşmeye tekrar devam edeceğiz. Sayın Hayati Yazıcı görüşmeler sırasında "Evet, ittifak düzenlemesini biz getirdik, hata ettik; şimdi düzeltiyoruz, yanlıştan dönüyoruz." dedi. O zaman da bugün gibi uyarıştık biz sizi, yine dinlememiştiniz. Tartışmadan, görüşmeden "Doğru budur." diye bir karar alıp önümüze yasaları getirmiştiniz. Yine aynı şeyi yapıyorsunuz. "Yanıldık." diyeceksiniz, bize kumpas çabanız kendi elinizde patlayacak; buradan sizi uyarıyorum. Şunu bilin: Bizler "Bize mi onlara mı yarayacak?" derinde değiliz, milletimiz için

doğru olanı istiyoruz. Seçimlerin şeffaf, adil, tarafsız gerçekleşmesini; seçim güvenliğinin sağlanmasını istiyoruz, hâlâ geç değil. Kibirli olmadan, ihtirash ve bencil olmadan doğruya kulak verin. Bedelini halk ödüyor, bedelini siz de ödüyorsunuz, ödeyeceksiniz.

Bu arada, Sayın Akbaşoğlu, daha dün asgari ücretle ilgili ek zam yapıлып yapılmayacağına ilişkin soruya şöyle karşılık vermiştiniz: “Asgari ücretle de ilgili inşallah değerlendirmeler yapılarak yılın ikinci yarısında, 1 Temmuzda memur ve emeklilerimize, biliyorsunuz, bir maaş artışı söz konusu olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hem enflasyon artı yüzde 6 ilave, bununla beraber de bir refah payını da içine alacak şekilde temmuzda memur ve emeklilerimize bir maaş düzenlemesi yapılacak. Bu bağlamda, asgari ücretli kardeşlerimizin durumu da ele alınarak bu değerlendirmeler kamuoyuyla paylaşılacak.” demiştiniz. Bugün Sayın Recep Tayyip Erdoğan yani AKP Genel Başkanı bunun doğru olmadığını söylüyor. “Asgari ücret için vakti geldiğinde tartışılır ama bu henüz bizim programımızda yok.” diyor. Üç dört ay önce de biliyorsunuz “EYT sorununu çözeriz, çözüyoruz.” demiştiniz, hemen arkasından, Çalışma Bakanı aynı gün “Böyle bir çalışmamız yok.” demişti. İnsanlar açlıkla, hayat pahalılığıyla mücadele ediyor. Neden halkın duygularıyla, algısıyla gerçekten böyle dalga geçiyorsunuz, bunu kamuoyuna açıklarsanız çok seviniriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

34.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, ramazan ayına, Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın ölüm yıl dönümüne, 31 Mart Azerbaycanlıların Soykırım Günü'ne, sporcularımızın Avrupa Güreş Şampiyonası'nda gösterdiği başarılarla, Cumhurbaşkanının Özbekistan gezisine ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Öncelikli olarak, başı rahmet, ortası mağfiret, sonu ebedî azaptan kurtuluş olan ramazan ayının bütün milletimize, memleketimize nice hayırlar getirmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum. Bütün milletvekillerimizin ramazanışerifini, aziz milletimizin ramazanışerifini tebrik ediyorum.

Bugün Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim Kiraz'ın ölüm yıl dönümü. Şehit olan değerli savcımıza Allah'tan rahmet ve mağfiret ve makamının cennet olmasını, ali olmasını niyaz ediyorum.

BAŞKAN – Âmin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu münasebetle, bütün şehitlerimizi hayırla, minnetle, hürmetle yâd ediyorum.

BAŞKAN – Allah rahmet etsin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kesinlikle şunun bilinmesini isterim ki adı ne olursa olsun; PKK, PYD/YPG, DHKP-C, DAESH vesaire, hangi terör örgütü olursa olsun, bütün terör örgütlerini yerle yeksan edene kadar terörle mücadeleimiz kararlılıkla devam edecek ve kökleri kurutulacaktır.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; aynı zamanda, bugün hakikaten yüreğimizi dağlayan bir gün; Azerbaycan'da soykırım ilan edilen, Azerbaycanlı kardeşlerimizin, Türklerin soykırıma tabi tutulduğu bir günün anısı. Bu münasebetle soydaşlarımızın, Azerbaycanlı kardeşlerimizin acısını paylaşıyoruz, bütün Rahmetirahman'a kavuşan kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞU (Çankırı) – Teşekkür ederim.

Dünya Güreş Şampiyonası'nda gerçekten bizleri gururlandıran, sevindiren millî güreşçilerimiz Taha Akgül ve Feyzullah Aktürk kardeşlerimizi, millî sporcularımızı da tebrik ettiğimizi, onlara teşekkürlerimizi, medyunuşükran olduğumuzu yüce Meclis çatısı altında ifade etmek isterim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; gerçekten, Sayın Cumhurbaşkanımızın Özbekistan gezisi çerçevesinde ulaştırmadan enerjiye, sağlıktan eğitime ve kültüre birçok alanda stratejik iş birliğimizi arttıran önemli anlaşmalar imzalanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu anlaşmaların her 2 ülke arasında değerlerin, güzelliklerin, sıkı iş birliğinin artmasına vesile olmasını temenni ediyorum, hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bir konu özellikle sorulduğu için ifade etmek isterim ki -dün de basın açıklamamda ve aynı zamanda burada, yüce Genel Kurulun huzurunda ifade etmiştim- bu konuda beş adım atacağımızı, 2021 Kasım ayında, Genel Kurul tartışmaları, müzakereleri esnasında gündeme gelen ve çarpıtılarak ortaya konulan birtakım beyanların düzeltilmesine ilişkin, hem Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız Fuat Oktay Bey hem de Sayın Çalışma Bakanımız Vedat Bilgin Bey'e atfen çarpıtılarak ortaya konulan birtakım hususlara ilişkin -Cumhurbaşkanı Yardımcımız ve Bakanımızla görüşmek suretiyle, bir basın açıklaması yapmak suretiyle- bu konuda farklı değerlendirmelerin olmadığını, bir süreç yönetimi ve bir sıralama çerçevesinde beş adımı sırasıyla atacağımızı ifade etmiştim Kasım 2021 tarihi itibarıyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu beş adım da... Bir, asgari ücretin belirlenmesi; belirlendi, yüzde 50,5 zamlı 4.253 liraya çıkarıldı. İki, memurların ve emeklilerin maaşlarının düzenlenmesi; 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla belirlendi. Üçüncü adım olarak 3600 ek göstergeyle ilgili bir çalışma takvimimizin olduğunu ifade etmiştim. Şu anda Çalışma Bakanımızın riyasetinde ilgili sendikalarla 2 toplantı yapıldı ve bu çalışmanın etki analizine göre, verdiğimiz sözün yerine getirileceğine ilişkin polisler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim, aynı süreyi kullanacağım bu sefer, kullanmayacaktım -emin olunuz- ben Ramazan Bayramı'nı tebrikle bitirecektim ancak doğrudan bir soru sorulduğu için bu sefer açıklamak istiyorum, o nedenle konuşuyorum yoksa ramazan ayını tebrik edip bitirmeyi düşünüyordum. Soru geldiği için yüce Meclisi ve kamuoyunu bilgilendirmek sadedile konuşuyorum doğru anlaşılсын diye.

BAŞKAN – Hayhay, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim, üçüncü adım olarak, süreç yönetimi olarak, 3600 ek göstergeyi ele alacağımızı -bu konuda daha önce de kamuoyuna deklare ettiğimiz- öğretmenlerimiz, polislerimiz, hemşirelerimiz, imamlarımız ve şube müdürlerimizle ilgili bir düzenleme yapılacağını ifade etmişim. Ve nitekim -işte, şu anda 2 görüşme yapıldı- bu konuda geniş bir spektrum içerisinde, adil ve dengeli bir şekilde, 3600 ek göstergenin nasıl düzenleneceğine ilişkin, muhataplarla hummalı ve titiz bir çalışma yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunun sonuçlarını Sayın Çalışma Bakanımız paydaşlarıyla beraber neticelendirerek kamuoyuna duyuracaklar.

Ben dün de ifade ettim, daha evvel de ifade ettim; 1 Temmuz'a kadar yani bu yasama dönemi içerisinde -muhtemelen Mayıs-Haziran dönemi içerisinde- 3600 ek göstergeyle ilgili düzenlemeyi yüce Meclisin huzuruna milletvekillerimizin teklifi olarak getireceğimizi açık ve seçik olarak deklare ettim, sözümüzün grupça arkasındayız.

Dördüncü olarak, efendim, sözleşmeli personelle ilgili bir konunun ele alınacağını Çalışma Bakanımızla yaptığımız istişare neticesinde deklare ettik. Ne zaman deklare etmiştik?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurunuz, buyurunuz Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 2021 Kasım ayında, hem Mecliste hem de basın toplantısında, 3600 ek gösterge yasalaştıktan sonra, belediyelerde çalışan sözleşmeli personelimiz dâhil olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan sözleşmeli personelimize ilişkin, kadroya geçirilmesine dönük olarak bir çalışma yapılacağını, bunun da müzakerelerle, diyalogla geniş, katılımcı bir çerçevede karara bağlanacağını, sonucunun yine Çalışma Bakanlığımız tarafından kamuoyuna 2022 yılı içerisinde deklare edileceğini ifade etmişim. Ve o çalışma bitiminde, beşinci ve son adım olarak -bu takvimle ilgili söylüyorum- bu takvimle ilgili EYT'li kardeşlerimizin durumunu ele alarak ne yapılacağına ilişkin, yine 2022 yılı içerisinde Çalışma Bakanımızın bu konuyu kamuoyuyla net bir şekilde paylaşacağını ifade ettim. Sözlerimizin tamamen arkasındayız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Asgari ücretle ilgili...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Asgari ücrete gelince, evet, bu süreç yönetimiyle ilgili... Asgari ücretle ilgili de bakınız, dün söylediğim tutanak burada, çünkü tutanaktan aynen okuyorum efendim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dün, basın toplantısında bu konulara ilişkin; 3600'le, EYT'lilerle, emeklilerle ilgili zam ve aynı zamanda asgari ücretlilerle ilgili gündeme gelen hususlar gazeteci arkadaşlar tarafından sorulduğunda şunu ifade ettim aynen: Memur ve emeklilerimiz, biliyorsunuz, 1 Ocakta, bir de 1 Temmuzda zam alıyorlar. Bu toplu sözleşmelerle ilgili enflasyon oranı artı yüzde 6 ilave -sözleşme gereğince... Buna ilişkin bir artırımın 1 Temmuz itibarıyla yapılacağını söyledim. Asgari ücretle ilgili de Sayın Cumhurbaşkanımızın beyanını tekrar ederek gerekirse, gerektiğinde asgari ücretle ilgili değerlendirmenin de yapılacağını ifade ettim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir on beş dakika içinde toparlayın Sayın Akbaşıoğlu! Yanınızdaki hanımefendiye de bir söyleyin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, ne demişim burada; aynı şeyi söylemişim, burada konuşmam. “Aynı şekilde, değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, öğretmenlerle ilgili kariyer mesleğine ilişkin bir kanuni düzenleme yapmıştık ve orada, memurlarla ilgili yapacağımız düzenlemenin öncülü olarak öğretmenlerimizle ilgili 3600 ek göstergenin Ocak 2023 tarihinden itibaren geçerli olacağına dair düzenlemeyi yüce Meclisimiz kanunlaştırdı. Bu bir örnektir; daha geniş spektrum içerisinde ilgili kanunlarda değişikliği inşallah temmuz ayına kadar gerçekleştireceğimizi ifade etmek isterim. Aynı zamanda, asgari ücretle ilgili gündeme getirilen hususlar var. Bunun da yıl ortasında değerlendirilebileceğini Sayın Cumhurbaşkanımız da ifade etmişlerdi; bunu aynen tekrarlıyorum.” Bu kadar.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle bir şey demiyor yani Tayyip Bey öyle bir şey demiyor; bizim dediğimiz o, bugünkü açıklamasında Tayyip Bey öyle bir şey demiyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – “Bu yıl EYT çıkacak.” diye de söylemişti.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Pardon, Sayın Başkan, bir cümleyle bitireceğim.

BAŞKAN – Sayın Oluç’a söz verdim ama.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Pardon, özür dilerim, buyurun.

BAŞKAN – Sayın Oluç, gündemimize girmemize de yardımcı olursanız sevinirim.

35.- *İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim. Tabii tabii, çok kısa bir şey söyleyeceğim.

Zaten Sayın Akbaşıoğlu o cümleyi okudu, hakikaten okuduğu gibi, “Bunun da yıl ortasında değerlendirileceğini Sayın Cumhurbaşkanımız da ifade etmişlerdi.” diyor. Sayın Cumhurbaşkanını da diyor ki: “Ben, vatandaşına onu aldatacak yani yapmayacağımız veya yapamayacağımız bir şeyi söylemeyi doğru bulmam; bunun vakti aralıktır.” Yani siz diyorsunuz ya: “Cumhurbaşkanı söyledi.” O da diyor ki: “Hayır, bunun vakti aralıktır.” Yani aranızda bir uyumsuzluk var, Cahit Özkan, siz ve Cumhurbaşkanı arasında; ben bunu anlatıyorum, siz de aynı şeyi tekrar ediyorsunuz. Cumhurbaşkanı dememiş yani öyle.

BAŞKAN – Mevzu derin, derin mevzu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu, bir cümleyle...

36.- *Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tabii.

Şunu söylüyorum: Sayın Cumhurbaşkanımız “Bu konuyla ilgili olağanüstü bir gelişme olduğu zaman biz bunlara kapalı değiliz, bu değerlendirmeyi yaparız.” diye bu konuyla ilgili, evet, aralıkta, aynı şekilde... Sayın Cumhurbaşkanı hakikati ortaya koyuyor; hiçbir zaman milletimizi kandırmamıştır, aldatmamıştır, ne söz verdiyse yapmıştır. (CHP ve HDP sıralarından gürlütüler)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aralık ayında...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – İşte, size diyor, size diyor, “Kandırmayın milleti.” diyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Size diyor, size diyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, aralık ayında...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Kandırmayın milleti.” diyor, Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, aralık ayında bu görüşmeler yapıyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bunu söylüyor, “Vatandaş aldattak bir şey söylememin.” diyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tayyip Erdoğan size diyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu noktada da gerektiğinde bu değerlendirmenin yapılacağını ifade ediyor Sayın Cumhurbaşkanımız. Aynı şeyi söylüyoruz ama siz yanlış anlamışsınız. Siz çarpıtmaya çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – “Aldatmayın milleti.” diyor, “Aldatmayın.” diyor.

BAŞKAN – Sayın Oluç, bir dakika...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sataşılıyor efendim, “çarpıtma” diyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Usta...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Size diyor ki: “Aldatmayın milleti.”

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Cumhurbaşkanı “Aldatmayın milleti.” diye size seslenmiş, size, bana değil; “Aldatmayın.” diyor ya. Ayıptır ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öyle demiyor, öyle demiyor; size söylüyor, size söylüyor, size.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Cumhurbaşkanından rica edelim “Sayın Akbaşoğlu” diye oraya bir başlık açsın.

BAŞKAN – Sayın Usta...

37.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani biz beş dakika konuştuğumuzda Sayın AK PARTİ'li milletvekili arkadaş bize “Biraz kısa kesebilir misiniz?” dedi, Sayın Akbaşoğlu on iki dakikada daha tamamlamadı. Zaten gün içerisinde de biliyoruz, her konuşmadan sonra yanınızdaki Grup Başkan Vekili söz alıyor. Gerçi, bizim ondan bir rahatsızlığımız yok, toplum herkesin puanını veriyor, o ayrı bir konu da ama lütfen, istirham ederim, bundan sonra, biz konuşurken bize oradan işaret yapmayın.

Şimdi, Sayın Akbaşoğlu konuyu...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, ben...

BAŞKAN – Hayır, bir dakika...

Sayın Usta diyor ki: “Ben konuşurken orada bulunan değerli milletvekili ‘Az konuşun.’ dedi diye, ona cevap veriyorum.”

ERHAN USTA (Samsun) – Burada Başkan var.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bir de şiir okusun efendim, eksik kaldı, şiir okusun.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Evet, ben İç Tüzük’ü hatırlattım Sayın Başkan, İç Tüzük’ü hatırlattım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Muhammet Akbaşıoğlu’na da hatırlatın.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Aynı şekilde. Ama bir soruya cevap vermek istedi; katılıyorum, aynı şekilde.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Akbaşıoğlu konuyu netleştirmiş oldu Sayın Başkanım, Sayın Akbaşıoğlu konuyu netleştirmiş oldu. Diyor ki...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Grup Başkan Vekilleri bu kadar uzun konuşmaz; haklısınız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İşte, buraya da hatırlatılsın yani.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın şeylere, hepinizden daha az konuşuyorum, merak etmeyin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz, Grup Başkan Vekilliğinizde bayağı uzun konuşuyordunuz, kayıtlara bakın.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Yok, hiç konuşmazdım, hiç konuşmazdım.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Akbaşıoğlu şunu söylüyor Sayın Başkanım, “Ben vazgeçmedim, Cumhurbaşkanını söylediğinden vazgeçti, ben de onu takip ediyorum.”

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Olay ortalığa çıkmıştır çünkü Cumhurbaşkanı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aynen öyle.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç alakası yok efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Akbaşıoğlu...

Bitiriyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika, bitirmedi, Sayın Usta konuşuyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, değerlendirme yapmak ne demek? Ya “Değerlendireceğiz.” diyorsunuz. Yani “Değerlendireceğiz.” demek... Bu ümidi insanlara vereceksiniz. Bakın, bu memlekette insanlar 313 bin lira alan bakan yardımcısının durumunda değil Sayın Akbaşıoğlu. Açlık sınırının altında bu memlekette 50 milyon insan var, öyle 10 milyon, 20 milyon filan değil. Şimdi, insanlar bir şey bekliyor. Hükümetin en tepesindeki insan, ondan sonra siz onların vekilleri olarak veya işte, temsilcileri olarak bir şeyler söylüyorsunuz, insanları ümitlendiriyorsunuz; şimdi, Cumhurbaşkanı çark ediyor, arkasından siz de çark ediyorsunuz. Hiç olmazsa sözünüzün arkasında durun.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Cumhurbaşkanı çark etmez ya, bu nasıl bir kelimedir!

ERHAN USTA (Samsun) – “Ben istiyorum ama Cumhurbaşkanı vazgeçti.” deyin.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Cumhurbaşkanı çark eder mi? Bu nasıl bir Türkçe ya!

ERHAN USTA (Samsun) – Bugünkü beyanatınız şudur... “Ben vazgeçmedim, Cumhurbaşkanı sözünden vazgeçti, ben de onu takip ediyorum.” diyor Sayın Akbaşoğlu.

Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aynen öyle.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, son...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak, evet.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

38.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, bu sözleri hiçbir şekilde kabul etmemiz mümkün değildir. Sayın Cumhurbaşkanımız ne söz verdiyse bunu yerine getirmiştir ve yerine getirecektir. Bu konuyla ilgili beş adım atacağımızı ifade ettik. Bu konuyla ilgili, asgari ücrete ilişkin...

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, verdiği 3600 sözlerini de biliyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...gerektiğinde değerlendirmenin yapılabileceğini söyledik.

ERHAN USTA (Samsun) – 3600 sözlerini ta 2018 seçimi öncesinde verdiniz ya! Hangi sözü tuttunuz da bunu tutacaksınız!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Burada çarpıtanlar biz değiliz, bizim aramızda da tam bir uyum söz konusudur.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ayıptır! Milletlin duygularıyla oynamayın bari ya! Ayıptır ya, ayıptır!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunun dışındaki değerlendirmeleri kabul etmediğimizi ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

ERHAN USTA (Samsun) – İnsanlar açıklıkla imtihan oluyor.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, toparlayıcı bir dakika konuşma yapın.

Buyurun.

39.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Muğla Milas İkizköy'de zeytin ağaçlarının kesilmesine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir gazeteci, Londra'daki 3 çöp poşetine GPS cihazı koyuyor ve plastik atıkların, çöplerin nereye gittiğini takip ediyor. Bir poşet Londra'da kalıyor, 2 poşet ise Londra, Polonya, Almanya vesaire üzerinden Adana'ya geliyor. Şimdi, memleketi İngiltere'nin çöpüne çevirenler, plastik atıkların buraya gelmesine izin verenler; Milas'ta İkizköy'de zeytinlerimizi kesmeye kalkıyorlar, Zeytinciliğin Islahı Kanunu'na aykırı yönetmelikle hareket ederek suç işliyorlar.

Milas İkizköy halkını selamlıyorum. Bunlara asla izin vermeyeceğiz ve ben bütün bölge halkını onlara destek vermeye çağırıyorum.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, 31/3/2022 tarihinde Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve arkadaşları tarafından, Türk polis teşkilatının içinde bulunduğu durum ve zorluklarla ilgili alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

31/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 31/3/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve 20 milletvekili tarafından Türk polis teşkilatının içinde bulunduğu durum ve zorluklarla ilgili alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla 31/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 31/3/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu, Emniyet teşkilatımızın her bir ferdini saygıyla selamlıyorum.

Teşkilattan şehitlerimize ve ebediyete intikal edenlere Allah'tan rahmet diliyorum.

Evet, polis, yurdun sulh ve sükûnunu, emniyet ve asayişini sağlar. Polisimizin tüm uğraşı ve mücadelesi, anayasal düzeni koruyarak ülkede halkın huzur içerisinde yaşamasını temin eder. Anayasal düzene halel getiren veya getirmesi muhtemel tüm unsurların etkisiz kılınması polisin temel hedefidir.

Polis teşkilatında bir sorunlar yumağı oluşmuş mudur? Kuşkusuz oluşmuştur. Değerli arkadaşlar, şüphesiz, teşkilatta huzur, iyi yönetim, hukuk devleti ilkeleri ve mevzuata uygunluk olduğunu söylemek mümkün değildir. Teşkilatın 328 bin personelinin fert fert, grup grup sıkıntı ve zorluklar çektiğini belirtmek isterim.

Değerli arkadaşlar, amir sınıfı son yıllarda partizan atamalarla liyakatten uzaklaştırılmıştır. Partizan amirlerin polis üzerinde tasallutu, polisin “devletin polisi” vasfı olmasını ve “parti polisi” yönünde dönüşmesini sağlamıştır. Dolayısıyla polise mevzuatla verilen görev ve yetkiler tarafsızlık ve adaletle yerine getirilememektedir.

Ağır çalışma koşulları altında ezilen bir polis sınıfından bahsediyorum. Çalışma süresi haftalık kırk saatten az, altmış saatten fazla olmamak üzere düzenlenmiştir. Polislerin ek görevleriyle ilgili esasların uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınan haklar gözetilerek düzenleyici bir işlemlerle yazılı hâle getirilmesi gerekirdi ancak buna uyulmamıştır. Nöbetler, karakol hizmetleri, diğer takibi gerektiren uzmanlık birimleri polisi zorlamaktadır. İki yıl önce İçişleri Bakanınca 8/24 mesaiye geçileceği sözü verilmişti. Sayın Emniyet Genel Müdürünün dünkü mesai genelgesi olumludur ancak geç kalınmış, geç alınmış bir karardır. Fazla mesai ücretleri de komiktir. Kısaca, arkadaşlar, polise verilen hiçbir söz yerine getirilmemiştir.

Evet, siyasi baskılar ve mobbingle mesleki etiğin çiğnenmiş olması, polisin görev yapmasında büyük zorluklarla karşılaşmasına yol açmaktadır. Polis ya intihar etmekte ya da istifa etmektedir. Bugüne kadar 3.100'ün üzerinde istifa varken geçen yıl 109 intihar vakası olduğu saptanmıştır. Müfettişlerin incelemelerinden de anlaşılıyor ki intihar öncesi PDR kayıtları sağlıklı tutulmamaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışma kurulu da görevini hakkıyla yapmamaktadır. İntiharlara kayıtsız kalmak, başlı başına bir cinayettir, bir yıkımdır.

Değerli milletvekilleri, Polis Akademisinin kapatılmasıyla yönetici sınıfın kaynağı kurutulmuştur. AKP destekli dışarıdan insanlar, yetersiz ve donanımsız olarak polis amiri oluyorlar. Partili amirlerde aidiyet duygusu yoktur, liyakat yoktur. Bu bozuk çark, Emniyetin bütün birikimini yok etmektedir.

Değerli arkadaşlar, 17 Martta atama yönetmeliği değişikliği yapıldı. Böylece, polisin en az 4 bölgede çalışması getirildi. Zaten binbir türlü zorlukla hayatını sürdüren, özel yaşamı sıkıntılarla dolu mensuplarımızın emekliliğine kadar oradan oraya savrulmaları çok acıdır. Aile bireyleri de bundan oldukça menfi etkilenmektedir. Bu uygulamada hak yoktur, adalet yoktur, hukuk yoktur.

Biz İYİ Parti olarak ilk kez 3600 ek gösterge verilmesini ifade ettiğimizde iktidar da bizden alıntı yaparak vaatte bulunmuştu. Sonuç, vaatten caymadır arkadaşlar. Polislerimize söz verip de tutmadığınız her sözün peşindeyiz, bunu her daim kamuoyuyla da paylaşacağız. Biz, iktidar olduğumuzda 3600 ek gösterge meselesini hemen çözeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, dün, polisin durumu hakkında İYİ Parti Genel Başkanı Sayın Meral Akşener, grup toplantısında bir konuşma yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Behiç Bey.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Bu konuşma kapsayıcı, yapıcı, polis teşkilatını önemseyen bir içerik arz ediyordu. Ne var ki, birileri bu hitaptan rahatsız olmuş, sosyal medya üzerinden sataşmaya yeltenmiştir.

Değerli arkadaşlar, Sayın usta Bakanın hitap tarzı kendi kişiliğini göstermektedir; “Üslububeyan aynıyla insandır.” diyor Ziya Paşa. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bakanlığa, gözlem altında tuttuğumuz da asla unutulmamalıdır. Biz, Genel Başkanımızla birlikte daima polisimizin yanında olmaya devam edeceğiz, bundan kimsenin asla kuşkusu olmasın.

Konuşmamı Abdurrahim Karakoç'un bir dörtlüğüyle tamamlıyorum: “İmanda birleşenler tarikatta ayrılır/Menfaatle birleşen taksimatta ayrılır/Öyle bir an gelir ki sahtekârların tümü/Yalanda birleşirken hakikatte ayrılır.”

Grup önerimizin kabulünü diler, hepinize saygılar sunarım. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Polis teşkilatının sorunları hakkında söz aldım. Öncelikle İYİ Partinin vermiş olduğu grup önerisini desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bu teşkilata ilişkin olarak bu Parlamentoda birçok konuşma yaptım. Polisin birçok sorunu var. Engin Altay güzel diyor; polis şehit olmaktan korkmuyor ama emekli olmaktan korkuyor. 3600’e ilişkin sözleriniz var, ne yazık ki bugüne kadar yerine getirmediniz ama polisin bugün itibarıyla yaşamış olduğu çok ciddi bir sorun var. Bu da ne arkadaşlar? Bunu kısa bir süre içerisinde ancak bu şekilde anlatabilirim.

Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği’ne ilişkin bir değişiklik yapıldı polislerle alakalı atama değişikliğine ilişkin ve bu tarih 17 Mart 2022. Bunda ne yaptınız? Bakın, daha önceden polisler bir yerden bir yere atanıyorken 2 bölge vardı; bunlardan bir tanesi doğuydu, bir tanesi batıydı. Polis batıdaki görevini yapıyorken biliyordu ki “Doğuya gideceğim; dört yıl, beş yıl, yedi yıl görevimi yaptıktan sonra yine aynı yere tekrar geri döneceğim.” diye bir teminat içerisindeydi. Daha doğrusu, terör bölgesine gittiği zaman o dönemde, eşini götüremiyordu, çocuğunu götüremiyordu; çocuğu okulda okuyordu, çocuğunun işesi vardı, bakımı vardı, evini oraya taşıyamıyordu ama sonunda orada görevini yapıyordu, tekrar aynı yere geliyordu. Ankara’dan Hakkâri’ye gittiği zaman, orada görev süresini tamamladığı zaman Ankara’ya dönüyordu. Şimdi ne yaptınız? Şimdi ilginç, garabet bir sistem getirdiniz. Bakın, polise sormadan, polis memurlarının görüşünü almadan bir atama yönetmeliğini getirdiniz, cenazeyi ortaya koydunuz. Nasıl kaldıracağız bu cenazeyi? Şimdi ne yaptınız? 1’inci bölge, 2’nci bölge yani “batı” ve “doğu” diye bir sınıflandırma yaptınız; bunların içerisinde de “1’inci grup” ve “2’nci grup” diye her 2 bölgeyi de bölgelere ayırdınız. Daha pratik bir örnek vereyim: Ankara’da görev yapan bir polis memuru, 1’inci bölge 1’inci gruptaki polis memuru 2’nci bölge 1’inci gruptaki Artvin’e tayin oluyor örneğin. Orada görevini tamamladıktan sonra bekliyoruz ki tekrar Ankara’ya gelmesi gerekir diye. “Hayır, gelemesiniz, siz ancak 1’inci bölgenin 2’nci grubuna gelebilirsiniz, bir başka ile gidebilirsiniz.” diyor. Bunu polise çektirmenin amacı ne? Bu şekilde polisi cezalandırmanın amacı ne değerli arkadaşlarım? Çünkü daha önceden, polis gitmiş olduğu yerlere ilişkin olarak bulunduğu yere tekrar geri dönüyordu, evini taşıyamıyordu, çocuğu orada okuyordu, çocuğunun üniversite tahsili vardı, ilkokul tahsili vardı, ortaokul tahsili vardı.

Bütün Emniyet teşkilatı ayağa kalkmış vaziyettedir. Ben buradan, Parlamentodan açıkça ifade ediyorum: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın imzasıyla yayınlanan bu genelgeyi yırtın, atın. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bakın, bu polis teşkilatı yapılacak ilk seçimde size hesabını soracak.

Siz hiç polisin internet sitesi POLNET’e girdiniz mi? Orada polislerin neler yazdığını görüyor musunuz? Siyasi düşüncenin ötesinde, polis teşkilatında vahim bir durum vardır. Bu atama yönetmeliği bugün itibarıyla, polislerin sorunları konuşuluyorken en önemli sorundur değerli arkadaşlarım. Kime sorarak yaptınız bunu? Kimin görüşünü alarak yaptınız? Herhangi bir şekilde polisin içerisinde bir referandum yapın, bir Allah’ın kulu bunun doğru olduğunu demez değerli arkadaşlarım. Bu yanıştan bir an önce dönün ve bu yanışın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bayraktutan.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bunun dışında da sorunlar var, 3600 var, Atama ve Terfi Yönetmeliği var. Örneğin, borçlanmaya ilişkin süreler var; askerlik borçlanması yapıyorsunuz ama bunu başlangıca dâhil etmiyorsunuz. Bu nedenle, İYİ Partinin önerisi çok kıymetli, o anlamda destekliyoruz; inşallah kabul görür. Kabul görür mü? Bu konuda umudumuz yok, onu da ifade edeyim.

İki şey de Artvin’le alakalı diyeyim. Bunlardan bir tanesi Rize-Artvin Havaalanı. Rize-Artvin Havaalanı’nı yaptık, şimdi, güvenlik şirketi tarafından yeni bir işe alım ilanı yayınlanmış; diyor ki: “Buraya girebilmek için, bu havaalanında çalışabilmek için Rize’de en az bir yıldır ikamet etmek gerekiyor.” Ya, bu Artvinliler, biz başka ülkenin çocukları mıyız? Hani adı “Rize-Artvin”di? Niye Artvin’in çocuklarını almıyorsunuz? Niye Artvin’in çocuklarını almıyorsunuz? (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İki: Biraz önce sevgili Erhan Usta çok güzel bahsetti, İYİ Partinin Grup Başkan Vekiline teşekkür ediyorum. Şavşat’ta kent meydanı istiyoruz. Kaymakamlık binasını yıktınız. Bir kentin kimliği meydanlarıdır. Buradan, Parlamentodan ifade ediyorum: Kent meydanını Şavşat halkına iade edin diyorum, yüce Parlamentiye saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Kemal Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL ÇELİK (Antalya) - Sayın Başkan, Gazi Meclisin çok değerli üyeleri; İYİ Parti Grubunun “Türk polis teşkilatının içinde bulunduğu durum ve zorluklar” başlığıyla vermiş olduğu önerge üzerine AK Parti Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi sevgiyle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, maalesef bu önerenin ilk cümlesi “Türk polis teşkilatının içinde bulunduğu durum ve zorluklar” diye başlıyor. Hemen en başta söyleyeyim, öyle değil. Türk polis teşkilatı vatan hainlerine, terör örgütlerine ve suçlulara baş edemedikleri zorlukları yaşatmaktadır, zorda olanın kim olduğu da açıktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bununla bir alakası yok onun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yazıklar olsun!

ERHAN USTA (Samsun) – Bir Emniyet Genel Müdürüne yaklaşıyor mu ya!

KEMAL ÇELİK (Devamla) - O yiğitlerimiz, neyin sorumluluğu içinde olduklarını en iyi bilen kişilerdir.

ERHAN USTA (Samsun) – Ayıp ya, ayıp ya! Bu teşkilatta Genel Müdürlük yaptınız, ayıp ya!

KEMAL ÇELİK (Devamla) - Elde ettikleri başarıların gururuyla da onlar görevlerini en iyi şekilde yapmaya devam ediyorlar.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hamaset yapmayalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Bütün itibarını kaybettin sen ya!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Otur, sıfır!

KEMAL ÇELİK (Devamla) - Yasalarla belirlenen sorumluluklarını yerine getiren Türk polis teşkilatımız, kadim bir geleneğin devamıdır ve bu geleneği devam ettirir. Bu güzide teşkilatımız görevlerini yerine getirirken hukukun üstünlüğünü, insanımızın temel hak ve özgürlüklerini, demokratik toplum düzenini korumayı esas almıştır.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şüphemiz yok zaten.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuya gelelim.

KEMAL ÇELİK (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bugün itibarıyla Emniyet teşkilatımızın üstün gayret ve iş birliği sayesinde iç tehdit bertaraf edilmiş, ülkemiz huzur ve güven ülkesi hâline gelmiştir ve ortada tam bir başarı vardır ve bu başarı bugün sorgulanır hâle gelmiştir ne yazık ki.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sorgulanan başarı değil, polislerin hakları!

KEMAL ÇELİK (Devamla) - İç güvenlik ve iç huzur kalkınmanın ve demokrasinin de altyapısıdır.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sorgulanan başarıları değil, gurur duyuyoruz başarılarıyla.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Saptırma! Saptırma!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Haklarını sorguluyoruz, vermediğiniz haklarını sorguluyoruz.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Bu huzur ortamı dış çevreleri olduğu kadar maalesef içteki bazı çevreleri de huzursuz etmektedir.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Zihniyetin bozuk senin, saptırma!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Polislerin kendisi huzursuz, özlük haklarını verin, haklarını teslim edin!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Türk polisini itibarsızlaştırdınız, biz itibarını istiyoruz. Sen itibarsızlaştırdın!

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Şimdi, akla şu soru geliyor: Devletin ve ülkenin bütünlüğünü en rasyonel şekilde düşünen, devlet aklına sahip polisimizin en güçlü hamlelerinden, bu büyük başarılarından niye rahatsız oluyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Kimse rahatsız olmuyor!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Başarıdan rahatsız olan yok! Haklarını vermiyorsunuz. Bu kadar başarılı polis teşkilatına haklarını vermiyorsunuz.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Günün gerçeklerinden o kadar uzaktasınız ki, tek pencereden bakmaya o kadar zorlanıyorsunuz ki maalesef bu konuda kendinizi zor durumda bırakıyorsunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Çarpıtma, polise sahip çık! Haklarını ver, haklarını!

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Sayın milletvekilleri, özellikle 15 Temmuzdan sonra alınan tedbirler ve polis teşkilatında yaptığımız; polis kolejlerinin kapatılması ve Polis Akademisinin kapatılması daha sonradan yeni bir yapılanmaya gidilmesiyle polisimiz daha güçlü, daha aktif ve daha fonksiyonel bir hâle gelmiştir. FETÖ terör örgütünün yuvalandığı polis kolejleri ile Polis Akademisinin kapatılmasını eleştirmek olsa olsa geçmişe özlem duymaktır maalesef.

ERHAN USTA (Samsun) – Siz teslim ettiniz FETÖ'ye, siz teslim ettiniz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hadi oradan ya! O akademilere o polisleri kim aldı?

ERHAN USTA (Samsun) – AK PARTİ teslim etti FETÖ'ye, siz teslim ettiniz!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Altında kimin imzası var?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Siz FETÖ'ye bulaştırdınız.

ERHAN USTA (Samsun) – Sizden önce bu ülkede FETÖ mü vardı? Ayıp ya! Ayıp ya!

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Bugün, Emniyet ve güvenlik teşkilatlarımızın üstün gayretleriyle içteki PKK ve DEAŞ tehdidi bitirilmiş; ülkemiz doğusuyla, batısıyla terörden arındırılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Polisi de bitirdiniz, FETÖ’ye teslim ettiniz. Siyaseti de bitirdiniz, kendinizi de teslim ettiniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Şimdi, hem doğuda hem batıda üretim ve kalkınma dönemi başlamıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bravo(!)

KEMAL ÇELİK (Devamla) – AK PARTİ hükümetleri Emniyet teşkilatımızın haklarını ve çalışma koşullarını sürekli iyileştirmiştir ve iyileştirmeye de devam edeceğiz. Özellikle 3600 ek gösterge başta olmak üzere, özlük haklarıyla ilgili bazı temel sorunları da en kısa sürede çözeceğimizi ifade ediyorum. Bu konularda, geline bu başarıda hiç şüphesiz ki Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliği, güçlü sivil irade, hızlı karar alınabilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi en büyük etkidir.

Değerli milletvekilleri, bu nedenle polis teşkilatımızın başarısının gölgelenmeye çalışıldığı bir dönemde böyle anlamsız bir önergeye “ret” oyu vereceğimizi ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sıfır, otur, sınıfta kaldın, sıfır! Seni Genel Müdür yapana yazıklar olsun, sıfır!

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Oylamadan sonra söz vereyim.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Usta.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- *Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, Sayın Başkanım, bu araştırma önergeleriyle toplumun değişik kesimlerinin sorunları dile getirilir. Bugün polis teşkilatımızda... Biz polislerin refahı artsın diyoruz, biz polislerin çalışma şartları düzeltilsin diyoruz, biz polislerimiz intihar etmesin diyoruz, biz polise verilen sözler tutulsun diyoruz. Sayın hatip işi öyle bir noktaya getirdi ki sanki biz polislerin kötülüğünü isteyen bir öneri vermiş gibi, hiç yakışmadı. Biz tam tersine yani... Siz bu teşkilatta Emniyet Genel Müdürlüğü yaptınız, yazıktır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Polise düşman Emniyet Genel Müdürü olmaz. Polisi yok sayan bir anlayış olmaz. Bunları açıklayacağız tek tek Twitter’da. Polisleri gördüğünüz zaman yüzünüzü çevireceksiniz.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani hiç olmazsa sizin o insanlara bir vefa borcu olarak “Evet, polisimizin durumu iyi ama şunlar şunlar yapılmalı.” demeniz lazımdı. Buradan işi başka bir noktaya götürdünüz. FETÖ’den temizlemişsiniz! Kardeşim, FETÖ’ye polisi siz teslim ettiniz, siz teslim ettiniz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Polisi de orduyu da Gelir idaresi Başkanlığını da Maliye Bakanlığını da FETÖ’ye siz teslim ettiniz. Ne kadar temizlediniz, onu daha bilmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Daha ne kadar temizlediğinizi de bilmiyoruz çünkü FETÖ’yle fotoğraf çektirenler bu memlekette bakan oluyor. Yani “FETÖ’yle ilgili temizlik yaptık.” dediğiniz şey de alt düzeydeki, hani ibadet kabîlinden oraya girmiş insanlar muhtemelen, yoksa boy boy fotoğrafı olanların bakan olduğu bir memlekette sizin FETÖ’yle ne kadar mücadele ettiğinize zaten inanmamız mümkün değil. Dolayısıyla iş saptırılmıştır; biz polisimizin özlük hakları, çalışma şartları, tayinleri, terfileri, 3600 ek göstergesi, bunlar düzeltilsin istiyoruz.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Devam ediyoruz, yapıyoruz onu.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun için buraya bir önerge getiriyoruz, bu önergeye “anlamsız” demeniz, polisin hakkını, hukukunu aramanın anlamsız olduğunu söylemek anlamına gelecektir.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

41.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şunu ifade etmek isterim ki 1960’lı, 1970’li yıllardan itibaren devlete sızarak...

ERHAN USTA (Samsun) - 1920’lerden, 20’lerden(!)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...devlette paralel bir devlet yapılandırması oluşturduğu 2013 yılında devlet iradesiyle ortaya konan bu yapının üzerine AK PARTİ iktidarları gitmiş ve devletten temizlemiştir.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kim oluşturdu, kim oluşturdu paralel yapıyı? Kim oluşturdu, kim yaptı o paralel yapıyı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla, Allah’a çok şükür, 15 Temmuz 2016 darbe ve işgal girişimi başarısızlıkla neticelenmiştir.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bakan yaptın, bakan yaptın!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımızın iradesi, halkla bütünleşmesi, devlet-millet kaynaşmasıyla beraber, millî iradenin tecellisinin bütün devlet kurumlarına yansması ve terörün de belinin kırılması gerçekleştirilmiştir. Polis teşkilatımıza selamlarımızı, teşekkürlerimizi ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ve sonuç itibarıyla da her türlü özlük haklarıyla ilgili iyileştirmeleri yaptığımızı da yapacağımızı da ifade ediyor, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Çark edersin yarın, çark edersin! Böyle tutamayacağın sözü verme, çark edersin yarın!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç çark etmedik, hiç çark etmedik.

ERHAN USTA (Samsun) – Daha az önce, az önce çark ettin, az önce çark ettin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç çark etmedik, siz anlamamışsınız, siz yanlış anlamışsınız, her zaman olduğu gibi.

ERHAN USTA (Samsun) – Çark edersin, tutamayacağın sözü verme.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir dakika...

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Siz kaybettiğiniz FETÖ raporlarını çıkarın, FETÖ raporlarını, kaybettiğiniz FETÖ raporlarını çıkarın. Hani, nerede? Komisyonun ortaya çıkardığı, Meclis Başkanlığına verdiği FETÖ raporunu çıkarın. Haydi, cesaretiniz varsa gelin, bu Mecliste FETÖ raporunu tartışalım, palavra atmayın burada! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Stadyumda amigoluk yapmıyorsunuz ki Grup Başkan Vekilliği yapıyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Amigoluk yapanlara söyleyin onu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Stadyumda amigoluk yapmıyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz kendi sıfatınızı söylüyorsanız ayrı. Amigoları görmüyorsunuz siz, amigoları...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

42.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklaması ile Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz Grup Başkan Vekilisiniz, stadyumda amigoluk yapmıyorsunuz. Bir konuşmanın bir adabı, bir seviyesi, bir tonlaması olur. Yaptığınız tarz sadece bizi değil, kendi milletvekillerinizi bile rahatsız ediyor; ya, bir üslup içerisinde hareket edin.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Nereden biliyorsunuz ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Kemal Çelik, bana cevap vermeyin; siz polis teşkilatının yüz karasıdır! Sen polis teşkilatının yüz karasıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Konuşma! Terbiyesiz adam! FETÖ'cüsün sen!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Daha dur, daha bir şey söylemedim.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – FETÖ'cüsün sen!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bağırma bana!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, şahsiyatla uğraşamaz. Bakın, işte, amigoluk budur, amigoluk sizin yaptığınızdır!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Buyurun, buyurun işte, işte hâliniz; amigoluktur bu; bu, amigoluktur.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – FETÖ'den talimat alan, CHP'deki en önemli FETÖ'cü sensin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sizden şuraya çıktığınızda, eski bir emniyetçi olarak polislerin hakkıyla, hukukuyla ilgili şunu söylemeniz beklenirdi: “Ben polisin hakkını, hukukunu koruyorum, sonuna kadar arkasındayım.” Bunu demeniz gerekirdi.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Benim ne söyleyeceğim seni ilgilendirmez. CHP'deki tek FETÖ'cüsün!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bak, gülüyorsun.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Arkasındayım zaten, çözüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Gülüyorsunuz ya, gülüyorsunuz ya! Polisler intihar ediyor, siz gülüyorsunuz ya! Siz nasıl Emniyet Genel Müdürlüğü yaptınız ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sana söylediğim sözlere rağmen “Sen polislerin yüz karasıdır” diyorum, sen gülüyorsun; sen işte böyle insansın! Bunu sana söylüyorum: Bundan sonra polisler seni gördüğü müddetçe senden yüzlerini çevireceklerdir, bunu da buradan ilan ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, buyurun...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Terbiyesiz herif ya! FETÖ'cü sensin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Böyle kinayeli gülüşlerle... Böyle yok, senin ne olduğunu biz biliyoruz, senin ne olduğu biliyoruz.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Hadi oradan!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sen bizi tehdit etme oradan aslanım!

43.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, bakınız, bu konuda İç Tüzük...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben senin çok derin devletlerini biliyorum, sen beni tehdit etme tamam mı!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, şu anda bir Grup Başkan Vekili olarak konuştuğum hâlde, CHP Grup Başkan Vekilinin nasıl bir tavır içerisinde olduğunu, aslında amigoluğu tamamen kendisi yaptığı hâlde, temiz bir dil kullanmayı İç Tüzük hükümlerine aykırı bir şekilde doğrudan şahsiyatla ilgilenip hakaretimiz bir şekilde konuştuğu hâlde...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hiç hakaret yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İşte muhalefet anlayışı budur; kendisi her türlü hakareti yapar ama muhababının kendisine hakaret ettiğini söyleyerek, gerçekten aymaz bir şekilde yaklaşımda bulunarak kendi sıfatlarını bize atmaya çalışır.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sizin bize atmaya çalıştığımız sıfatlar bize yapışmaz ama sizde devamlı olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, buyurun toparlayın.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Amigoluğa başladı gene, başladı gene amigoluğa, uzatarak, bağırarak başlayın.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Ne alakası var!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Millet sizi izliyor, o sıfatların hepsi size yapışmış vaziyette.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla söylediğim bütün bu sözler, bütün sıfatlar kendi sıfatlarıdır...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O size aittir.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...aynaya bakarak gün boyu bunu tekrar edebilir. Aynen iade ettiğimizi ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Senin peşini bırakmayacağız, polis teşkilatı da bırakmayacak. Emniyet senin peşini bırakmayacak, bunun hesabını soracak senden.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Atatürk CHP'sinde senin ne işin var! Sen kimsin ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bunun hesabını soracak senden. Senin yaptıklarını tek tek çıkartacağım.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

44.- *Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Cezaevinde birçok ihlale uğrayan öğretmen Sibel Balaç için Adalet Bakanını göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması*

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sibel Balaç, bir öğretmen, Sincan Kadın Cezaevinde ve adil olmayan yargılamalar sonrasında üç yıldır cezaevinde, çok ihlale uğradı, yedi yüz gün hücre cezası aldı; onu bıktırdılar ve sonunda açlık grevine başladı ve ölüm orucuna çevirdi. Bakın, 25 kilo verdi şu görüntüsünden sonra, bu insan ölmek üzere.

Adalet Bakanını göreve davet ediyorum. İletişime kapalı, Sincan Kadın Cezaeviyle görüşmek istedim, iletişime kapalılar. Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ, bu insanın ölmesini mi bekliyorsunuz? Bakın, annesi beni ziyaret etti ve “Kızımın kurtulması lazım; kızımın hastalıkları var, kısa bir sürede ölebilir.” dedi ve fakat hâlen Adalet Bakanlığından bir cevap yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bir an evvel, bu konuda Adalet Bakanının gereğini yapmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Usta, cevap hakkı doğmasın.

Buyurun.

45.- *Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Aktaş'ın İYİ Parti Genel Başkanının grup konuşmasından sonra bir genelge yayınladığına ve Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in polis intiharlarına gülmesini kendisine yakıştıramadığına ilişkin açıklaması*

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, Sayın Başkanım, bugün gündeme getirdiğimiz ve dün de Sayın Genel Başkanımızın grup toplantısında gündeme getirdiği, polislerle ilgili konunun aslında ne kadar önemli olduğu ortaya çıktı. Şimdi arkadaşlarım uyardı beni; Vali Mehmet Aktaş'ın, Emniyet Genel Müdürünün bizim dünkü grup toplantımızdan sonra, Sayın Genel Başkanın konuşmasından sonra bir genelgesi yayımlandı ve “Sıkıntıları gideriyoruz, mesai saatlerini düzenliyoruz.” diyorlar. Sayın Genel Başkanımız da bunu şöyle paylaştı: “Ha şöyle yola gelin; bunu düzelttiniz, 3600'ü de bekliyoruz.” şeklinde.

Son cümle olarak da ben Kemal Bey'i tanırım. Hakikaten, Kemal Çelik Bey'e, Emniyet Genel Müdürlüğü yapmış bir beyefendiye, biz burada “Polisler intihar ediyor, mağduriyetleri var.” derken gülmesini yakıştıramadık.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *HDP Grubunun, 29/3/2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve arkadaşları tarafından, cezaevlerinde yaşanan sorunların ve ihlallerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağız ve oylarınıza sunacağız...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Başkanım, oylanmadı bizim önerge.

(AK PARTİ ve MHP sıralarından “Oyladık.” sesleri)

BAŞKAN – Erhan Bey'e söz vermeden evvel oyladım, sonra Erhan Bey'e söz verdim.

31/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 31/3/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

29 Mart 2022 tarihinde, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve arkadaşları tarafından, cezaevlerinde yaşanan sorunların ve ihlallerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 17651 grup numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 31/3/2021 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm.

Buyurun Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Cezaevleri kan ağlıyor, insanlık dışı uygulamalar gerçekten had safhada. Artık gözünüzü kapatacak bir durum yok, insanların cesetleri çıkıyor, hayatlarını yitiriyorlar.

Pandemi bahanesiyle sosyal haklara kısıtlamalar getirdiniz, sonra da kalıcı hâle getirdiniz. Tecrit ve izolasyon derinleşti; sohbet, spor hakkı gibi hakların hepsi yok sayılıyor. Aile ve yakınlarıyla bağı dahi, bir bütün olarak dışarıyla bağları ciddi olarak engelleniyor. Keyfilik inanılmaz bir safhaya ulaştı. Mahpusların mektupları adreslere ulaşmıyor, “Sakıncalı” denilerek el konuluyor, karalanıyor; muhalif kanalları izlemeleri engelleniyor, hak arama hakları bile ihlal ediliyor; şikâyetleri, dilekçeleri muhataplarına ulaştırılmıyor.

Hapishanelerde politik mahpuslara yönelik düşman infaz hukuku ise çok daha ağırlaşarak devam ediyor; işkenceye maruz kalıyorlar, bağımsız koğuşa geçirilmeyle, infazlarını yakmakla tehdit ediliyorlar, infazların yakılacağı konusunda da pratikte aynen infazları yakma yöntemlerine devam ediyorlar. Hapishanelerde, hapishaneden hapishaneye, koğuştan koğuşa inanılmaz sert fiziki müdahaleler, sürgünler yapılıyor. Aile ve yakınlarının cenazelerine dahi katılmalarına izin verilmiyor. Hücrelerdeki ve koğuşlardaki aramalar kalabalık gardiyan grubuyla, eşyaları kırılarak, eşyalarına, kitaplarına el konularak gerçekleştiriliyor. Gerekece ne belli değil; keyfilik, aşağılamaya çalışma, baskı uygulamaya çalışma... Havalandırmaların üstü tel örgülerle kapatılıyor. Sayımlar ayakta, tek sıra ve askerî nizamda yapılıyor. Tahliye edilmesi ya da açık cezaevine gitmesi gereken mahpusların “İyi hâlli değil.” denerek infazları yakılıyor. Oluşturduğunuz bu idare ve gözlem kurulları âdeta düşmanla savaş hukukunun uygulayıcısı hâline geldiler.

Hasta mahpuslar tüm raporlara rağmen tahliye edilmiyor, yaşamların son evresine gelmeleri durumunda dahi serbest bırakılmıyor, ölüm dayatılıyor. Bilimsel verilerle karar alması gereken ATK, yalnızca iktidarın ölç alma aracı hâline geldi. Ağır hasta mahpuslar ATK'nin verdiği “Cezaevinde kalabilir.” raporundan kısa bir süre sonra yaşamını yitiriyor ama Adli Tıp Kurumu hakkında ne bir soruşturma ne bir dava açıldığını görüyoruz.

Diyarbakır D Tipi Cezaevinde yirmi altı yıldır mahpus olan 80 yaşındaki kanser hastası Abdullah Boran yaşamını yitirdi. Ölmek üzereyken bile kelepçe çıkarılmadı; hasta mahpuslar bu iktidarın utanç vesikası hâline geldi.

Aysel Tuğluk... Kandıra F Tipi Hapishanesinde tutulan milletvekili arkadaşımız Aysel Tuğluk'un "Cezaevinde kalamaz." raporuna rağmen ATK'nin kin ve düşmanca yaklaşması sonucu tahliyesi engelleniyor. Hapishane koşullarında iyileşmesi mümkün değil, sağlığı her geçen gün kötüye gitmesine rağmen hâlen cezaevinde tutulmaya devam ediliyor.

Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde on dört yıldır MS hastası olan Mehtap Şentürk'e ATK "Cezaevinde kalabilir" raporu verdi. Yüzde 85 engelli, tekerlekli sandalyeye mahkûm, kendi ihtiyaçlarını karşılayamıyor ama "Cezaevinde kalabilir" deniyor.

Mahpuslar şüpheli şekilde yaşamını yitirmeye devam ediyor, şüpheli ölümlerin intihar diye üstü kapatılıyor, soruşturmalara gizlilik kararı alınıp arkasından da takipsizlik kararı veriliyor. Van F Tipi Cezaevinde 25 yaşındaki Sinan Kaya, sonra da 20 yaşındaki Şervan Can Güder şüpheli şekilde yaşamını yitirdi, düşmanlığınız yüzünden cenaze aracı bile vermediniz.

Adana Kürkçüler Hapishanesinde mahpuslara uygulanan ağız içi arama, insanlık dışı uygulamaların geldiği son nokta. Aramayı kabul etmeyen 28 hasta mahpusun hastaneye sevkleri yapıldı. Karantina koşulları âdeta işkenceye dönüştü. Çorum L Tipi Hapishanesinde mahpuslar dört aydır 20 kişilik koğuşta 45 kişi kalıyor, nefes dahi alamıyorlar, yerlerde yatmak zorunda kalıyorlar.

Görüş hakları engelleniyor. Mahpusları yakınlarından, ailelerinden uzağa gönderiyorsunuz. Çoğu mahpusun yakını ya yoksulluktan ya hastalıktan uzak mesafeleri aşip ziyarete gidemiyor, yollarda trafik kazalarında hayatlarını kaybediyorlar. Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevindeki Ayten Anlaş, Dersim'de yaşayan hasta annesiyle on yılda sadece 2 kez görüşebildi. Elâzığ Kadın Kapalı Cezaevine sevkini istedi ancak düşman hukukunuz bunun da önüne geçiyor. Tekirdağ Hapishanesinde mahpuslar açlık grevi yaparak yasal hakları olan bir saatlik görüşü kazanabildi, diğer cezaevlerinde ise hâlâ yarım saat olarak uygulanıyor. Aileler uzak mesafelerden sabah saatlerinde görüşe gelip mahpuslarıyla, yakınlarıyla görüşmeden geri dönmek zorunda kalıyor. Düşmanlık sadece mahpuslara değil, yakınlarına da dayatılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde tutuklu KHK'yle ihraç edilen öğretmen Sibel Balaç ve Tekirdağ 1 No.lu F Tipi Cezaevinde tutuklu Gökhan Yıldırım adil yargılanma ve hak ihlallerinin son bulması için ölüm orucuna girmek zorunda kaldılar. Bu ülkede insanlar adalet talebini adaletin yerine getirmesini ancak ölüm orucuyla sağlayabileceğini düşünüyorlar. Sibel Balaç 101, Gökhan Yıldırım 96'ncı gününde ölüm oruçlarının. Hızlı kilo kaybından dolayı sağlık durumları gittikçe kötüleşiyor. Sibel ve Gökhan'ın talepleri bir an önce kabul edilsin.

Bir diğer sorun, çocuk mahpuslar. Hapishanelerde 1.941 tutuklu -hükümlü çocuk bulunuyor. Anneleriyle birlikte kalan yaklaşık 345 çocuk ve 780 bebek var.

Cezaevlerinde yaşanan tüm suçlardan iktidarınız sorumlu, hesap vereceksiniz, zulmünüzün yanınıza kâr kalacağını sanmayın. Yargılanacaksınız, suçlarınızın hesabını vereceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar ili Sandıklı ilçesi Ballık köyüne kurulmak istenen güneş enerjisi santraline ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, seçim bölgem Afyonkarahisar ili Sandıklı ilçesi Ballık köyü Devrant, Aktaş güneyi Kızılçukur mevkisine bir firma güneş enerjisi santrali kurmak istiyor. Santralin kurulacağı yer öyle firmanın iddia ettiği gibi atıl, kıraç durumda bir yer değil. Köylülerin mera, yayla olarak kullandığı, hayvanlarını otlattığı, kekiklerin, Kumalar'ın özel bitkilerinin bulunduğu doğa harikası bir yer ve aynı zamanda “yılık” denilen yaban atlarına ev sahipliği yapan bir alan. Yeme neredeyse her gün zam yapılan ülkemizde hayvanların doğal besin kaynağı olan meralarını bu şekilde yok ederseniz köylü nasıl geçinecek? Ballıklılar özellikle hayvanlarını otlattıkları, birçok bitki ve hayvana ev sahipliği yapan bu mevkinin korunmasını, santral illa yapılacaktır da daha uygun bir yere yapılmasını istiyorlar.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 29/3/2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve arkadaşları tarafından, cezaevlerinde yaşanan sorunların ve ihlallerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Ali Haydar Hakverdi. Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün itibarıyla ülkemizde 384 cezaevi var ve bunların 271 bin de kapasitesi var. Yine, bugün itibarıyla 90 bin mahkûmumuz da Covid sebebiyle izinli, buna rağmen, bu hâliyle 50 bin kapasite fazlası var ve sırada da 36 yeni cezaevi hazırlanıyor. Kime kismet olur bilmem ama -Allah kimseyi düşürmesin- şu var ki: Bir ülkede yeni yeni cezaevlerine ihtiyaç duyuluyorsa o ülke iyiye gitmiyor demektir değerli arkadaşlar.

Biz İnsan Hakları Komisyonu olarak 17 cezaevini başka başka partiden arkadaşlarla birlikte ziyaret ettik. Sorunlar on temel başlıkta toplanıyor aslında.

Bunlardan birincisi, sağlığa erişim sorunu, en büyük sorun sağlığa erişim. Bin mahkûm ve tutukluyla 1 aile hekimi düşüyor ve dış hekimine neredeyse hiç ulaşma imkânları yok. Birinci temel sorun, dediğim gibi, sağlığa erişim.

İkincisi, iletişim, haberleşme ve dilekçe hakkının ihlali. Yazılan dilekçeler kayboluyor ya da muhatabına ulaştırılmıyor maalesef.

Üçüncü büyük sorun, kelepçeli muayene. Bütün itirazlarımıza rağmen hâlâ bu konuda yeni bir düzenleme yapılmadı, kelepçeli muayeneler insan hakkına aykırı bir şekilde devam etmekte.

Diğer bir sorun, cezaevinde ya su yeterli değil ya da kirli veya paslı akıyor.

Bir diğer sorun, görüş süreleri. Görüş sürelerine dair bir buçuk, iki ay önce yeni bir düzenleme yaptık; yarım saat ile bir saat arasındaydı, bunu yarım saat ile bir buçuk saate çıkardınız ama hâlâ yarım saat olarak uygulanıyor. Biz demiştik ki: “Sabit bir saat koyun.” Maalesef, uyarılarımızı dikkate almadınız, birçok cezaevinde yarım saat olarak uygulanıyor ve mahkûmlar buna itiraz ediyor.

Altıncı sorun, sevkler. Sevkler de ciddi bir sorun. Tamam, pandemi girdi araya ama öncesinde de sevkler yapılmıyordu. Sevk için ciddi kriterler getirilmiş durumda. Bazı mahkûmlar ailelerinden çok çok daha uzağa mahkûm edilmiş. Bir mahkûm Afyon Cezaevinde bize dedi ki: “Altı yıldır ben annemi göremiyorum çünkü annem yaşlı, gelemiyor, çok uzağa koydular beni.”

Bir diğer sorun, kitap, süreli/süresiz yayın hakkı keyfî bir uygulamayla mahkûmlara verilmiyor. Aynı kampüs içerisinde bir cezaevi aynı yayını verirken bir diğer cezaevinde aynı yayını yasak mesela. Tamamen idarenin keyfiyeti var bu konuda.

“İnfaz yakma” diye bir şey bugünlerde çok dillendirilmeye başlandı. “Şartlı salıverilme” dediğimiz, bu kriterler uygunsa mahkûm belirli bir süre sonra salıveriliyor ama mahkûmlardan şöyle çok ciddi şikâyetler var özellikle bugünlerde: “Bütün kriterlerim uysa bile şartlı salıverilmeme izin verilmiyor.” deniyor.

Şimdi, dokuzuncu sorun, ağır hasta mahkûmlar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Gerçekten, hastalığı çok ilerlemiş, ailenin bakımına veya mahkûm arkadaşının bakımına veya idarenin bakımına muhtaç mahkûmların da salıverilmesinin önu açılmalı, bu konuda bir düzenleme yapılmalıdır.

Son olarak, pahalılık... Mahkûmlar kantinlerin pahalı olmasından çok şikâyetçiler. Evet, ülkede de pahalılık var, dolaylı olarak kantinlerde de pahalılık var ama başka bir husus daha var, son günlerde gelen şikâyet; faturalar. “Cezaevinde elektrik faturalarımız 2’ye, 3’e katlandı.” diye şikâyetler çok yoğun geliyor. Baktık, araştırdık, ya, cezaevlerine bile faturayı “ticarethane” olarak gönderiyorsunuz. Yani bu AKP, cezaevlerini de ticarethane yapmış maalesef, bunun da bir düzenlemeyle çözülmesi gerekiyor.

Son olarak, biz, insan onuruna yakışır, eşit ve adil bir infaz sisteminin yeniden tesis edilmesi, güvenlik ve insan hakkı dengesinin korunması gerektiğini düşünüyoruz. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın İbrahim Yurdunuseven. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerinde partim adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, ekranları başında bizleri seyretmekte olan aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi de saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, DHKP-C terör örgütü tarafından şehit edilen Savcı Mehmet Selim Kiraz’ı şehadetinin 7’nci yılında rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, hükümlü ve tutukluların tedavileri sırasında gerekli görülen her türlü ilaç, muayene, tetkik, tahlil ve tıbbi malzemeler Adalet Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca, hükümlü ve tutuklulardan maddi imkânı yetersiz olanların hijyen malzemeleri de Adalet Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı’nın 2’nci sırasında yer alan “Kötü Muamelenin Önlenmesi” başlıklı maddesinde “Tutuklu ve hükümlülerin fiziksel ve psikolojik muayenelerinin, ceza infaz kurumlarına alınmaları

sirasında ve bu kurumlarda buldukları süre içinde periyodik olarak daha etkili şekilde yapılması ve gerekli tedavi imkânlarının sağlanarak durumlarına uygun ortamda barındırılması.” amaç edinilmiş, cezaevi yaşamının uluslararası insan hakları kuralına ilişkin gerekleri de karşılanmıştır.

Adalet Bakanlığımızca hükümlü ve tutukluların gerek psikolojik gerekse fiziki tüm rahatsızlıkları tedavi edilmektedir. Ayrıca, ceza infaz kurumlarında bulunan bazı hükümlü ve tutuklular Sağlık Bakanlığına bağlı tüm hizmet sunuculardan yedi gün yirmi dört saat ilkesine göre yararlandırılmaktadır.

HDP grup önerisinde yer alan... Dünyayı sarsan Covid-19 salgını kapsamında hükümlü ve tutuklular da normal vatandaşlarımızdan ayrılmaksızın önce 65 yaş üstü, sonra da kronik rahatsızlığı olanlardan başlanarak aşılanmıştır. Sağlık Bakanlığımızın verdiği hizmetten hariç olarak sadece Adalet Bakanlığımızın hükümlü ve tutuklular için yaptığı sağlık giderleri ortalama yıllık 200 milyon TL’yi aşmaktadır.

HDP grup önerisinde yer alan bir diğer konu ise şiddet olup “işkenceye karşı sıfır tolerans” politikası çerçevesinde insan hakkı ihlallerine hiçbir müsamaha göstermeyen Adalet Bakanlığımız kötü muamelenin yaşanmaması ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması için tüm yasal değişiklikleri yapmış olup buna ilişkin tüm adli, idari denetim ve sivil izleme mekanizmalarını da oluşturmuştur ve bireysel anlamda oluşan bazı şikâyetler üzerine bu mekanizmalar çalıştırılmış, adli ve idari soruşturmalar yapılarak gerekli cezalar da verilmektedir.

Grup önerisinde söylenen bir diğer konu ise yeni hizmete alınacak olan cezaevleri olup 2022 yılında açılması planlanan 37 adet ceza infaz kurumuyla beraber, toplam kapasiteye ek olarak 27 bin artış gerçekleşecektir fakat grup önerisinde belirtilen “500 bin” rakamı gerçeği yansıtmamaktadır.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 16’ncı maddesinin 6’ncı fıkrasına göre kişi toplum açısından sakıncalı durum teşkil etmesi durumunda cezaevinde kalmaya devam edebilir. Bu durumda, şahısların toplumun tamamını tehdit eden suçları işleme ihtimali göz önüne alınarak infazlarına devam edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Ceza infaz kurumlarımızda cinsel yönelimi farklı hükümlü ve tutuklular için kurum güvenliği dikkate alınarak ve infazın temel amacına uygun olarak insani ve kanuni şartlar çerçevesinde infazları gerçekleştirilmektedir.

Yine HDP grup önerisinde ismi geçen Garibe Gezer hakkında Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından iddialara yönelik olarak gerekli soruşturma yapılmış olup düzenlenen rapor ve diğer tüm işlemlerin yanı sıra, yine başka bir cezaevinde bulunan ağabeyiyle yaptığı telefon görüşmeleri de dikkate alınarak kovuşturmayaya yer olmadığı kanaati verilmiştir.

1980 ile 90’lı yıllar arasındaki cezaevi şartlarını kitaplardan, hatıratlardan okuduğumuz kadarıyla... Hatta fiilen yaşanan günleri de görmek isterseniz Ulucanlar Cezaevini gezerek o günkü cezaevi şartlarını bizzat görebilirsiniz.

Dolayısıyla, geldiğimiz bugünde bu grup önerisinde bulunan durumları iddia etmek bize göre abesle iştigaldir. Burada Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu Başkanı olarak bir tespiti de yinelemek istiyorum: Tüm siyasi parti temsilcilerimizle birlikte bugüne kadar ziyaret ettiğimiz 17 cezaevinde gördük ki aynı cezaevinde aynı yemeği, aynı sağlık hizmetini ve tüm hizmetleri almasına rağmen adi suçlular ile siyasi suçlular arasında maalesef birbirine zıt sonuçlar söylenmekte, bunların da siyasi amaçla yapıldığını görmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Ben, HDP grup önerisine “ret” oyu vereceğimizi belirtiyor, tekrar tüm Meclisi selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Öneriyi oylamadan evvel bir yoklama talebi vardır.

Sayın Özkoç, Sayın Karaca, Sayın Sarıaslan, Sayın Kayışoğlu, Sayın Köksal, Sayın Antmen, Sayın Hakverdi, Sayın Sümer, Sayın Gürer, Sayın Aydın, Sayın Özkan, Sayın Arık, Sayın Erbay, Sayın Tıǧlı, Sayın Gündoğdu, Sayın Yıldız, Sayın Ünsal, Sayın Aydoğan, Sayın Şeker, Sayın Zeybek.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklamayı işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.15

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.36****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 74’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 29/3/2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve arkadaşları tarafından, cezaevlerinde yaşanan sorunların ve ihlallerin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, 30/3/2022 tarihinde Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, şeker fiyatlarındaki artışın nedenleri ve şeker politikalarının üretici ve tüketici lehinde yeniden nasıl şekillendirileceğinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

31/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 31/3/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından şeker fiyatlarındaki artışın nedenleri ve şeker politikalarının üretici ve tüketici lehinde yeniden nasıl şekillendirileceğinin belirlenmesi amacıyla 30/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması

önergesinin (3333 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 31/3/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Maalesef, AKP siyaseti ülkeyi yokluklar ülkesine, kuyruklar ülkesine çevirmiş durumda. Türkiye daha önce hiç görmediğimiz dönemlerdeki ilkleri yaşamaya devam ediyor. Yine, maalesef insanlar 1/4 yani çeyrek lahana alıyor, 10 TL'lik kıyma alıyor, içi boş baklavalar satılıyor. Türkiye âdetâ kuyruklar ülkesi olmuş durumda; ekmek kuyruğu, yağ kuyruğu, benzin kuyruğu, şeker kuyruğu gündemde. AKP ne yapıyor? Kendi koltuklarını korumak için seçim kanunu hazırlıyor. Buradan diyoruz ki: Seçim kanunu değil, gelin, hep birlikte geçim kanunu yapalım, fakiri fukarayı açlıktan, yoksulluktan kurtaralım. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Akbaşoğlu burada. Akbaşoğlu bugün çevir kazı yanmasın yapıyor; bir başka deyim var, onu söylemiyorum. Dün asgari ücretin artırılacağını söyledi, bugün reisi cevap verdi, “Öyle bir şey gündemimizde yok, asgari ücret yıl sonu ayarlanacak.” dedi. Yine, Sayın Akbaşoğlu bir müjde verdi, dedi ki: “Temmuzda emeklilere ve memurlara zam yapacağız.” Ya, zaten kanunda var, memura, emekliye ocakta ve temmuzda sen istesen de istemesen de zam yapılıyor, bunu da müjde gibi sunuyor ama bu çevir kazı yanmasın meselesi önemli.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin gündemi, yokluk, yoksulluk, fiyat pahalılıkları, artan elektrik zamları, doğal gaz zamları, su zamları. Bir de ne var gündemimizde? Şeker diye bir şey var, şeker. Şeker, Türkiye'nin en önemli stratejik ürünlerinden biri. Maalesef yine şekere zam gelerek bu ülkenin ağzının tadını kaçırdığınızı ifade etmek istiyorum.

Bakın, değerli arkadaşlar, şu tabloya bir bakın, Türkiye'deki asgari ücretlinin şekere ulaşması ile dünyadaki ülkelerdeki insanların şekere ulaşmasını açıklıyor; Fransa'yı geçtik, Almanya'yı geçtik, Yunanistan'ı geçtik, sadece Sri Lanka'daki asgari ücretli bizim asgari ücretlimizden daha fazla şeker alıyor. Türkiye'yi, Türkiye'nin yoksul insanlarını, asgari ücretlileri bu duruma düşürenlere de yazıklar olsun diyoruz! (CHP sıralarından alkışlar)

2018'de bir karar alındı değerli arkadaşlar, şeker fabrikalarının satılmasıyla ilgili. Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekilleri, o dönemki Türkiye'de sesi çıkan herkes “Şeker vatandır, vatan satılmaz.” dedi, maalesef kendi bildiklerini yapanlar Türkiye'deki şekerin bu duruma gelmesini sağladılar. Bugün şeker yoksa o gün bu kararı alan vasıfsızlar nedeniyle şeker yok. Bugün kuyruk varsa, şekere insanlar ulaşamıyorsa tam da AKP siyasetinin sonucudur.

Değerli arkadaşlar, bakın, özelleştirme öncesinde 1 milyon 675 bin ton şekeri yüzde 79,5 oranında devlet şeker fabrikaları karşılıyordu; şimdi, 2021'de yüzde 36'ya gerilemiş durumda. Çiftçi pancar ekemez duruma geldi; mazotu, gübresi, maliyeti karşılayamaz oldu. 2020 yılında 23 milyon ton olan üretim 2021'de 18 milyon tona düşmüş durumda. TÜRKŞEKER 50 kiloluk şekerin çuvalını 298 liraya satarken şu anda şekerin piyasa fiyatı maalesef ve maalesef 800 liraya çıkmış durumda.

Bakın, arkadaşlar, Türkiye'deki şeker özelleştirmesini tam da gösteren tablo bu. TÜRKŞEKER fabrikalarındaki şeker fiyatına bakın, özelleştirilen şeker fabrikalarındaki fiyata bakın; bunun sebebinin de piyasada özel şeker fabrikalarının stok yaparak gelecek dönemde fiyatın bin liraya yükselmesini sağlamak olduğuna söylüyorlar.

Şimdi, cumhuriyetin değerlerinin, kurumlarının tasfiye heyeti gibi AKP. Bakan, arkadaşlar, sattıklarını sattılar, satamadıklarını kapattılar. Cumhuriyetin ilk yıllarında üç beyaza önem verilirdi: Un, şeker, pamuk. Ekmeğimizi kendi unumuzla yoğururduk, şekerimizi kendi pancarımızla yapardık, bezimizi kendi pamuğumuzla dokurduk; bunların üçüne de muhtaç duruma geldik; ekmeğe muhtacız, şekere muhtacız, pamuğa muhtacız. “Şekeri satmak, vatani satmaktır.” diyorduk, bugün de söyledüğümüz noktaya gelinmiş durumda. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bir katakulliyi, bir üçkâğıdı, bir sahtekârlığı sizin gündeminize getirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sağ olun Başkanım.

2020 Haziranında millet coronayla boğuşurken bunlar bir tarım, gıda şirketi kuruyor 100 bin TL sermayeli. Ardından 5 Ağustosta, TÜRKŞEKER 49 milyon lira vererek buraya ortak oluyor, yüzde 49’una. Niye yüzde 49’una ortak oluyor biliyor musunuz? Tam sahtekârlık, hinlik, cinlik burada başlıyor. Ne yapıyorlar? Denetimden kaçırarak için, KİT Komisyonundan kaçırarak için, Sayıştay denetiminden kaçırarak için TÜRKŞEKER’in ismini “TURKŞEKER” yapıyorlar, “TURKŞEKER TARIM.” İki tane nokta düşüyor. Niye? Düşen nokta değil, düşen bu ülkenin değerleri, düşen şeker, düşen pancar, düşen bu milletin alın teri. Ne yapılıyor? Bu TURKŞEKER’in başına kim getiriliyor? AKP’nin liyakat anlayışı burada da devreye giriyor. Mühendis mi getiriliyor, ziraat mühendisi mi getiriliyor ya da işletmeci mi getiriliyor? Hayır. İlahiyat mezunu, daha önceden şeker fabrikalarıyla ilgisi olmayan birini getiriyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bir dakika daha.

BAŞKAN – Verdim Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Başkanım, takdir sizin. Selamlıyorum hemen.

BAŞKAN – Siz söyleyin.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Peki.

Değerli arkadaşlar, burada tam bir hinlik var. Tüm şeker fabrikaları özelleştirilerek maalesef diğer özelleştirmeden alınan sonuç elde edildi ve bunun tek sorumlusu 2018 yılında şeker fabrikalarını yöneten anlayıştır, özelleştiren anlayıştır, liyakattir, vasıftır. Bu da maalesef AKP’de çok var. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, biraz evvel konuşan hatip bizzat isimle hitap ederek, sözlerimi çarpıtarak sataşmada bulunmuştur, söz istiyorum.

BAŞKAN – Sataşmaya fırsat vermeyelim bir daha, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONŞUMALAR

1.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Şunu çok açık ve seçik bir şekilde ifade edeyim ki hiçbir şekilde Sayın Cumhurbaşkanımız ile grubumuz arasında, Grup Başkan Vekillerimiz arasında bir çelişkinin söz konusu olması mümkün ve muhtemel değildir. Bu konuda, siz de gayet iyi biliyorsunuz ancak “Meseleler buradan nasıl farklı yöne taşınabilir?” diye bir farklı telaş içerisine girdiğiniz görülmüyor.

Biz verdiğimiz sözleri hep yerine getirdik, dedik ki: “Beş adım atacağız; asgari ücret, memur ve emeklilerin maaşlarının düzenlenmesi, 3600 ek göstergenin neticelendirilmesi, sözleşmeli personelin durumunun ele alınması ve EYT’li kardeşlerimizin durumunun ele alınarak 2022 yılı içerisinde bunların ne yapılacağıyla ilgili kamuoyunun bilgilendirilmesi.” Sözümüze sıralama ve süreç yönetimi olarak aynen devam ediyoruz; ikisini yerine getirdik, üçüncüsü olan 3600 ek göstergiyi de neticelendireceğiz. Ondan sonra da bahsettiğim çalışma takvimine uygun bir şekilde bunları ele alacağız.

Evet, toplumun bütün sorunları bizim sorunumuzdur. Toplum sonuç itibarıyla AK PARTİ’ye, Recep Tayyip Erdoğan’a umut bağlamıştır, biz de o umudun adresi olarak gereğini yerine getirdik ve getireceğiz Allah’ın izniyle. Sonuç itibarıyla, bu konuda AK PARTİ’nin umut olması aynen devam ediyor ve asgari ücretle ilgili de -tutanakları okudum ve ifade ettim ki- asla çelişkili bir durum söz konusu değildir, olağanüstü şartlar olduğu takdirde tekrar değerlendirilebileceğine ilişkin bir açıklamayı Meclis Genel Kurulunda yapmıştık, Sayın Cumhurbaşkanımız da aynı şeyi söylüyor ve aralık ayında da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şu “olağanüstü şartlar”ı da bir tarif edelim ya.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Çalışma Bakanının açıklaması var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Sataşmadan veremiyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Şunu söylüyorum sadece, kayıtlara geçsin.

Aralık ayı içerisinde Asgari Ücret Tespit Komisyonunun toplandığı malumunuzdur, olağanüstü bir gelişme olduğu takdirde bunun değerlendirilebileceği de ifade edilmiştir; hiçbir çelişik durum söz konusu değildir. Cümlelerin yarısını alıp yarısını almadan yapılan değerlendirmeler ancak meseleyi çarpıtmadır.

Teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Veli Bey, sadece düşüncelerini dile getirdi, hiçbir sataşma yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşma yapmadım efendim, hiç sataşmadım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım, “Çarpıttı.” diyor, daha ne yapsın?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Çarpıttı.” demedim, “Çarpıtmaktır.” dedim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Çarpıttı.” diyor, sizden rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden bir dakika söz vereyim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Evet, şimdi, Sayın Akbaşıoğlu diyor ki: “AKP'nin önünde 5 mesele var: 3600 var, sözleşmeli memur var, EYT var...” Şimdi, buradan söylüyorum, ben bir de bunun içerisine şeker fabrikalarındaki geçici işçileri söyleyeyim. Hodri meydan, getirin, yarım saatte geçireceğiz bunu, hodri meydan; samimiyseniz ama samimi değilsiniz.

Ayrıca, bakın, Sayın Akbaşıoğlu diyor ki: “Asgari ücretli kardeşlerimizin durumunu ele alacağız.” Dün reis yalanladı, şimdi Akbaşıoğlu çark ediyor. Çevir kazı yanmasın Akbaşıoğlu, çevir kazı yanmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Demin tartıştınız yarım saat.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun, söyleyin.

48.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu “Çevir kazı yanmasın.” sözü hakikati çarpıtmadır. Bizim en ufak bir şekilde çelişkili bir açıklamamız yoktur. Bu konuda AK PARTİ'nin umut olması, sizin bu konudaki bütün politikalarınızı elinizden alması sizleri demek ki telaşlandırmış.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tekliflerimiz var, gel meydana...

Sayın Başkanım, bunları da biz çıkartacağız inşallah; ya çıkartacağız, ya çıkarttıracağız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bravo! Veli, onun hakkından sen gelirsin.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, 30/3/2022 tarihinde Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, şeker fiyatlarındaki artışın nedenleri ve şeker politikalarının üretici ve tüketici lehinde yeniden nasıl şekillendirileceğinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; araştırma önergesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizdeki şeker krizinin nedenlerini aylardır sizi uyararak konuşuyoruz, daha önceki konuşmalarımı tekrara düşmeden konuyu değerlendirmeye çalışacağım. Dedik ki: Bu ülkede bir şeker stokçuluğu var; işin acısı, buna bir kamu kurumu vasfında olan TÜRKŞEKER'in satış ve pazarlama şirketi alet oluyor. TÜRKŞEKER'in bakkal ve marketlere sattığı fiyat ile özel sektör fabrikalarına, imalatçı ve sanayicilere sattığı fiyat arasında derin bir uçurum var. Bununla birlikte, TÜRKŞEKER, iki fabrikasından, özel şeker fabrikasına sevkiyat yapıyor. Dediklerimizi sağır sultan bile duydu, bir tek iktidar partisi yetkilileri duymak istemedi. Bu iddiaların yalanlandığına ilişkin ne TÜRKŞEKER'den ne de ilgili Tarım Bakanlığından bir açıklama gelmedi. Tarım Bakanlığı, sözde bir uyarıyla özel fabrikaların 800 liraya dayanan şeker satış rakamını 575 liraya indirdiklerini duyurdu, bu uyarı şeker fabrikalarında dikkate bile alınmadı. Ticaret Bakanlığı da sözde stokçu firmalara denetim yaptı. Stokçuyu yanlış yerde aradıkları için tabii ki hâlâ arıyorlar.

Şimdi gelelim bu uyarılara rağmen iktidarın şeker krizini çözmek için bulduğu formüle. Bugün, TÜRKŞEKER, şeker fiyatlarına zam yaptı, hem de kasım ayında Genel Müdürleri tarafından “Eylül 2022 tarihine kadar zam yapılmayacak.” açıklamasına rağmen. İmalatçıya 298 liraya aylardır vermedikleri şeker güya bu kesimi desteklemek gerekçesiyle yüzde 85 zamlı olarak 550 liraya vereceklermiş. Önümüz ramazan; tatlıcıların, vatandaşın alabileceği en ucuz tatlı olan tulumbayı, lokmayı bile dökemeyeceğini görmüyor musunuz? Şeker ihtiva eden her türlü gıda ürünü bu zamdan etkilenmeyecek mi sanıyorsunuz? Anlaşılan siz bizim uyarılarımızı yanlış anlamışsınız. Biz size

“Özel şeker fabrikaları fiyatları ile TÜRKŞEKER fiyatları arasında büyük bir makas var. Tüketici, imalatçı ve sanayiciyi desteklemek adına bu makasın kapatılması için önlem alın. Özel fabrikaların fiyatlarını denetleyin, makul fiyatlarla şekere ulaşmanın yollarını bulun.” dedik, “Makası, kamu şeker fabrikalarının fiyatlarına zam yapın da kapatın.” demedik. Böyle bir akıl yok, böyle bir çözüme kargalar bile güler. Biri kalkar “Kuyruk var.” diye ete zam yapar; biri, imalatçıya sözde “destek veriyoruz” diye şekere zam yapar. Kuyruk olmasın diye yapılan zam sonrası Et ve Süt Kurumunun Genel Müdürünü görevden aldınız. “Eylül 2022’ye kadar zam olmayacak.” diyen, “İmalatçıyı destekliyoruz.” diye alay eder gibi açıklamayla zam yapan TÜRKŞEKER’in Genel Müdürünü ne yapacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Aslında sorun bürokratlarda değil, gömleğin ilk düğmesini yanlış ilikleyen ve bu yanlışta ısrar eden AK PARTİ’si Hükümetinde. Kamu şeker fabrikalarını özelleştirdiniz, bununla birlikte çalışabilir durumdaki fabrikaları da atıl duruma getirdiniz. Örneğin, Samsun Şeker Fabrikası, ülkemizde açılan en yeni devlet fabrikası 2011 yılından beri kapısına kilit vurulmuş şekilde bekliyor. 2020 yılında söz verdiniz, revizyonunu bitirip faaliyete geçirecektiniz. Çiftçi size güvenip fabrika açılacak umuduyla 8.400 dekar alanda ekim yaptı, hâlâ fabrikayı açmadınız, çiftçi ürününü Kastamonu’ya götürmek zorunda kaldı. Bir sonraki yıl çiftçi şeker pancarı üretiminden vazgeçti. Sözüünüzü tutmazsanız çiftçi neden şeker pancarı eksin? Ama sizin derdiniz kriz çözmek değil, rantçılara göz yumup kriz yaratmak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’de ramazan ayına iki gün kala insanlar evinde, mutfağında “Tüpünden, elektriğinden nasıl yemek pişireceğim, çeşitleri pişireceğim; nasıl alışveriş yapacağım?” diye düşünürken Mecliste bu konular konuşulmuyor; daha çok, seçimlerle ilgili, kendi iktidarlarını korumak için çalışma yürütülüyor ama Türkiye’de gerçekten, yoksulluk giderek artmakta, açlık artmakta. Ve öteden beri Türkiye’de çok kullanılan bir nakarat var: “Un var, şeker var, yağ var; helva yapalım.” Şu anda “...”(x) Bu yoklukla, bu perişanlıkla insanları süründürmeye çalışıyorsunuz. Ve ne diyorsunuz? “Asgari ücrete zam yapacağım, şeker fiyatlarını güncelliyoruz.” “Güncelleme.” diyorsunuz. Yani utanmasalar şunu diyecekler: “Sağlığımızı düşünüyoruz, kilo almayın, hasta almayın. O yüzden, şeker yemeyin, hamur kullanmayın, karbonhidrat kullanmayın.” Ya, siz hiç düşünmüyor musunuz ya? İnsanlar en temel gıdalara ulaşamıyorlar, çocuklarının yüzüne bakamıyorlar; buradan kopuyorsunuz. Peki, bunun gerekçesi ne? Türkiye’de... Az önce ben Ağrı’dan bir çiftçiyle konuştum. Diyor ki: “Biz şeker pancarı ekemiyoruz. Üretici olarak perişanız. Fabrikalar olmuş kartel, fiyatları belirliyor, artı, mazot fiyatı ortada, ilaç fiyatı ortada, gübre fiyatı ortada, sulama ortada, biz şeker pancarı ekemiyoruz.” Peki, siz ne yapıyorsunuz? Şekere, şeker pancarı ekimine kota uyguluyorsunuz tüttündeki gibi. Batman’daki köylü, Adıyaman’daki köylü, Malatya’daki köylünün tütün ekimini engelliyorsunuz, 5 fabrikaya -bu 5 neyse- teslim ediyorsunuz. Şimdi, şekeri de öyle yaptınız ve “Güncelleme.” diyorsunuz.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Neydi? Daha yeni gelen Bakan “Biz spekülasyonlarla mücadele edeceğiz, fiyatları düşüreceğiz...” Fiyatlar düşmüyor, yükseliyor. Ne deniyor? “KDV düştü.” KDV düşüyor, sizin, tırnak içinde, söylediğinizle fiyatları güncelliyorsunuz. Nerede bu yoksullukla mücadele? Yok. Siz yoksulluğu derinleştiriyorsunuz, tercihiniz de o yönde. Ve geldiğimiz aşamada çözüm ne? “Et fiyatlarını yükseltelim ki kuyruklar olmasın.” Ne yapıyorsunuz? Müdürü görevden alıyorsunuz. Yapacağınız iş, fiyatı düşürün, müdürü görevden almayın; yapacağınız iş, şeker fiyatını düşürün; yapacağınız iş, ayçiçeği yağının fiyatını düşürün. Bunu yapmadığınız zaman siz gerçekten insanların yaşamlarını, sağlıklarını tehdit ediyorsunuz ve giderek açlığa mahkûm ediyorsunuz ve sonra da sadaka kültürü geliştiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Sadaka kültürü geliştirip “Ben şu kadar yardımı arttırdım, yardım sayısı şu kadar arttı...” Eğer bir ülkede ekmekle ilgili, yağla ilgili, şekerle ilgili kuyruklar uzuyorsa ve insanlar oraya gittiğinde bulamıyorsa siz bakkal basıp, stokçuluk yapanlara yönelip fiyat denetimi yapacağınıza fiyatları düşürün, gerçek yüzünüzü oraya dönün. Dönmediğiniz sürece, sizin yapacağınız, “Güncelleme.” dediğiniz her şey... En çok güncelleme yapılması gereken, kendinize dönüp toplumdan ne kadar uzaklaştığınızı görmektir. Yarın ramazan başlayacak, insanlara “güllaç” diyeceksiniz, “hurma” diyeceksiniz, “bal” diyeceksiniz ama insanlar temel gıdalara ulaşamayacak. Bir an önce bu konulara ulaşmak için insanların ramazanda ağzının tadını bozmayın. “...” (x)

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Yunus Kılıç.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINAYUNUS KILIÇ (Kars) – Sayın Başkan, çok saygıdeğer milletvekilleri; evet, bu şekerin tadı niye kaçtı? Ben, izninizle bunun seyrini bir anlatayım, sonra siz ve bizi dinleyen saygıdeğer vatandaşlarımız bunun kararını versin.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye’de şekerin yüzde 36’sını hâlâ TÜRKŞEKER üretiyor. Bu, bir ülkede regülasyon kurumu olmaya son derece yeterli bir rakam aslında ve bunun yaklaşık üçte 2’sini özel sektör üretiyor. Türkiye, tarihinde ilk defa 3,1 milyon ton şeker üretti.

Peki, şekere neden bu kadar büyük bir talep var, özellikle yurt dışından ciddi bir talep var şekerimize? Sebebi şu: Uzun yıllardır Türkiye’nin dolar cinsinden şeker fiyatları uluslararası piyasanın hep 2 katı olurdu aşağı yukarı. İlk defa, Türkiye’de de dolar kurunun yükselmesi ve dünyada da girdi maliyetlerinin çok artmasıyla beraber Türkiye’deki şeker fiyatları dünya fiyatlarının altında kaldı ve buna müthiş bir talep var. Tabii, bu, özel sektörün iştahını cezbedti. Özel sektör, yurt dışına satabilme umuduyla bir müddet piyasaya şeker arzında sıkıntılar yaşattı ve onun zamanını bekledi. Aslında, biliyorsunuz, şeker bizim kotayla ürettiğimiz bir şey, kendi ülkemizde özellikle üretirmek için desteklediğimiz bir alan ve her yıl da üretim miktarımız açık bir şekilde görüldüğü gibi artıyor. Türkiye, şekerde rahatlıkla kendi kendine yeten bir ülke. Peki, madem böyle, bu fiyatlar niye bu hâle geldi? Evet, iştahlıydı; evet, insanımıza ve ticaret ahlakımıza uymayan davranışlar vardı sahada; evet, bunların piyasayı bozucu faaliyetleri vardı.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Hâlâ var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Baklavanın kilosu oldu 400 lira ya!

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Peki, devlet nerede, devlet nerede? Bakın, devlet, sair zamanlarda ticaretin rahat yürütülebilmesi için sürekli vatandaşın üzerinde bir sopa tutmaktan uzak durur ama sıkıntılı zamanlarda, devlet, enstrümanlarını sahaya sürer ve denetlemelerini yapar, piyasayı da düzenler, şu anda da tam bunu yapıyoruz ve devlet kendi enstrümanlarını kullanıyor; sahada şeker fiyatları düşmeye başladı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yaptığınızdan memnunsanız sorun yok.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Ben, inanıyorum ki eğer siz, bu sosyal medyadaki goygoyculuğa şuradan ve diğer alanlardan destek vermiyor olsanız bilesiniz ki çok kısa zamanda şeker fiyatları normale gelecek ve vatandaşın cebinden daha az para çıkacak.

AHMET KAYA (Trabzon) – Siz de kartellere destek vermeyin.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Bilesiniz ki bugün yaptıklarımızla bile vatandaşın cebinden daha fazla para çıkmasına sebep olanlar biraz da sizlersiniz.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Onu bile bize bağladınız ya, helal olsun ya!

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Lütfen, istirahat ediyorum, yapmayın, yapmayın bunu. Şeker fiyatlarının kısa sürede normale geleceğini özellikle ifade etmek istiyorum. Türkiye kendine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Siz giderseniz her şey normalleşecek, merak etmeyin.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Bir de “Her şeyi sattınız.” gibi bir ithamda bulundu Sayın Ağbaba.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet, sattınız.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Bakın, Türkiye’de özellikle Et ve Süt Kurumunun satıldığı dönem 1992-2000 yılları arasındır ve bu dönemde AK PARTİ yoktur.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şeker fabrikalarını satan kimdi, ondan bahset.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – AK PARTİ geldikten sonra, satılanları geri almakla birlikte yenilerini ilave ederek güçlü regülasyon kurumu olma hüviyetinin devamını sağlamıştır. Şekerde de bakın, bu şeker sanayisinin özelleştirilmesiyle alakalı süreç Kemal Derviş zamanına aittir, AK PARTİ zamanına ait değildir. Yürümüş birtakım işlemlerden sonra bazıları satılmıştır, sonra geri kalanı kurtarılmıştır, modernleştirilmiştir ve şu anda dünyada örnek üretim yapacak hâle gelmiştir. Lütfen, istirahat ediyorum, bunun üzerine gitmeyelim, piyasa kendiliğinden yerini bulacak ve bundan üreticimiz kazanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Siz buna katkı yapmayın.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan “Veli Ağbaba” diyerek sataşmada bulundu.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Adınız başka bir şey mi? Veli Ağbaba işte adınız.

BAŞKAN – Yerinizden söz vereyim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, kürsüden konuşayım.

BAŞKAN – Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- *Malatya Milletvekili Velî Ağbaba'nın, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, sayın hatibi dinlerken bu kadar yalanı, bu kadar gerçek dışı ithamı bu kadar rahat söyleyebildiği için kendisini tebrik ediyorum. Ya, bu kadar yalan aynı cümleye sığdırılır mı bilmiyorum.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Vallaha, bizde yalan bir şey yok. Sen bir aynaya bak yalan konusunda.

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Senden âlâ yalancı mı var?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Diyor ki “CHP sattı.”

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Abartma işi, edebini takın biraz.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Yahu, daha 2018 yılında şeker fabrikalarını siz satmadınız mı? Ya, siz satmadınız mı? (CHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz sattınız, siz!

VELİ AĞBABA (Devamla) – “Şekerin fiyatını CHP artırıyor.” diyecek de diyemiyor.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Ağzından çıkanı zaten kulağın duymuyor.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Daha bugün yüzde 31 zam geldi ya. Şekere bugün yüzde 31 zam geldi. Neyi yaptınız? Neyi yaptınız?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – İmalatçıya yüzde 85.

VELİ AĞBABA (Devamla) – SEKA'yı sattınız, millet kitap basamıyor, kitap, kitap.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Kitabı devlet basıyor, hem de dağıtıyor, bedava.

VELİ AĞBABA (Devamla) – TEKEL'i sattınız, Adıyaman'ın, Malatya'nın tütüncüsünü Amerika'ya peşkeş çektiniz. Sümerbankı sattınız, pamuk üretmiyor. “Şeker var.” diyor, “Şeker üretimi arttı.” diyor. Şeker üretimi arttıysa, piyasada şeker varsa... Sanayici haykırıyor Bursa'dan, sanayici haykırıyor...

OSMAN ÖREN (Siirt) – Niye bağıryorsun!

VELİ AĞBABA (Devamla) – ...bağıryor, diyor ki: Şekeri bulamıyoruz, ulaşamıyoruz.

OSMAN ÖREN (Siirt) – Bağıрма!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Efendim, ihracat varmış, dolar varmış. Bu kadar izansızlık, bu kadar yalan olur mu ya? Yalan olur mu bu kadar? Memlekette satmadığınız bir şey kalmadı.

OSMAN ÖREN (Siirt) – Niye bağıryorsun ya! Kulak, kulak bu ya!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Cumhuriyetin önemsedığı 3 beyaz vardı; şeker, pamuk ve undu.

Şimdi, Sayın Akbaşıoğlu, Sayın Hatip, Allah aşkına, ekmek kuyruğu var mı bu memlekette? (CHP sıralarından “Var.” sesleri) Millet bayat ekmek alıyor mu? (CHP sıralarından “Alıyor.” sesleri) Şeker kuyruğu var mı? (CHP sıralarından “Var.” sesleri, AK PARTİ sıralarından “Yok.” sesleri) Vallahi bayat ekmek kuyruğu var. Bu memlekette millet 10 TL'lik kıyma alıyor mu? Ne kadar? 85 gram.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bu memleketi bu düzene getirenlere yazıklar olsun! Yalan söyleyenlere yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Sana yazıklar olsun, sana!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hadi lan oradan! Sana yazıklar olsun! Varsa lafın gel, kürsüye çık, oradan laf atacağına gel, gel! Hadsiz! Oradan bağılıyor, konuşuyor. Ben senin karşında susar mıyım? Gel, yüreğin varsa çık kürsüye, verirlerse söz! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Arkadaşlar, dinleyelim, tamam.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

3.- Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YUNUS KILIÇ (Kars) – Sayın Başkan, tabii, normalde milletvekili ve milletvekili faaliyetlerinin...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Bak bak, konuşma dinleyin, konuşma. Konuşma üslup ve adabını öğrenin!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Adabı senden öğrenecek değilim!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dinleyin!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Adabı öğrenin!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Adap bilmeyen sensin!

BAŞKAN – Yunus Hoca, bir dakika... Baştan alın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dinleyin, dinleyin!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Adap da verecekmiş.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Saygısız!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Kendine gel!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Belma Satır, iyi tanıyorum seni ben. Hayret bir şey!

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Kendine gel! Veli Bey, kendine gel!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Senden öğrenecekmişim. “Dikkat! Köpek giremez.” diyen sen değil misin? Evinde havuza giren sen değil misin?

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Kendine gel!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dinleyin, dinleyin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hayır, adap öğretecekmiş bana.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kılıç.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; milletvekilliği görevinin bu yüce Meclis çatısı altında sunuluyor olması mecbur olmasa yoldan geçerken bile sayın hatipten Allah'ın selamını almamak için başka caddede yürüyebilecek bir adamım, öncelikle onu söyleyeyim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bravo!

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Çok rahatlıkla hakaret eden, saldıran, küfreden, hiçbir pervası olmayan konuşmaları Mecliste defalarca yapan birisi olduğu için aslında, onunla şu anda muhatap olmaktan da hicap duyuyorum, onu da söylemem lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şunu da söylemek lazım: Bir şeyi bilmeden, hiçbir bilgiye sahip olmadan o kadar rahat yalan söylüyorsun ki. Burada, benim elimde belge var ya. Ya, ben hiçbir şeyi araştırmadan, bilmeden, bin

defa okumadan bunu gelip burada konuşmam. Et Balık Kurumlarının tamamını satan Doğru Yol Partisi-CHP iktidarı, Doğru Yol Partisi-Demokratik Sol Parti iktidarı, Doğru Yol Partisi-DSP iktidarıdır. (CHP sıralarından “Aaa” sesleri)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Allah’tan kork!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Allah’tan kork, kuldan utan ya!

YUNUS KILIÇ (Devamla) – TÜRKŞEKER fabrikalarının özelleştirme kapsamına alındığı yıl 2000’dir...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 2018’de satan kim, satan?

YUNUS KILIÇ (Devamla) - 2000 yılında AK PARTİ yoktur. Ya, bu kadar mı tarihten habersizsiniz. Biz, satılır hâle getirilenlerin satışını mecburen yaptık, geri kalanları kurtardık, şu anda ilave ederek güçlü regülasyon kurumu olmaları yolunda müthiş bir adım attık. Az önce söylediniz yine, bir sürü yalan ardı ardına söylediniz! TÜRKŞEKER’in adı TURKŞEKER olmuş da bilmem ne. O, geçici olarak bir anonim şirket kurulmasıyla alakalı bir süreçti, şu anda onun adı TÜRKŞEKER Tarım’dır, “ü”lüdür ve bu, çiftçimize katkı vermek amacıyla kurulmuştur, domates almıştır, mısır almıştır, ayçiçeği almıştır, çiftçinin zor yılında elinden tutmuştur, müdahale alımları yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Üreticiyi korumuştur, sanayiciyi korumuştur ve tüketiciyi korumuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım, ismimi vererek yalancı olmakla suçladı, 69’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Amacınıza vardığınız kanaatindeyim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım ama isim vererek yalan...

BAŞKAN – Ama şimdi buraya gelip “Yalan söylüyorsun.” falan dersin...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım, “Küfrediyorsun, rahat yalan söylüyorsun.” diyor. Daha ne diyecek?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, o “Yalancı.” dedi, iade et sadece.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yalan söylediğini ben ispat edeceğim birazdan.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

4.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba’nın, Kars Milletvekili Yunus Kılıç’ın satışına nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışına nedeniyle konuşması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, iki gün sonra ramazan başlıyor, bir ramazan dileğiyle başlayayım. Allah ramazanda haram yedirmeyi nasip etmesin.

BAŞKAN – Âmin.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Allah, liyakatsiz adamları devletin başına getirmeyi nasip etmesin. (CHP sıralarından “Âmin” sesleri) Allah, hepinize helal lokma nasip etsin. (CHP sıralarından “Âmin” sesleri) Allah bir de yalandan korusun memleketi. Hele hele, Allah, memleketi yalancı milletvekillerinden, yalancı yöneticilerden korusun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aynen kendini tarif ediyorsun.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, Yunus Kılıç, bu belgeyi görünce utanacak mısın, bilmiyorum; bu belgeyi görünce utanacak mısın, bilmiyorum. Bu belge, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi, diyor ki:

TÜRKŞEKER'in ismini TURKŞEKER olarak değiştirelim. Vakıfbankın ortak olduğu, Vakıf Kalkınma Bankasının ortak olduğu... Millet pandemiden kırılırken bu cinler, bu hinler, bu gözü açıklar ne yapmışlar? Gitmişler, bir şirket kurmuşlar; TÜRKŞEKER'in yıllarca 50 kiloluk sattığı şekerleri nereye vermişler? TURKŞEKER'e. Niye ihtiyaç duyduunuz? Niye böyle ihtiyaç duyduunuz? Bakın, fakir fukara millet artık 50 kiloluk şeker almıyor. Bir de ne yapmışlar, onu da söyleyeyim: TURKŞEKER kendi satmıyor, illerde birer bayi bulmuş -bir kısmı AKP milletvekilleri- onlar aracılığıyla satıyor, alıyorlar 280'e, satıyorlar 800'e.

Değerli arkadaşlar, bir insanda utanma olmaz ki bu kadar yalanı söylesin. Ya, TEKEL'i sen sattın, SEKA'yı sen sattın; Balıkesir'deki SEKA'yı 1 milyon liraya sattın yandaşlarına. TEKEL'i ben mi sattım? Şekeri ben mi sattım? Daha 2018'de 10 tane şeker fabrikasını milletlin gözünün içine baka baka sattınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Satmadığınız bir şey kalmadı. Bakın, bu memlekette ne kadar değer varsa satan sizsiniz. Yalan da konuşan sensin. (CHP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – SEKA şeker mi üretiyor?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – E, ne yapalım şimdi? Siz söylediniz.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Efendim, her türlü şeyi söyledi, daha ne söylesin?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne yapayım!

BAŞKAN – Sayın Kılıç, biraz evvel siz kendi meselenizi ortaya koydunuz, yaptınız.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Cevap vermem lazım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Cevap versin efendim. Sataşmadan cevap verecek efendim, sataşmadan cevap verip bitirecek, evet.

BAŞKAN – Gel, şimdi “Yalan söylüyorsunuz.” de biraz sonra ona da söz vereyim, devam edelim sabaha kadar.

Buyurun, sataşmadan söyleyin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Cevap vereceğiz ve yalanımı kanıtlayacağız burada.

5.- Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YUNUS KILIÇ (Kars) – Evet, Sayın Başkanım, aslında, hiçbir cevap vermek istemiyorum, toplum izliyor. Ayna toplumdur, karar verecek olan toplumdur, seviyeyi belirleyecek olun toplumdur diyor, hepimize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Gerçekten söyledığınız çok doğru, toplumun yalancısının da...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Kime yalancı diyorsunuz? Adam “yalan” kelimesini kullanmadı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - ...yalan söyleyeninin de aynaya baktığı zaman yüzünün kızarması gerekiyor ama kanıtlar önemli değil mi Yunus Kılıç? Kanıtlar önemli.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Adam “yalan” demedi, sen “yalan” diye konuşuyorsun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Az önce kürsüden –birbirimize hakkımızı helal edelim- şöyle dedin: “Şeker fiyatları düşmeye başladı.” Tam da şeker yüzde 31 zam geldiği gün bunu söyledi. Yalancı kim? Yalancı kim?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sen dedin “Yalancı.” diye.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Piyasa fiyatlarına!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Piyasa yapıyorsa siz niye Hükûmetsiniz ya? “Piyasa yapıyor.” diyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Burada kayıtlara girmiş; az önce, bir dakika önce “Şeker fiyatları düşmeye başladı.” dedin “Düşmeye başladı.” dediğin gün şeker fiyatlarına yüzde 31 zam gelmiş. Allah’tan korkunuz yok mu ya! Böyle bir şey olur mu?(CHP sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – İmalatçıya yüzde 85.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

50.- *İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Cumhurbaşkanının TÜRKŞEKER’e ilişkin sözlerine ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller, şimdi, biliyorsunuz, Genel Başkanınız Tayyip Erdoğan Özbekistan’dan dönüyordu bugün. Dönerken uçakta gazetecilerin sorularını yanıtıyor. O soru-cevapları sonra hızla hazırlıyor İletişim Başkanlığınız ve ambargolu olarak gönderiyor yayın organlarına, 14.00’a kadar ambargolu olarak gönderilmiş vaziyette. Sonra, aradan biraz zaman geçiyor, tekrar bir metin gönderiliyor ve birinci metinde olan bir kısım ikinci metinden çıkarılmış. O ne biliyor musunuz? Erdoğan, gıdayla ilgili konuşmasında gazetecilere ”Şekerle ilgili TÜRKŞEKER adımlarını olumlu atacak ve bu fırsatçılara fırsat vermeyecek, fiyatlar iyi.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Aradan biraz zaman geçiyor, TÜRKŞEKER’in yüzde 31 zam haberi geliyor; bunun üzerine metinden o kısım alelacele çıkarılıyor, tekrar gönderiliyor medya organlarına. Şimdi, buna ne diyorsunuz mesela? Yani Cumhurbaşkanı Erdoğan TÜRKŞEKER’in fiyatları yükselteceğinden ya haberdar değil ya gazetecilere söylediğinde bir tuhaflık var “prompter” olmadığı için durumu şaşırılmış. Yani sizde bayağı ciddi bir sıkıntı yaşanıyor Sayın Vekil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler, sağ olasınız.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *CHP Grubunun, 30/3/2022 tarihinde Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, şeker fiyatlarındaki artışın nedenleri ve şeker politikalarının üretici ve tüketici lehinde yeniden nasıl şekillendirileceğinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümünde yer alan 8'inci maddenin önerge işleminde kalınmıştı.

8'inci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır, okutacağım ve ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Zeynel Özen	İmam Taşçier
Gaziantep	İstanbul	Diyarbakır
Tulay Hatimoğulları Oruç	Mahmut Celadet Gaydalı	Kemal Bülbül
Adana	Bitlis	Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Süleyman Bülbül	İbrahim Özden Kaboğlu
Aydın	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Kemal Bülbül.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 31 Mart 1947'de -bugün- Mahabad Kürt Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Gazi Muhammed, Başbakanı Hacı Baba Şeyh ve Savunma Bakanı Muhammed Hüseyin Han İran sağlık rejimi tarafından idam edilerek insanlığa ve Kürt halkına karşı bariz bir suç işlenmiştir. Çarçıra

(x) 321 S. Sayılı Basmayazı 29/3/2022 tarihli 72'nci Birleşim Tutanağı'na ektidir.

Meydanı'nda idam edilen bu insanları sevgi ve saygıyla anıyor, bir an önce Kürt sorununa, İran'da, Türkiye'de, Irak'ta ve Kürtlerin yaşadığı her yerde çözüm getirilmesini, eşit yurttaşlığın, özgürlüğün, adaletin sağlanması gerektiğini belirtiyorum.

Seçim yasasına gelince... Seçimler, bilindiği üzere, demokrasi, eşitlik, adalet, temsil ve yurttaşın rahatlığı, ekonomik anlamda, sosyal, kültürel anlamda, yaşamsal anlamda yani her anlamda yani insanların rahatlığı için düzenlenmesi, yapılması gereken bir süreç iken ne yazık ki çok partili sisteme geçişten bu yana hemen her partinin kendi iktidarını sürdürmek, muhalefeti törpülemek, muhalefeti kontrol altına almak, muhalefeti suçlu saymak ve giderek muhalefeti yok etmek gibi demokrasiye ve insan hak ve özgürlüklerine aykırı bir tutum söz konusu olmuştur, mevcut yasada da bu aynı şekilde böyledir. Bu 8'inci madde çekilmelidir. Neden çekilmelidir? Zira, 8'inci madde, adrese dayalı yurttaş tespiti diye bir şey varken buna dair anlaşılması güç, anlaşılabilir bir takım düzenlemeler yapmakta. Oysa, Yüksek Seçim Kurulunun -bakınız- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri tarafından sürekli düzenlenen yurttaş bilgilerine hemen ulaşabilmesi mümkün iken buna dair ipe un sermenin, işi tavsatmanın ve uzatmanın seçime, demokrasiye hiçbir yararı olmayacaktır.

Bakın, Seçim Kanunu söz konusu olduğunda en çok kullanılan kavram "temsilde adalet" Oysa, şu anda, temsilde tek adam var, temsilde adalet yoktur, temsilde tek adamla demokrasi olmaz. Yine, seçim söz konusu olduğunda yönetimde demokrasi esas iken bugün yönetimde tek parti -yönetimde tek parti bakın- bir de buna gerekçe olarak şöyle deniliyor: Efendim, çok başlılık olurmuş da demokrasi olmazmış da işte bu çok başlılıktan Türkiye yurttaşları zaman kaybedermiş, işler karışmış. Tam bugünü tarif ediyorlar aslında. Bugün, bu sistemle işler içinden çıkılmaz hâle gelmiş, ekonomi batmış, ahlak sükût etmiş, insanların birbirleriyle olan sosyal, kültürel ilişkileri karşıt bir hâle gelmiş, yurttaşlar düşmanlaştırılmış, sorunlar görmezden gelinmiş, tam bunu çözmek gerekirken, tam temsilde adaleti sağlamak, barajı sıfırlamak, barajı tümden ortadan kaldırmak gerekirken vaktiyle barajı yüzde 10 yapan 12 Eylül zihniyetinin bir devamı olarak hâlâ barajda ısrar etmek, hâlâ Kenan Evren aklında ısrar etmek demokrasiye vurulmuş bir darbedir. Kenan Evren aklıyla demokrasi olmaz; Kenan Evren aklıyla faşizm olur, inkâr olur, işkence olur, katliam olur, insanlığa karşı suç olur ve darbe olur. Zaten, bugün her anımız bir darbe; yönetime darbe, belediyeye darbe, muhalefete darbe, kadına darbe, eğitime darbe, gence darbe. Yani hani o "Yurtta sulh, cihanda sulh." "Yurtta barış, dünyada barış." yerine, "Yurtta darbe, dünyada darbe." gibi bir politikaya dönmüş durumdayız. Tam böyle, hakikatin ters yüz edildiği bir sürece dönmüş durumdayız. Burada tartışılması gereken şey... Bakın, yüzde 10 barajı söz konusu oldu; bu, Kürtlerin, devrimcilerin, sosyalistlerin, mütedeyyin insanların, müminlerin seçime girmesini, Meclise girmesini engellemek içindi. Yüzde 10 barajı, Kürt halkının iradesiyle -Kürt halkının dostlarının- DEP'ten, HEP'ten, HADEP'ten bu yana yürütülen mücadeleyle yerle bir edildi. Sonra yüzde 50 barajı getirildi, şimdi, o yetmiyor, yüzde 7 getiriliyor. Ya, niye bu barajı kaldırmayı düşünmüyorsunuz? Niye barajı sıfırlanmıyor? Niye herkes Mecliste temsil edilme hakkına kavuşmuyor? Bu yöntem demokratik değil, bu yöntem kesinlikle iradeyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu yöntem, seçim, bir demokrasi yöntemi, seçim, temsilde adaleti sağlayan bir araç ise -ki öyle- ve bunu adil şekle dönüştürmenin aracı hâline getirmek, bu şekilde yasal düzenleme yapmak ve sandığı da seçimi de demokrasinin yegâne ve tek yöntemi saymamaktır bakın. Hitler de seçimle geldi, Kenan Evren'in faşist anayasası yüzde 97 aldı -işte sayabilirsiniz, örnekleri çok- ve muhalefeti yok etmek isteyen Firavun'dan Nemrud'a, Yezid'den Muaviye'ye muhalefeti yok etmek isterken kendileri yok oldular. Dönün, kendinize bakın, bu saydıklarımın hangisine benziyorsunuz?

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kanun yapma... Yasa niçin yapılır? Yasa halkın çıkarları için yapılır, vatandaşın, milletin talepleri için yapılır. Halkın çıkarları için yapılmayan kanun ne olur? Kişisel çıkarlarla ya da siyasi intikamla ve siyasi hırslarla yapılan kanunlar ise o milletin kanununu olmaz.

Şimdi, bakıyorum, burada getirilen Seçim Kanunu'yla ilgili değişiklik acaba kanun yapma tekniğine uygun mu, nitelikli yasamaya uygun mu? Birinci bakacağımız şey, kanunun Anayasa'ya uygun olup olmadığı. Anayasa ne getiriyor? Anayasa, seçim kanunlarında temsilde adaleti getiriyor. Anayasa, temsilde adaletle birlikte seçme ve seçilme hakkını getiriyor. Ve en önemli özelliklerinden biri ise, 10'uncu maddede yer alan kanun önünde eşitliği getiriyor. 10'uncu madde ne diyor? Birinci fıkrada "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir." diyor. Daha sonra ne diyor? "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz." diyor. Yani "Kimseye imtiyaz tanınmaz." deniliyor.

Seçim Kanunu'nda yapılan değişiklikte ne geliyor? Seçim yasaklarına uyacaklar, uymayacaklar belirlenmiş durumda. Seçim yasaklarına uyacaklar kimler? Kanundaki değişiklik şu: "Başbakan"ın üzeri çiziliyor "Cumhurbaşkanı" yazılmıyor ama "bakanlar" yazılıyor. Ya, Cumhurbaşkanına, partili Cumhurbaşkanına, şu anda devleti tek başına iki dudağı arasında yürüten partili bir devlet başkanına siz seçim yasağında yer vermezseniz aynı seçime giren vatandaşın karşısında devlet olur; devletin bütün imkânlarını, hazinenin imkânlarını kullanır. Bu durumda siz ne yapmış oluyorsunuz? 10'uncu maddenin dördüncü fıkrası olan "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz." fıkrasını ihlal ediyorsunuz yani Anayasa'nın 10'uncu maddesini ihlal ediyorsunuz. Sonra diyorsunuz ki: "Biz yasa getirdik, yaşamız temsili adaleti sağlayabilecek bir yasadır."

Sonra ne yapıyorsunuz? Çıkıyorsunuz, altmış bir yıldan beri kullanılan kıdemli hâkim kuralını bir kenara itiyorsunuz, kıdemli hâkim kuralının dışında, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıfta bulunan hâkimlerin arasından kurayla il ve ilçe seçim kurullarına hâkim belirliyorsunuz ve diyorsunuz ki: "Burada hâkimler 'Biz kuraya katılmak istemiyoruz.' derlerse onlar kuraya katılmayacak." E, ne olacak bu durumda? Bu durumda şu olacak: 9.548 adli yargı hâkimi var arkadaşlar memleketimizde, 1.368'i birinci sınıfa ayrılmış, 3.763 de birinci sınıf hâkim var. Bu hâkimler ne zaman girmiş? 15 Temmuz darbesinden sonra, AKP iktidarında hâkim olan hukukçular. Bunlar nereden gelmiş? AKP üyeliğinden, avukatlıktan hâkimliğe geçen ağırlıklı hâkimler. Siz ilçe ve il seçim kurullarını eski AKP üyesi avukatlardan mı yapacaksınız? O zaman, bu seçim güvenliğini kimlerle sağlayacaksınız? Hangi demokrasiden bahsediyorsunuz? Böyle demokrasi olabilir mi? Mümkün değil.

Sonra, getirdiğiniz bir nokta daha var, diyorsunuz ki: "Seçim kurulları üç ay içinde değişecek." Nasıl değişecek? 2022 Ocak ayında siz ne yaptınız? 2022'de yeni seçim kurulları belirlediniz kıdemli hâkimlere göre, o hâkimler üç ay sonra, bu kanun teklifi kesinleştikten sonra yok olacak, yeni hâkimler gelecek. 67'nci madde, Anayasa'nın 67'nci maddesinin son fıkrası ne diyor? Bir yıl içinde seçim kanunları uygulanamaz diyor ama siz üç ay sonra uygulayacaksınız. Her şeyde Anayasa'ya aykırılık var arkadaşlar, nereden tutsak, ne yapsak Anayasa'ya aykırılık var.

Sonra, bakıyoruz 8'inci maddeye, 8'inci maddede seçim kütüklerini ilk önce bir yıl önceki ikametgâha göre belirleyecektiniz, sonra değiştirdiniz Komisyonunda, üç aya indirdiniz. Yahu, arkadaşlar,

bakınız, siz vatandaşın 67'nci maddedeki seçme hakkını nasıl engelleyebilirsiniz? Son beş seçimdir sığınmaevlerinde kalan kadınlar, sığınmaevlerinde bulunmayıp da şiddet gördüğü bölgeden uzaklaşmak için kimliklerini karartan kadınlar, kimliklerini, adreslerini gizleyen kadınlar oy kullanamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Beş seçimden beri bu kadınların seçme hakkını niçin engelliyorsunuz? Avrupa'da olduğu gibi sığınmaevlerinde ya da belirli noktalarda bu kadınların oy kullanma haklarını niçin sağlamıyorsunuz? Bu kadınların temel yaşam haklarıyla beraber seçme hakları yok mudur? Arkadaşlar, getirilen bu seçim düzenlemesi kesinlikle artık bu işin bittiğini gösteriyor. AKP iktidarının artık hikâyesi kalmadı, AKP iktidarının artık Türkiye'ye verebileceği bir şey kalmadı. Memleket bitmiş durumda, memlekette enflasyon... 178 ülke arasında 8'nci ülke hâlindeyiz. Çiftçi bitmiş, esnaf bitmiş, memur bitmiş, emekli bitmiş. Artık ne yaparsanız boş, hangi seçim kanununu getirirseniz getirin gidiyorsunuz. Bu millet size dersinizi sandıkta gösterecek, bir kişinin iradesini 84 milyon kişinin iradesi sandıkta gönderecek arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, bir söz alıp da Feti Bey benim yerime bir açıklık getirebilir mi?

BAŞKAN – Buyurun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, hatibin konuşmasını dinledik ancak dünden de düzeltilecek konular var. Özellikle, teklifin 11'inci maddesinin sayın milletvekilleri tarafından tam anlaşılmadığı gözüküyor ya da incelemeden konuşuluyor.

Şimdi, özel kanunun genel kanuna üstünlüğünü hatırlatmaya bile gerek görmüyorum hukukçu arkadaşlara. 6271 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nun 13 maddesinin (4)'üncü fıkrasında yazılı olduğu şekilde, 298 sayılı Kanun hükümleri kıyasen uygulanır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum için 298 sayılı Kanun'un 65'inci ve 66'nci maddelerindeki “Başbakanlık” ifadesi bunun için çıkarılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, bu maddeler de seçim yasaklarıyla ilgilidir. Seçim yasakları nedir? Bir, seçim propagandasının başladığı tarihten oy verme gününü takip eden güne kadar, gezilerde, resmî hizmete tahsis edilen araçların kullanılmayacağı; iki, resmî karşılama ve uğurlama törenlerinin yapılamayacağı; üç, resmî ziyafet verilemeyeceği hususlarıdır. Zaten Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nda bu hususlar kıyasen uygulanmaktadır. Bunun için, efendim, Sayın Cumhurbaşkanının seçim başladıktan sonra, devletin tüm imkânlarıyla orantısız bir şekilde diğer muhtemel rakipleriyle seçim yarışına gireceği hususu doğru değildir; kayda geçmesini istiyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir oylayayım, söz vereyim Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok kısa bir söz, cevaben; İbrahim Bey'e...

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2012'deki düzenleme aslında 2017 Anayasa değişikliğinden önce yapılan bir düzenleme ve yapılan bir yollama. 2017'de Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasal kurgusu tamamen değişmiş bulunuyor. Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, parti başkanlığı; tamamen farklı bir anayasal yapı söz konusu. Bu itibarla,

mademki burada ‐Uyum düzenlemesi.‑ deniliyor -gerekçede tek cümle- o zaman ‐Cumhurbaşkanı‑ mutlaka konmalı, konulmalı; kaldı ki, yalnızca Cumhurbaşkanı değil, Cumhurbaşkanı Yardımcısı da bugün siyaset yapmaması gerektiği hâlde siyasetin içerisinde ve Cumhurbaşkanına vek let ediyor, mademki ‐Bakanlar‑ konuldu, onun seçimlerde seçim yasağına tabi olacağına dair bir kural yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOğLU (İstanbul) – Bu nedenle bu bir zıtlas ma değil ama biz eğer doğru olanı yapmak istiyorsak, hukuku ortaya çıkarmak istiyorsak ‐Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı‑ şeklinde bir ibare koymadığımız sürece bu tartışma devam edecek ve Cumhurbaşkanı da -hangisi olursa olsun- bir başka kişi de pek l  devlet olanaklarını kullanabilecek. Nitekim, 2017 Anayasa değişikliği sırasında neden ölçsüz olmuştur ‐evet‑ ve ‐hayır‑ arasındaki propaganda olanakları?  unk  bir tarafta ‐devlet‑ vardı, öbür tarafta ‐hayır bloku‑ vardı. Burada böyle bir sakıncaya yol a mamak için, bu konuyu düzeltmek için zaman geçmiş değil.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki  nergeleri oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer  nergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin  er eve 8'inci maddesinde yer alan ‐fıkra‑ ibaresinin ‐fıkralar‑ olarak değiştirilmesini ve maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

‐ nlisans, lisans ve lisanss st  eğitim için Yükseköğretim Kuruluna bağlı  ğretim kurullarında kayıtlı olan  renciler; Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilan edilen Seçim Takviminde belirtilen muhtarlık bölgesi askı listelerinin, askıda kaldığı süre içinde İlçe Seçim Kurullarına yapacakları  ğrenci belgesini içeren yazılı müracaat ile  ğrencisi buldukları  ğretim kurumunun rekt rl ğ n n bulunduğu ilçede oylarını kullanabilirler.

Mehmet Metanet  ulhaoğlu

Dursun Ataş

Feridun Bahşi

Adana

Kayseri

Antalya

Enez Kaplan

Hasan Subaşı

İbrahim Halil Oral

Tekirdağ

Antalya

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİŐYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN –  nerge hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral.

Buyurun Sayın Oral. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi  zerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Cumhuriyet İttifakı görüştüğümüz teklife imza atarak seçim çalışmalarına baŐladığını alenen ilan etmiştir. Bu durum Türk siyaset tarihine geçecek bir hadisedir. Yıllardır siyasi partiler seçim programları ilan ederek, sahaya inerek seçim çalışmalarını baŐlatırlardı ancak Cumhuriyet İttifakı kazanabilecekleri bir seçim sistemi inşa ederek yola çıkmayı tercih etmiştir.  unk  iktidarın

millete gidecek yüzü yoktur, çünkü iktidarın oy isteyebileceği bir tek vatandaşımız dahi kalmamıştır. Bu çabalar beyhudedir. İktidar kapalı kapılar ardında ittifak içi görüşmelerle seçimi nasıl yaparsak kazanırız diye düşünürken, İYİ Parti sahadadır; liderimiz ve Genel Başkanımız Meral Akşener Hanımefendi de bizler de seçmenle iç içeyiz, el eleyiz, gönül gönüleyiz. Biz seçime her daim her şartta ve her koşulda hazırız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Sizin hukuku katletme girişimlerinize karşı da kalkan olacağız inşallah, siz ne yapacaksınız yapın, söke söke iktidarı alacağız sizden. Cumhuriyetin yeni yüzülünde inşallah Millet İttifakı yani biz olacağız, size de gelecekte torunlarınıza anlatacak bir hikâye bırakmış olacağız. “Bir varmış bir yokmuş; zamanında bir AK PARTİ varmış.” diyeceksiniz ancak size tavsiyem çok anlatmayın, torunlarınızın gece kâbus görmesine de sebep olmayın.

Sayın milletvekilleri, teklifteki 8, 9 ve 10’uncu maddeleri birlikte okumak ve birlikte ele almak gerekir. 8’inci madde açıkça Cumhur İttifakı’nın İstanbul’da aldığı büyük yenilgiyi, büyük hezimetini örtme çabasıdır. İktidara göre, seçmenlerin memleketlerine giderek İstanbul’da oy kullanmaması ilk seçimi kaybetme sebeplerindendir. Daha önce de Sayın Ali İhsan Yavuz’un -dün buradaydı- Sakarya Milletvekilinizin -Genel Başkan Yardımcınızın- dediği gibi çaldılar “Hiçbir şey olmadıysa bile kesinlikle bir şey oldu.” diye tarihe geçen bir sözü vardı ve bunu dediniz. Millet de tokat gibi 800 bin oy farkı Cumhur İttifakı’na vermiştir. Türk milleti bu sefer sadece İstanbul’da değil, bütün yurtta inşallah tokadın daha büyüğünü size atmaya hazırlanmaktadır.

İstedığınız kadar kanun değiştirin, merhum Sezai Karakoç’un meşhur dizelerinde dediği gibi, hani Cumhurbaşkanımız daha önce söylerdi ya: “Ne yapsalar boş, göklerden gelen bir karar vardır.” Allah’a kurban olayım ki bugün bu sözü sizin için biz söylüyoruz. O karar bu sefer sandıkta tecelli edecektir.

Değerli milletvekilleri, teklifin ilk hâlinde bir yıl olan bu düzenleme Komisyonda üç aya düşürülmüştür. İlk hâline göre daha olumlu olsa da bu durum seçmen iradesinin sandığa yansımına taş koymaktadır. Zorunlu hâllerde yapılacak ikamet değişiklikleri, öğrencilerin durumları, tayinler gibi pek çok durumda zorluklar çıkacaktır. Vatandaşımız bu ekonomik durumda mazot yakıp, bilet alıp oy kullanmaya gidebilecek midir, hiç bunu düşündünüz mü? Düşünmediniz tabii ki çünkü tek düşündüğünüz seçim kazanabilecek bir seçim sistemini nasıl olur da inşa ederiz yönündedir.

Aynı şekilde 9 ve 10’uncu maddelerde de usulsüz seçmen hareketlerini bir eve 80-100 seçmen koyup oyun yapma çabalarının kılıfı olarak görmektesiniz. Özellikle AK PARTİ yerel seçimlerde çok güçlü bulunan ilçelerden güçlü olmayan ilçelere seçmen kaydırmaktaydı -bu defalarca bizim YSK temsilcilerimizce de tespit edilmişti- ancak bu usulsüz seçmen hareketleri tespit edilmekte ve bu kişilerin kayıtları durdurulmaktaydı. Bu düzenlemeyle kapalı adresler, olmayan meskenler usulsüz seçmen yuvası hâline getirilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

Tutmazsa da geri dönüp oy kullanmalarının önünü açacaktır. Bana bu tek bir şeyi hatırlattı; 2010 referandumunda birisi çıkıp “Ölüler bile mezarlardan kalkıp ‘evet’ oyu vermelidirler.” demişti. İşte, siz bu seçmen listesi hesaplarıyla tam da bu zihniyetin bir tezahürünü gösteriyorsunuz. Dün teröristbaşı Fethullah Gülen’le birlikte ölümlere bile oy kullandırma derdindeydiniz. Bugün de yine aynı zihniyetle seçimi kaybetmemek için uğraşıyorsunuz. Şunu asla unutmayın: Ölüleri de kaldırırsanız, Pensilvanya’dan seçmen de transfer etseniz biz inşallah bu seçimi kazanacağız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) İYİ Partiyi, Millet İttifakı’nı iktidara taşıyacağız.

Bu düşüncelerle teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Zeynel Özen	İmam Taşçier
Gaziantep	İstanbul	Diyarbakır
Tulay Hatımoğulları Oruç	Fatma Kurtulan	Mahmut Celadet Gaydalı
Adana	Mersin	Bitlis

Aynı mahiyetteki ikinci önergenin imza sahipleri:

Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Dursun Ataş	Enez Kaplan
Adana	Kayseri	Tekirdağ
Hayrettin Nuhoglu		Feridun Bahşi
İstanbul		Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Alpay Antmen	İbrahim Özden Kaboğlu
Mersin	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan. Buyurun Sayın Kurtulan. (HDP sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Üç gündür burada önemli bir yasa teklifini görüşüyoruz. Teklif sahiplerinin üç gündür sadece söylediği... Hatta bazı Grup Başkan Vekillerine bile “Siz bunu incelememişsiniz.” diyorlar. Sadece bizler değil, aslında tüm Türkiye bu yasa teklifini inceledi, günlerdir “Aman, aman; dikkat edin, hile hurda yolda, geliyor.” diye bize de uyarılar yapıyorlar. Açıkça şunu söyleyelim ki bu teklif halk desteğini yitirdiğinizin itirafıdır, bunu resmen ilan ediyorsunuz burada ve kaybettiğiniz şu an belli olan bir seçimi de hilelerle nasıl alacağımızın da ilanıdır bu teklif. Aynı zamanda, başkası için kurduğunuz tuzak ayağınıza dolanmış, yüzde 10 barajı, işte, burada sadece sabah gelip, öğlen gelip akşam evinize giderseniz, muhalefetin halkın yararına getirdiği tüm önergelerin hepsine “yok” deyip evinize giderseniz işte böyle barajlarda debelenip durursunuz. Aynı zamanda da bu, şudur: Asıl en büyük barajda, yüzde 50+1 barajında şu an boğulma durumunuzdur. Bunun için hile hurdayla meydana çıkmış durumdasınız.

Aslında, biz HDP olarak uzun zamandır yasa dışı... Şimdi, bunu yasalaştırmaya çalışıyorsunuz, kanun yoluyla bunu yapmaya çalışıyorsunuz oysa biz zaten HDP olarak, Kürtler olarak ve muhalifler olarak bu gibi uygulamalarınızla mücadele ede ede bugüne geldik. 7 Haziran seçimlerini yok saydınız, bu sürede 1 Kasım 2015'te seçime gideceğinizi ilan ettiniz, 10 Ekimde IŞİD'le birlikte katliam yaptınız; Adana, Mersin illerini bombaladınız, Diyarbakır mitingimizde IŞİD eliyle katliam yaptınız ve 1 Kasım seçimine yaklaştığınızda "Bombalar patladıkça oylarımız arttı." dediniz. 2016'dan beri kayyumlara bir idari yönetim olarak sarılmış durumdasınız ve Türkiye'nin üçte 1'inin oylarını, seçme ve seçilme hakkını yok sayıyorsunuz, Kürtlerin iradesini yok sayıyorsunuz. Eş başkanlarımız dâhil olmak üzere vekillerimizi her dönem binbir hilenizle baş ederek buraya seçmemizin karşısında hilelerle tekrar tutuklamaya devam ediyorsunuz. Bu dönemde de Leyla Güven, Musa Farisoğulları... Diyarbakır ve Hakkâri halkının iradesini gasbederek onları cezaevine gönderdiniz. Şu anda, Semra Güzel için hâkimlerinize talimat vermiş durumdasınız. Müşahitlerimiz her zaman seçim öncesi gözaltına alınır. Sandık taşıma gibi bir yöntem uygularsınız. Seçmen kaydını zaten dün hatibimiz söyledi ve orada da ahırlarda bile seçmenleri yazdırıyorsunuz.

Yani sonuçta ne yaparsanız yapın gelinen aşamada yüzde 10 barajının altında kalan siz oluyorsunuz. Bu teklifle aslında bir ortağı kurtarma, totalde hepiniz kendinizi kurtarma derdindediniz. İttifaklardan korkuyorsunuz, bunu darbelemeye, önüne geçmeye çalışıyorsunuz. Yandaş muhtarlarla ilgili maddeyi geri mi çekeceksiniz bilmiyorum ama bizim şöyle bir deneyimimiz var: Kafanıza koyduğunuz bu hukuksuzlukları eninde sonunda dönüp dolaşp bir torba yasanın içinde geçiriyorsunuz. Çünkü İstanbul seçimi başta olmak üzere kaybetmenizin nedeni muhtarlık seçimlerinin de aynı zamanda olmasında. Hâlâ böyle bir akılsızlığı yürütüyorsunuz. Oysaki insanlar zulüm iktidarınıza bir darbe vurdu ve Kürtler terazinin bir kefesine ayağını güm diye vurdu ve dengeleri sarstı; bunu anlamanız lazım.

Değişik nedenlerle örgütlenmesini tamamlamayan partileri seçim dışı bırakmaya çalışıyorsunuz. Sandık kurulları ile partiler arası -en çok uğraştığınız yerdir burası- dayanışmayı bitirmeye, orayı kırmaya çalışıyorsunuz.

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Ne alakası var? İstedikten sonra...

FATMA KURTULAN (Devamla) – Seçim kurullarıyla, elbette, çok daha, her zaman yaptığınız gibi oynamaya çalışıyorsunuz. Hâkimlerin itibarını burada sözde savunan söylemlerde bulunuyorsunuz. Oysaki hâkimliğin, yargı mensuplarının en çok yerde sürürmesine neden olan sizin bu aklınızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Teşekkürler Başkanım.

En çok da burada "Sandığa girmeyen oyu nasıl sandıktan çıkarırım?"ın hesabını, ayak oyunlarını yasal kılıfla yapmaya çalışıyorsunuz şu an.

7 Hazirandan bu yana sizinle baş ede ede, hilelerinize hurdalarınızla, ayak oyunlarınızla, entrikalarınızla baş ede ede geliyoruz. Dediğim gibi, 31 Martta bunu çok iyi gösterdi HDP, Kürtler ve muhalifler; ilk seçimde, üçüncü yol ittifakıyla, emin olun ki bunu çok daha iyi göstereceğiz. Kilit noktada olan HDP bu kilidi Türkiye'nin demokrasisi için kullanacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milletvekili Seçimi Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım, selamlarımı sunarım.

Yirmi yıldır iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisinin, iktidarını devam ettirmek için çareyi seçim kanununu değiştirmekte aradığı anlaşılmaktadır. 2002'de yüzde 34'le iktidara gelen Adalet ve Kalkınma Partisi 3 genel, 3 yerel seçim, 2 de referandum kazanarak 2015'e gelmiş ve o yıl seçimleri kaybetmiştir. Ne var ki anlaşılmayan sebeplerle iktidarını sürdürmeyi başarmıştır.

2015'e kadar sandık ve seçim kurullarında yapılan seçim hilelerinde o günlerde mutlu beraberlikleri devam eden paralel devlet yapılanmasının payı çok büyüktür. Devletin bütün imkânlarını kullanarak seçimi kazanmak için her yola başvuranlara 2018'de ilk ders verilmiştir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi seçim yasasında yapılmak istenen değişikliklerin gerekçeleri açıklanırken iktidarın ifadelerinden öyle anlaşılıyor ki dört sene önce İYİ Partinin seçimlere katılması ve başarılı olması hâlâ hazmedilememiştir. Yasaya göre, seçimlere katılma hakkını alabilmek için iki şarttan biri, şimdi değiştirmek istedikleri grup kurmuş olmak, diğeri, teşkilatlanma konusundaki süreci tamamlamış olmaktı.

O günleri kısaca hatırlamak isterim. Teşkilatlanmayı yasaya uygun olarak tamamlayan ve seçimlere katılma hakkını kazanmış olan İYİ Partinin 24 Haziran seçimlerine katılamayacağı, gayriresmî olarak, karar gününden iki gün önce YSK tarafından açıklandı. O dönem İYİ Parti kurucuları arasında 5 milletvekili vardı, 15 milletvekili daha katılırsa grup kurmuş olacak ve YSK'nin yapacağı bir engelleme kalmayacaktı; öyle de oldu, Cumhuriyet Halk Partili 15 değerli milletvekili Türk siyasi hayatında demokrasi adına tarihe damga vurarak partilerinden istifa etti ve İYİ Partiye katıldı. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Böylece İYİ Parti grup kurmuş oldu. Bu işlemler sadece birkaç saat içinde gerçekleştirildi çünkü YSK resmî toplantısını pazartesi günü saat 14.00 olarak açıklamasına rağmen toplantıyı pazar gününe almak suretiyle bu işlemi engellemeye çalıştı, ne var ki başaramadı. Seçimlerin özgürce yapılmasının önündeki engelleri kaldırmakla görevli olan YSK, aldığı talimat doğrultusunda, ne acıdır ki tam tersini yaptı.

İktidarın bütün engellemelerine rağmen seçimlerden başarıyla çıkarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde grup kuran İYİ Parti, Türk siyasetine, siyaset kurumuna ve Türk milletinin geleceğine bir umut kapısı açmış oldu. “Ne yapar eder, bir yolunu bulurlar, gene de İstanbul’u, Ankara’yı bırakmazlar.” diye bakılırken yirmi beş yıllık saltanata da son verildi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının ikinci yarısında özellikle de partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildikten sonra ülkede iyi giden hiçbir şey yoktur. Parti sözcüsü geçen yıl yapılan 7. Olağan Kongre öncesinde şunları söylemişti: “Bugüne kadar yaptığımız her şey aslında hazırlıktı. Her alanda 2023'e hazırlandık, biz daha yeni başlıyoruz.” Sormak isterim: Yeni başladığınıza göre ne yapacaksınız? Bugüne kadar yaptıklarınızı biliyoruz, şimdi, daha iyisini yapacak ne yeni bir projeniz var ne de kadronuz. Söylemediğiniz ne vardır? Kimlere hangi mesajı vermek istiyorsunuz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bravo! Bravo!

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Devlet aklının yok olduğu, kurumsal devlet anlayışının kalmadığı bir dönem yaşıyoruz. Cumhurbaşkanlığı sistemine geçerken verilen sözlerin, parıltılı vaatlerin kısa süre sonra hayal kırıklığına dönüştüğü gelinen bu durum aslında çaresizliğin bir ifadesidir. Yeni sistemin başarılı olmadığı anlaşılınca vatandaşlarımızda yönetime, siyaset kurumuna ve devlete karşı bir gönül kırıklığı meydana gelmiştir. Özellikle gençler kendi gelecek hayalleriyle birlikte ülkenin geleceğiyle ilgili hayallerini de kaybetmeye başladılar.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin 9'uncu madde gerekçesinde oy kullanma hakkının kaybedilmesinin önüne geçilmek istendiği belirtilmiştir. Yaşanan onca tecrübeden sonra Adalet ve Kalkınma Partisinden seçimlere dönük iyi niyet beklemek bir hayli zordur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Nuhoğlu.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) - Bu öneri, oturulmayan ikametgâh kayıtlarıyla seçmen taşınmasına işlerlik sağlaması yanında, hiç ilgisi olmayan adresler üzerinden mükerrer oy kullanılmasına resmiyet kazandırılmasını sağlayacaktır. Siyasi partilerin bu uyduruk ve mükerrer oy kullanma potansiyeli taşıyan seçmenleri inceleme imkânı da yoktur. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün Adres Kayıt Sistemi'ndeki geçerli kayıt bilgilerinin ne kadarının Suriyelilere ait olduğu da bilinmemektedir. Bu sebeplerle maddeyi sakıncalı bulmaktayız.

Ne yapılırsa yapılırsın partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin de Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının da ilk seçimlerde değişeceği artık belli olmuştur. Güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçileceğine, İYİ Parti öncülüğünde ülkemizin iyi günlere kavuşacağına olan inancımı paylaşıyor, saygılar sunarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki öneriler hakkında son konuşmacı, Mersin Milletvekili Alpay Antmen.

Buyurun Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşın oyu iktidarların meşruluğu anlamına gelir. Bu teklifin 9'uncu maddesine bakınca, adreslerinin kapanması nedeniyle Adres Kayıt Sistemi'nde gözükmeyenlerin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Adres Kayıt Sistemi'ndeki en son geçerli adres kayıt bilgileri esas alınarak seçmen kütüğüne kaydedilmesinin amaçlandığını görüyoruz. Bakın, bu öneri seçmen kütükleri açısından seçim güvenliğini riske sokacaktır, şimdiden uyarıyorum. Daha önce yaşadığımız gibi, bazı kişiler o yerlerde oturmadıkları hâlde o adreslere kaydedilerek seçmen taşınabilecek ve hatta mükerrer seçmen kaydı yolu açılacaktır.

Sayın milletvekilleri, hukuka uygun olmayan, çağdaş seçim koşullarından uzak seçim dönemleri halkın demokrasiye olan inancına zarar vermektedir; örneğin, OHAL gölgesi ve dayatmasında yapılan 2017 referandumu. Unutmayınız, sahte seçmen sahte iktidarlar yaratır. Oy hakkı nasıl anayasal bir haksa oyların sağlıklı sayılması ve sahte, hayalî, mükerrer seçmenlerin ortadan kaldırılması da anayasal bir görev ve demokratik bir zorunluluktur.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Sayın Erdoğan devletin imkânlarıyla seçim gezileri düzenliyor, seçim zamanında da düzenlemeye devam edecek çünkü ona yasak yok. Halkın vergileriyle yaşayan devlet, bugün, bir partinin propaganda aygıtına dönüştürülüyor. Valiler ve kaymakamlar AKP il, ilçe başkanı gibi davranıyor. Bütün halkın parasıyla ayakta duran TRT'de sadece iktidar reklamı yapılıyor. Devletin yurt dışı ziyaretlerine bile halkın parasından AK PARTİ görevlileri götürülüyor, yediriliyor, içiriliyor, gezdiriliyor. Kamu ihalesi yağdırdığımız firmalar seçim giderlerinize destek oluyor ama yetmiyor ki şimdi de seçim kanunlarıyla oynayarak seçim kazanma derdindediniz ancak artık sizi kurtarmaya hiçbir güç yetmez. Gidiyor gitmekte olan, geliyor gelmekte olan. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu teklifte dünya demokrasi tarihinde olmayan çok abes iki nokta var: Birincisi, seçimde aday olan partili Cumhurbaşkanının seçim yasaklarından muaf tutulması. Neden madde içine, neden kanun teklifi içine bunu dercetmiyoruz? Ne güzel; devletin uçağıyla, devlet araçlarıyla, halkın parasıyla, bütün devlet gücüyle, hatta örtülü ödenekle bile seçim propagandası yap, sonra da “Demokratik bir seçim oldu.” de, ne kadar güzel(!) Tekrar ediyorum, ne yaparsanız yapın, antidemokratik iktidarınızın ömrü bitti. Halk nefes almak istiyor; halk seçilmiş kral, tek adam istemiyor, halk huzur istiyor, huzur. Halk aç, halk yoksul ama iktidar sahipleri ve yandaşları zenginliklerine zenginlik katıyorlar.

Başka önemli bir nokta da var: İl ve ilçe seçim kurulu başkanları. Kaç seçimidir il ve ilçe seçim kurullarında kıdemli hâkimler seçimi yönetir, yapar ve hiçbir sorun yaşamayız. Ne oldu da şimdi bunu değiştireceksiniz? Ben size söyleyeyim: YSK kararıyla seçim hâkimlerini atamayı düşündünüz, hayal ettiniz, olmadı. Şimdi de “Hâkimler arasından kura çekelim.” diyorsunuz. Hangi hâkimler arasından kura çekeceksiniz, bu kurayı kim çekecek? Adli yargı komisyonları idari görev yaparken nasıl seçim işleri yapacak? Seçim bir yargı işidir. Nasıl bunu yaptıracaksınız? Kimlere baskı yapıp kuradan muaf tutacaksınız veya “Ben kuraya katılmıyorum.” diyeceksiniz? Ben size söyleyeyim: AKP eski il ve ilçe teşkilatında çalışan avukatları, AKP’li eski üyelerinizi hâkim yaptınız ya, işte onları seçim hâkimi yapmak istiyorsunuz. Ne yaparsanız yapın, hiç önemli değil, adil davranan kimseye tahammülünüz olmadığı gibi, eşit hiçbir yarışta da kazanamayacağınızı biliyorsunuz. Halk da bunu biliyor, görüyor.

Hani, mahallelerde bir top sahibi çocuk vardır, o bir takıma geçer, hakem de odur, oyunu da o yönlendirir; siz de onun gibi “Saha da benim, top da benim, oyun da benim, hakem de ben olacağım.” diye mızıklanıyorsunuz. Deyin bakalım, son sözü halk söyleyecek.

Değerli milletvekilleri, iktidarın tüm bu çabalarının altında seçimi kaybetme telaşı var. Kendi yaptırdıkları anketlerde bile Millet İttifakı farkı açmış durumda. Ayak oyunlarıyla, kanun değişiklikleriyle iktidarda kalamazsınız, halka rağmen hiç kimse hiç bir şey yapamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakın, hayalet seçmenlerden ve daha önce AKP üyesi olan avukatlardan yaptığımız hâkimlerden medet ummaya başladınız, bu aciyettir. Niye korkuyorsunuz? Halktan kimse korkmamalı. Varsa yüreğiniz işte sandık orada, gelin parmak boyasıyla seçim yapalım. O zaman görelim bakalım neler oluyor, kimlerin üzerindeki demokrasi ve millî irade boyası dökülüyor, halk ne yapıyor.

Son söz, değerli milletvekilleri, değerli iktidar mensupları; istediğiniz yasayı bugün getirin, kabul edelim ama tek bir şartla, derhâl seçim yapın; bakalım ne oluyor.

Çok teşekkür ederim, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yoklama...

BAŞKAN – Oylamadan önce yoklama talebi vardır.

Sayın Özkoç, Sayın Kaboğlu, Sayın Yıldız, Sayın Sarıaslan, Sayın Bülbül, Sayın Zeybek, Sayın Antmen, Sayın Başarır, Sayın Demirtaş, Sayın Kılıç, Sayın Ünsal, Sayın Kaya, Sayın Özdemir, Sayın Yeşil, Sayın Kaya, Sayın Gündoğdu, Sayın Kayan, Sayın Aydın, Sayın Kesici, Sayın Gökçel.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.04

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.15****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 74’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 9’uncu madde üzerinde aynı mahiyetteki önergelerin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Meclisi yönlendirmeyelim, “beş dakika” falan diyerek Meclis Başkanını yönlendirmeyelim.

BAŞKAN – Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

321 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılması arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Zeynel Özen	İmam Taşçier
Gaziantep	İstanbul	Diyarbakır
Mahmut Celadet Gaydalı	Tulay Hatımoğulları Oruç	Fatma Kurtulan
Bitlis	Adana	Mersin

Aynı mahiyetteki ikinci önerenin imza sahipleri:

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana

Dursun Ataş
Kayseri

Enez Kaplan
Tekirdağ

Behiç Çelik
Mersin

Feridun Bahşi
Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

İbrahim Özden Kaboğlu
İstanbul

Yunus Emre
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önerelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) –Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önereler hakkında söz isteyen Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, partim ve grubum adına, görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, bugün, seçmen iradesine saygı duymayan, kayyumlarla seçimleri baypas eden, belediye eşe başkanlarını, milletvekillerini ve Eş Genel Başkanlarımızı cezaevine atan, köylerdeki sandığı seçmenden kaçırın, asker ve korucunun silahları gölgesinde seçmenin hür irade göstermesi masalını anlatan bir iktidarın seçim kanununda yapmak istediği düzenlemeyi görüşüyoruz.

Seçim kanunu değiştirmek isteniyor da daha demokratik bir seçim anlayışı mı getiriliyor? Hayır. Seçim kanununda ince hesaplarla “acaba üç beş vekil daha fazla nasıl kazanırız?” hesabı üzerinden, demokrasinin kaynağı olan siyasi partilerin varoluşunu engellemek, yüz binlerce oyun geçersiz kalmasını sağlamak, dolayısıyla halkın iradesini yok saymak isteniyor.

İşte, bugün, üzerinde en çok tartıştığımız hususlardan biri olan yüzde 10 seçim barajının yüzde 7'ye düşürülmesinin, iktidar blokunun -amacı, demokrasi sağlamak değil- küçük ortağını kurtarma çabasının bir ürünü olduğunu görüyoruz. İşin ironik kısmı şudur ki: Darbeci zihniyetin bir ürünü olan yüzde 10 seçim barajının asıl amacı, Kürtlerin kendi kimliğiyle bu Meclis kürsüsünden bir temsiliyet hakkı elde etmelerini önlemektir. Bugün bu kürsüden yaptığımız konuşmalar, Kürt halkının önüne konulan barajları yıktığı, bu tuzağı kuranların ise baraj altında ezildiği bir Türkiye gerçeğidir. Dün Kürtler için hazırladığımız tuzaklar bugün sizler için aşılması zor engeller hâline dönüştü, kendi kurduğunuz oyunda kaybediyorsunuz. Şimdi de oyun içinde oyun kurarak ince hesaplar derdine düştünüz. “Seçim barajı şöyle olsun, ittifaklar böyle olsun, o hâkim gitsin, bu hâkim gelsin.” Ne yaparsanız yapın, isterseniz seçim sandıklarını AKP ve MHP Genel Merkezlerine taşıyın, il ve ilçe seçim kurulu başkanlarını partinizden belirleyin, halkın iradesinin karşısında uğrayacağınız büyük hezimetten kaçamayacaksınız.

Sizi kim yıkacak biliyor musunuz? Sizi kendi oligarklarınızı yaratmak uğruna sefalet sürüklediğiniz milyonlarca insan yıkacak; saraylar uğruna işsiz ve aşsız bıraktığınız bu gençler yıkacak. Çöpten yiyecek toplayan, soğukta ısınamayan, karanlıkta aydınlanamayan, arabasına binmeye korkar hâle gelen milyonlarca insan bu saltanatınızı yerle bir edecek. Fakirin fukaranın, zamlar altında ezilen halkın, haksızlığa ve ayrımcılığa uğrayan insanların yanında durmak yerine üç beş sermaye şirketinin yanında durmayı yeğlediğiniz için yıkılacaksınız.

Türkiye halkları bu iktidara mecbur değil. Beceremediği her şeyde oyunun kurallarını değiştiren, halkın iradesine saygı göstermeyen, kapalı kapılar ardında siyasi mühendislikler kovalayan bu iktidar bu toplumun iktidarı olamaz. Çözüm üretmeyenler bahane üretirler. Yani öyle bir iktidarsınız ki toplumu sürüklediğiniz ekonomik yıkıma ya virüsü bahane ettiniz ya savaşı bahane ettiniz. İktidarlar bahane üretme yerleri değil, çözüm üretme yerleridir; bunu da muhalefet olduğunuzda herhâlde anlayacaksınız. Ne beka masalları ne de “Kandırıldık.” hikâyeleri sonunuzu değiştirmeyecektir.

Değerli milletvekilleri, güzel bir deyim var “Yavuz hırsız ev sahibini bastırır.” diye. Sabıkalı olduğunuz bir konuda hâlâ iddialı konuşmanıza hayret ediyorum. Sayın Yavuz’un “Hiçbir şey olmadıysa bile bir şeyler olmuştur.” felsefesi emin olun filozoflara şapkasını ters giydirmiştir.

“Daha iyi bir seçim yasaı” hikâyesi hiç kimseye inandırıcı gelmiyor. Bugün sokağa çıkıp rastgele bir araştırma yapsanız halkın yüzde 80’i, sizin, iktidarınızın bekasını kurtarma çabasında olduğunuz için bu yasa teklifini hazırladığınızı yüzünüze söyleyecektir. Kendi bekanız için halkın zekâsıyla alay etmeyin. İhale Yasası’nı 200 defa değiştirdiniz, amacın ne olduğu ortada. Seçim yasasında yetmiş iki yıldır uygulanan ve bugüne kadar hiç kimsenin şikâyet etmediği maddeleri değiştiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Aptallığın tarifi “Gerçeği görerek, gerçeği bilerek hâlâ söylenen yalanlara inanmaktır.” der. Lütfen artık bu topluma da aptal olarak bakmayın, 84 milyon insanı aptal yerine koymayın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı Mersin Milletvekili Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi seçim kanunu görüşüyoruz. Öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Ramazanşerife yaklaştığımız bugünlerde ramazan ayınızı tebrik ediyorum, bütün milletimizin ramazan ayı hayırlı uğurlu olsun, hayırlara vesile olsun.

Değerli milletvekilleri, görüyorsunuz, ne abes işlerle iştigal ediyoruz. Sağduyu sahibi hiçbir insan, bu güzel ülkenin siyasal gelenekleriyle, değerler sistemiyle oynamaz, onları tahrip etmez ama görüyoruz ki yirmi yıllık AKP iktidarı, buldozer gibi, devletin bütün kolonlarına darbe indirerek yıkıcılığının zirvesine çıkmış; ekonomiden kültüre, eğitime, yargıya, askeriyeye, maliyeye, mülkiyeye, her yapıya korkunç zararlar vermiştir.

Değerli arkadaşlar, mümkün olduğunca iyi işleyen bir seçim sistemimiz mevcuttu. Ne var ki 2002 yılından bu yana, Yüksek Seçim Kurulunun oluşumu ve statüsü dâhil, her seçim ve referandumda AKP yine tahrip edici kimliğini ispat etmiştir. 2002 seçimlerinden itibaren yapılan müdahaleler, manipülasyonlar “Seçimden en kârlı nasıl çıkarız?”ın hesabıyla yapılmıştır. 2008’den itibaren FETÖ mensuplarıyla Türk ordusuna kurulan kumpas, AKP tarafından 2010 referandumuyla taçlandırılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bugün bilimsel anlamda izaha muhtaç olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türk demokrasi tarihinin yüz karasıdır, öyle de anılacaktır. Gerek bu biçimsiz metin ve gerekse referandumda 2 milyon 200 bin mühürsüz oyun YSK tarafından kabul edilmesiyle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi kabul edilmiş sayıldı. Herkesçe biliniyor ki, bu, kirli bir referandumdur.

Değerli arkadaşlar, Yüksek Seçim Kurulu, 2002 seçimlerinden başlayarak bugüne kadar birçok kararda alışılmış genel seçim hukuk kurallarının dışına çıkmış, iktidar adına seçim hukuku

sistemimizi lekelemiştir. Temennimiz odur ki bundan sonra gayrihukuki bir yola tevessül edilmesin. Zaten biliyorsunuz, Cumhurbaşkanının diploma sorunu dahi hâlâ tartışmalıdır, bu da Yüksek Seçim Kurulunun kamburudur.

Bir de 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Yasası'nın 65'inci maddesi var -bu dile getiriliyor- bu madde, olmayan Başbakan ve bakanların uymaları gereken seçim yasaklarına ilişkin hüküm hâlinde kalmıştır. Görüyoruz, cevap basit, burada iyi niyet söz konusu değil; Cumhurbaşkanı, seçim yasaklarına tabi olsun istenmiyor. Bunun da siyasi ve yargısal sorumluluğunu asla unutmamanızı temenni ediyorum. Seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğüyle ilgili bütün işlemleri yapmak ve yaptırmak, tüm seçim yolsuzluklarını, şikâyetleri ve itirazları incelemek ve kesin karara bağlamak, Yüksek Seçim Kurulunun öncelikli görevidir. Öyle mi olacak; bakalım, göreceğiz.

Evet, arkadaşlar, Yüksek Seçim Kurulu ve seçim kurulları bütünüyle tartışma ortamından ayrı tutulmalıdır. Özellikle YSK, Anayasa'da yargı bölümü içerisinde bir yüksek mahkeme olarak düzenlenmelidir, idari ve yargısal olarak ikiye ayrılmalıdır; böylece kurumsallaşma ancak temin edilebilir.

Değerli milletvekilleri, mevcut teklifin içeriğinde Yüksek Seçim Kurulunu ve seçim kurullarını güçlendirecek, tarafsızlığımı ve dürüstlüğü koruyacak, millî iradenin temsiliyetini sağlama alacak bir ışık görüyor musunuz? İşte esas mesele budur. Evet, arkadaşlar, ülkeyi bütünüyle yıkıma götüren çapsiz bir iktidarın sonu gelmiştir. Elimizde 321 sıra sayılı bir Kanun Teklifi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu kanun teklifiyle, en geç bir yıl içerisinde seçime gidecek olan Türkiye'de geçmiş seçimlerde hangi eksiklikler görüldü ki ona çözüm aranıyor? Burada hesap yine art niyetli, “Acaba ben nasıl bir seçim sistemi getireyim ki adaletten, hukuktan, ahlaktan uzak ama Parlamentoda en fazla vekil çıkarabileyim yani halkın iradesi, millî irade hilafına gerekirse hile de yaparak en çok vekil çıkarabileyim?” Getirilen seçim kanun teklifinin ana teması bu ama buna rağmen başaramayacaksınız.

10'uncu maddedeki hüküm üzerinde yapılan düzenlemenin de gereksiz olduğunu düşünüyoruz, bu değişikliğe de ihtiyaç olmadığını ifade ediyorum. Önergemizin kabulünü diliyorum.

Yüce heyetinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında son konuşmacı İstanbul Milletvekili Yunus Emre.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten, Türkiye'de demokrasi tarihi bakımından utanç verici bir günü yaşıyoruz aslında, bunu belirtmek istiyorum başlangıçta. Çünkü çok temel bir konuda, Türkiye'deki seçimlerin uygulanmasıyla, yapılmasıyla ilgili çok önemli değişiklikler yapılıyor ve bu değişiklikler bir uzlaşma olmadan, bir konsensüs arayışı olmadan, gerekli danışma, müzakere süreçleri işletilmeden ve yine bir seçimin arifesinde yapılıyor.

Değerli arkadaşlarım, bunu ne yazık ki alışkanlık hâline getirmeye başladınız. 2018 seçimlerinde de seçimlerden hemen önce bir seçim kanunu değişikliği yapmıştınız, arkasından bu seçime giderken de bir seçim kanunu değişikliği getiriyorsunuz ve bu değişikliği -tekrar ifade etmek istiyorum- uzlaşma

ortamı olmadan, bu konuda uzmanlara danışmadan, Meclisin gerekli müzakereleri yapmasına imkân vermeden, son derece aceleci bir şekilde, katılımıcılıktan uzak bir şekilde gerçekleştiriyorsunuz ve yine çok temel bir ilkeye aykırı bir şey yapıyorsunuz, iyi niyetle bu işlerin yapılması ve seçimin adil bir yarış olabilmesi için, centilmence bir yarış olabilmesi için gerekli olan hususları gündeminize almıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, bu konuda söylenecek çok şey var ama şunu bilmenizi istiyorum: Dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde bu şekilde seçim kanunu değişikliği yapılmaz. Bu, şu anda yapılmakta olan, ne yazık ki sizin iktidarınıza ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun bir düzenlemedir.

Değerli arkadaşlarım, konuşacak çok şey var ama bir konuyu dikkatinize sunmak istiyorum. Komisyon müzakerelerinde çok kısaca kapağımı açabildim ama bugün biraz üzerinde durmak istiyorum.

Bakın, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de seçimler yabancı gözlemciler tarafından gözlemleniyor. Türkiye’ye de AGİT’ten, Avrupa Konseyinden gözlemciler geliyor. Nasıl ki başka ülkelerdeki seçimlere bizim ülkemizden milletvekilleri, araştırmacılar gidiyorsa Türkiye’deki seçimlere de geliyorlar ve elimizde çok önemli raporlar var. Hatırlatmak istiyorum: Bakın, 2017’deki referandumla ilgili çok kapsamlı bir rapor var, Avrupa Konseyinin ve AGİT’in müşterek raporu, çok önemli sorunlardan bahsediliyor. 2018’de yaptığımız değişikliklerle ilgili Avrupa Konseyinin danışma organı olan Venedik Komisyonunun ve AGİT’in müşterek raporu var, burada da yaptığımız değişikliklerle ilgili çok ciddi eleştiriler ve tavsiyeler var. Ve yine, son, 2018 seçimiyle ilgili AGİT’in ve Avrupa Konseyi gözlemcilerinin raporları var. Bakın, burada çok önemli eleştiriler ve çok önemli tavsiyeler var. Bu getirdiğiniz paket bunların hiçbirini karşılamıyor. Özellikle belirtmek istiyorum: Bakın, AGİT raporunda 11 öncelikli tavsiye var, 34 tane de bunun dışında yine ayrıca tavsiyede bulunmuş, toplam 45 önemli tavsiye var ve ne yazık ki bunların hiçbirine çözüm getirecek bir şey bu pakette yok. Sadece ne var, biliyor musunuz? Sizin kendi acil siyasi ihtiyaçlarınıza dönük düzenlemeler var. Onun için belirtmek istiyorum, bu girişim utanç verici bir girişimdir, Türkiye’nin demokrasi tarihi bakımından da bir kara lekedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Birkaç örnekle açıklayayım nelerin önerildiğini. Değerli arkadaşlarım, bir defa, idari kaynakların, devletin imkânlarının kötüye kullanılmasına karşı etkili yaptırımların getirilmesi isteniyor. Siz aksine, bunun önünü açacak, seçimlerde devletin imkânlarının daha da kötüye kullanılmasını gerçekleştirecek bir değişiklik yapıyorsunuz. Devlet ile parti ayrımının çok net olması isteniyor ama aksine, devlet-parti bütünleşmesine dönük bir girişim yapıyorsunuz. Medya özgürlüğü, ifade özgürlüğü bakımından uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi isteniyor, bunu yapıyorsunuz.

Bir başka örnek: Seçim kurulu karar ve tutanaklarının yayınlaması isteniyor. Yani illerdeki, ilçelerdeki seçim kurulu tutanaklarına, aldıkları kararlara ancak partilerin isterse ulaşabildiği bir ortadayız. Bunlar niye yayınlanmıyor? Ya da YSK’nin aldığı kararlar niye sadece Başkanın inisiyatifine göre yayınlanıyor? Niye bunların yayınlanmasını seçimlerin yönetiminin şeffaflığı bakımından gündeminize almıyorsunuz?

Bir başka örnek: Seçime katılan adaylar için bir masraf tavanı oluşturulması isteniyor. Siyasetin finansmanı çok ciddi bir sorun, bu birçok defa söylendi. Seçim kampanyası sırasında finansal raporların yayınlanması isteniyor. GRECO’nun, Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubunun -biz de bunun bir parçasıyız- tavsiyeleri var, önerileri var, bunların yerine getirilmesi isteniyor. Niye bunları gündeminize almıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

YUNUS EMRE (Devamla) – Kamu yayıncılığı konusu çok ciddi bir sorun. TRT’de muhalefetin haberleri yapılmıyor, muhalefetin adaylarına çok az süre veriliyor. Yine, aynı şekilde, RTÜK’ün hazırladığı medya izleme sonuçları, bunlar halka açıklanmıyor arkadaşlar seçim sürecinde. Bunları niye açıklamıyorsunuz? Bakın, bu öneriler yapılıyor, niye bunları gündeminize almıyorsunuz?

Hatırlayacaksınız, geçmişte ihlal konusunda, medyada yapılan ihlaller bakımından Yüksek Seçim Kurulu yetkiliydi. Niye YSK’nin bu yetkisini elinden aldınız? Niye bu öneriyi yerine getirmiyorsunuz?

Yine bir başka örnek: Türkiye’de ne yazık ki seçimlerde geçmişten farklı olarak herkes polisleri, emniyet güçlerini oy verme alanlarına çağırabiliyor. Bunun çok ciddi bir sorun olduğunu gözlemciler söylüyorlar; Türkiye’de gözlemcilerin bulunduğu sandıkların yüzde 6’sında bu bakımdan ciddi sorunların yaşandığını not etmişler, belirtmişler. Bu bizim ülkemiz için gurur duyulacak bir manzara değil değerli arkadaşlar ve oy verme mekânlarının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, toparlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, seçimlerin Türkiye’de adil bir şekilde yapılması, dürüst bir şekilde yapılması Türkiye’nin itibarı bakımından da önemlidir. Bakın bu öneriler, bu tavsiyeler, hepsi çok yerindedir. Çok merak ediyorum, sizin sözcülerinizin ağzından gerçekten duymak istiyorum; bütün dünyaya kulaklarınızı kapatarak Türkiye’nin ihtiyacı duyduğu tedbirleri değil, kendi ihtiyacımız olan tedbirleri niye bir paket olarak Türkiye’nin gündemine getiriyorsunuz? Yapılacak şey çok açık; katılımcılığa dayalı bir şekilde, siyasi uzlaşmaya dayalı bir şekilde, uluslararası iyi örnekleri gözeterek bir düzenleme yapması gerekir seçimlerde bu ülkenin. Bunu niye yapmıyorsunuz değerli arkadaşlarım?

Tekrar çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci madde üzerinde 2’si aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır. Önergeleri ayrıntılı sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 11’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 11- (1) 298 sayılı Kanunun;

a) 65 inci maddesinin başlığı “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlara ilişkin yasaklar.” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “Başbakan ve” ibareleri madde metninden çıkarılarak “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve” ibareleri eklenmiştir.

b) 66 ncı maddesinde yer alan “Başbakan,” ibaresi madde metninden çıkarılarak “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları,” ibareleri eklenmiştir.

c) 155 inci maddesinin başlığı “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların yasaklara uymamaları.” şeklinde değiştirilmiştir.”

(2) 6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Başbakan” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

Murat Bakan

İbrahim Özden Kaboğlu

İzmir

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL BİLEN (Manisa) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Murat Bakan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; seçim yasası değişikliğini kamuoyunda uzun zamandır tartışıyoruz. Seçim yasasıyla ilgili geçmişten bugüne, çok sayıda değişiklikler oldu yani 1961’den bugüne, hatta 1957 değişikliği var. Ne tartışılıyor yani bugün neyi konuşuyoruz? Hangi seçim yasası değişikliklerini konuşuyoruz? Şu Mecliste ya da kamuoyunda seçim yasasıyla ilgili hiç olumlu bir değişiklik konuştuk mu? 1957 yılında yapılan değişikliği konuşuyoruz, 12 Eylül darbesiyle getirilmiş bu haksız yüzde 10 barajını konuşuyoruz, 1987’deki değişikliği konuşuyoruz; hep olumsuz değişiklikleri konuşuyoruz. Bu değişiklik de olumsuz anlamda. Belki şu Parlamentodaki milletvekili arkadaşlarımızın hiçbirisi otuz yıl sonra burada olmayacak ama otuz sene sonra, bu Parlamentoda bu yaptığınız değişiklik olumsuz anlamda konuşulacak değerli arkadaşlar.

Yasa niye yapılır? Kamu yararı için yapılır, kamunun yararına yapılır. Bir kişinin avantajına, bir ittifakın avantajına bir kanun yapabilir misiniz değerli arkadaşlar? Yapamazsınız; kamunun ortak çıkarı için yasa yapmak zorundasınız, yasa yapmak zorundayız. 11’inci maddede Cumhurbaşkanının seçim yasalarından muaf olması... Arkadaşlar, bir kişi bana somut olarak bunun gerekçesini açıklayabilir mi. Adaylardan biri devletin tüm olanaklarını kullanacak, aracını kullanacak, uçağını kullanacak, tüm bunların ötesinde devlet başkanı kimliğiyle gidecek kamu bürokrasisini kullanacak; bir tarafta bir siyasi parti bir tarafta devlet birbiriyle yarışacak arkadaşlar. Bu yarış adil ve demokratik bir yarış olur mu? Bu seçim adil ve demokratik bir seçim olur mu?

Değerli arkadaşlar, bu kanun değişikliğini biz ne zaman konuşmaya başladık? Bu kanun değişikliğini Abdulhamit Gül ilk dile getirdi, 2020 yılının Haziran ayında dedi ki: “Seçim yasasında biz bir değişiklik yapacağız ve tüm siyasi partilerle müzakere edeceğiz.” Hangi siyasi partiyle müzakere ettiniz arkadaşlar? Barolarla, akademisyenlerle konuştunuz mu, kimle müzakere ettiniz? Cumhuriyet İttifakı kendi içinde müzakere etti. Kimseyle müzakere edemediniz zaten çünkü sizin dışınızdaki tüm siyasi partilerin aleyhine bir düzenleme yaptınız. Neyi konuştuk biz? İşte, MHP baraja karşı, barajın belli bir noktanın altına inmesine karşı; ittifak içinde baraj olacak mı olmayacak mı, bu konuşuldu kamuoyunda. Yani sonuç itibarıyla Cumhuriyet İttifakı’nın faydasına ne olacak ne olmayacak iki yıla yakın süre bu kamuoyunu tartıştınız ve netice itibarıyla Cumhuriyet İttifakı’nın lehine bir yasayı buraya getirdiniz. İttifak içinde ülkeyi birlikte yönetmeye talip olmuş, deklare etmiş bunu, birlikte seçime girmiş “Biz ülkeyi yöneteceğiz.” diyen partilerin artık oylarının birbirine yarar sağlamasını engelleyen bir yasa teklifi getirdiniz. Yani vatandaş ittifak için oy verecek ama bir başka parti milletvekili çıkaracak.

Barajı düşürürken belirlediğiniz oy oranını açıklayacak bir argümanınız yok arkadaşlar, gerekçeniz yok. Gerçi, hepimiz biliyoruz niye barajı yüzde 7 yaptığınızı; Cumhuriyet İttifakı’nın içindeki partiler geçişler, yeni kurulan partiler geçemesinler diye yaptınız. Bakın, 2013 yılında daraltılmış bölge ve yüzde 7 yine konuşuluyor seçimle ilgili, o dönemin Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Oktay Vural ne diyor? “Bu, AK PARTİ’nin düşen oylarına karşılık gücü elinde tutmanın yeni tezgâhıdır.” diyor. “Fiilî olarak AKP diktasına götürmek için hazırlanmış tezgâh. Oyları düşen AKP, barajlı sistemle

oyunarak daha fazla milletvekili çıkarmak için yeni tezgâh pazarlıyor.” Arkadaşlar, o zaman da yüzde 7, şimdi de yüzde 7; 2013’te AKP’nin tezgâhı, bugün temsilde adalet. Ne değişti arkadaşlar, o günden bugüne ne değişti? (CHP sıralarından alkışlar)

AK PARTİ’li arkadaşlar, size soruyorum: 2002 yılında siz seçimlere grup kurarak girmediniz mi? O zaman sizin başınıza geleni bugün niye istemiyorsunuz? Niye bir siyasi partinin de grup kurarak seçime girmesini istemiyorsunuz? Bir endişeniz mi var? Yani sizden birileri ayrılacak, istifa edecek “Bizim geçmişte yaptığımızı başkaları da yapacak, buraya, Parlamente’ye gelecek.” diye mi endişe ediyorsunuz? Niye endişe ediyorsunuz?

İl ve ilçe seçim kurullarının başkanı ilin en kıdemli hâkimi, ilçenin en kıdemli hâkimi; neden istemiyorsunuz değerli arkadaşlar, neden? Çok bariz sebebi; en kıdemli hâkim en az etki altında kalan hâkim, o yüzden istemiyorsunuz, İstanbul seçimlerinde etki altında kalmadılar. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, emekliliğine en az süre kalmış hâkim, ne olursa olsun vicdanı doğrultusunda karar verecek hâkim. Şöyle düşünüyorsunuz: HSK’nin doğrudan ya da dolaylı olarak ekseriyetini Cumhurbaşkanı belirliyor, hâkimin tayinini, terfisini, disiplin işlemini o HSK yapıyor. Daha emekliliğine çok olan hâkimi HSK eliyle baskı altında tutabiliriz diye düşünüyorsunuz ya da AK PARTİ il, ilçe yöneticiliği yapmış, AK PARTİ il başkanlığı yapmış, AK PARTİ’den milletvekili aday olmuş hâkimin o kuradan çıkabileceğini hesap ediyorsunuz arkadaşlar. Biz bunu görüyoruz, halk da görüyor.

Bakın, 1987 seçimlerinde Erbakan Hoca ANAP’ı eleştiriyor, diyor ki: “Allah’ın büyüklüğüne bakın, kendi koydukları barajlarda kendileri boğuluyor, çırpınıyor. Kim hile yaptıysa sonunda kendi hilesinden perişan olmuştur.” Arkadaşlar, tarih göstermiştir ve tekrar gösterecektir. Koyduğunuz barajlarda kendiniz boğulacaksınız. Hile yapıyorsunuz, hilenizden perişan olacaksınız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında ihtilaf var, elektronik oylama yapacağız.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olup, okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 11’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 11- 298 sayılı Kanunun;

a) 65 inci maddesinin başlığı “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Bakanlara ilişkin yasaklar.” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “Başbakan” ibareleri “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 66 ncı maddesinde yer alan “Başbakan” ibaresi “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 155 inci maddesinin başlığı “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkan Yardımcısı ve Bakanların yasaklara uymamaları.” şeklinde değiştirilmiştir.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Hayrettin Nuhoglu	Fahrettin Yokuş
Adana	İstanbul	Konya
Muhammet Naci Cinisli	Ümit Beyaz	Erhan Usta
Erzurum	İstanbul	Samsun

Aynı mahiyetteki ikinci önerenin imza sahipleri:

Mahmut Toğrul	Zeynel Özen	İmam Taşçier
Gaziantep	İstanbul	Diyarbakır
Mahmut Celadet Gaydalı	Mehmet Ruştü Tiryaki	Tulay Hatimoğulları Oruç
Bitlis	Batman	Adana

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önerelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAIL BİLEN (Manisa) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önereler hakkında söz isteyen Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 11’inci maddeye ilişkin önergemiz üzerinde söz aldım, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Şimdi, bu 11’inci maddede yapılan değişiklik ne? Hakikaten birbirimizi anlamaya çalışalım çünkü anladığım kadarıyla burada politika aynı politika ancak teknik bir farklılığımız var özellikle Milliyetçi Hareket Partisi ve AK PARTİ’li arkadaşlarla. Şimdi, bu 11’inci madde neyi getiriyor? 298 sayılı Kanun’un 65’inci maddesinde yani seçim kanununun yasaklara ilişkin maddesindeki “Başbakan ve” ifadesi kaldırılıyor. Bir defa buradan başlayalım; şimdi, bu kanuna baktığımızda, bu kanundaki, bu maddedeki en son değişiklik 1987 yılında yapılmış yani burada önce “Cumhurbaşkanı”nın olmamasının gerekçesini bulalım? 1987 yılında, birincisi, Cumhurbaşkanını tarafsız bir Cumhurbaşkanı; ikincisi, bir defa seçiliyor, zaten Cumhurbaşkanının seçime girmesi diye bir olay yok. O yüzden burada maddenin orijinaline hiçbir şekilde “Cumhurbaşkanı” konulmuş değil. Şimdi “Başbakan” ifadesi kaldırılıyor, yerine bir şey konulmuyor. Oysaki, bizim genel uyum düzenlemelerinin tamamında ne yapıyoruz? Yeni sistemde artık Başbakanlık görevi Cumhurbaşkanı tarafından ifa edildiği için aslında biz “Başbakan” gördüğümüz her yere “Cumhurbaşkanı”nı normal şartlarda ekliyoruz ama burada eklenmiyor. Şimdi bizim önergemizi söyleyeyim, ondan sonra argümanlarımızı sıralayacağım. Biz de önergemizde diyoruz ki buraya “Cumhurbaşkanı ve” ifadesi eklenmeli. Artı, “Cumhurbaşkanı Yardımcısı” için de hiçbir hüküm yok; bakanlara yasak var. “Cumhurbaşkanı” kısmı tartışılmalı ama “Cumhurbaşkanı Yardımcısı” ne olacak? “Cumhurbaşkanı Yardımcısı” zaten bir defa teknik olarak atladığınız bir şey, orada bir hata yapıyorsunuz, onun zaten mutlak surette ilave edilmesi lazım.

Peki, biz niye bunda ısrar ediyoruz? Şimdi, 6271 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesinin (4)’üncü fıkrası 298’e atf yapıyor; şimdi oraya referans veriyor ama o referans verdiği yerde Cumhurbaşkanına yasak yok. 6271’in Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu olmuş olması, bu yasakların, konuşulan her şeyin Cumhurbaşkanı açısından, Cumhurbaşkanını aday açısından olacağı anlamına gelmez. Niye gelmez? Öyle olmuş olsaydı siz buradaki... Mesela üstündeki fıkra nasıl başlıyor, yasaklarla ilgili bir hüküm daha var? “Adayların” diye başlıyor, orada adayları sınırlayıcı bir şeyden bahsediyor ama şu anda hani “Atf yapılıyor.” dediğiniz fıkrada bir defa adaylar yok yani Cumhurbaşkanı adayını hiçbir şekilde kapsamayan bir şey. Dolayısıyla birinci argümanımız bu.

Şimdi buradan “Başbakan” hiç çıkartılmamış olsaydı -öbür taraftan- şu denilebilirdi: “Ya, Başbakan çıkartılmadı, uyumda atlamalar oldu. ‘Başbakan’ olan yerde zaten ‘Cumhurbaşkanı’ vardır dolayısıyla bu yasaklar Cumhurbaşkanını da kapsar.” Şimdi “Başbakan ve” çıkartıldığında yarın bir gün şunu birisi iddia ederse... Burada kanun koyucunun iradesi Cumhurbaşkanını yasak kapsamına almış olsaydı, “Başbakan” olan yere “Cumhurbaşkanı”nı koyardı veya uyumu tam yapmazdı. Mesela burada bir sürü maddede “Başbakan” var, onların hiçbirini kaldırmıyorsunuz. Ben burada bir iyi niyet görmüyorum. Yani şimdi Feti Bey’le de, Feti ağabeyle de konuştuk, “Başbakan ve”yi uyum açısından yaptık.” diyorsunuz. Ağabey, o zaman buradaki diğer “Başbakan”ları niye kaldırmıyorsunuz? Bir sürü “Başbakan” var, tek tek sayabilirim, 6271’de de var. Hatta bu atf yapıyor dediğimiz maddede “Başbakan” var, bunu niye kaldırmıyorsunuz? Bu şey değil, bu uyum meselesi değil. Burada bilerek veya bilmeyerek Cumhurbaşkanlığını siz yasaklar kapsamının dışına atmak istiyorsunuz. Vatandaşın anlaması için söylüyorum, televizyondan da bizi izleyenler varsa eğer. Yani herkese yasak olsun ama Cumhurbaşkanına yasak olmasın. O, devletin otomobillerini kullansın, uçacağı kullansın, helikopterini kullansın, propaganda yasağı olmasın, reklam yasağı olmasın. Bu kabul edilebilir bir şey değil değerli arkadaşlar.

Şimdi, yani bu madde böyle, daha fazla ne söylemek lazım bilmiyorum. Mesela, adaylar konusu, şimdi tekrar orayı söylemem lazım. Bakın, şu madde... Şimdi, en büyük argümanları değerli arkadaşlarımızın, yani Cumhuriyet İttifakı’nın adaylarının “Ya, bu 6271, yani atf yapan kanun zaten Cumhurbaşkanını Seçimi Kanunu, ayrıca Cumhurbaşkanını diye bir yere yazmaya gerek yok.” denilemez çünkü buraya baktığımızda kanunun birçok maddesinde hep “Adaylar, adaylar” diye geçiyor ama şu anda tartıştığımız yani 298’e atf yapılan yerde “aday” yok. Orada mesela ne var? Diyor ki: “Propaganda döneminde Başbakan, bakanlar ve milletvekilleriyle ilgili yasaklara ilişkin hükümler dâhil olmak üzere propagandaya dair diğer hususlar da 298...” Burada adaylarla ilgili, Cumhurbaşkanıyla ilgili filan bir şey söylenmiyor. Yani, dolayısıyla, hiçbir şekilde -eğer yaptığımız düzenleme sizin dediğiniz gibi geçerse- Cumhurbaşkanının yasak kapsamına alınması diye bir şey söz konusu olmayacaktır. Hani daha fazla hani kendimizi de yıpratmanın bir anlamı yok.

Şimdi, bu en kıdemli hâkim meselesi önemli bir meseledir. Türkiye’nin yetmiş yıldır uyguladığı bir şey. En istikrarlı olduğumuz konuda böyle bir geriye gidişin yapılmasını iyi niyetle bağdaştırmak mümkün değildir.

Bir de şunu söyleyeyim, mesela, ben şu seçim kanunları değişikliklerini çıkarttırdım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Devamla) – Sağ olun Başkanım.

Ondan sonra da “Ya, seçimlerde ne olmuş?” diye baktım. Bakın, ANAP iktidarı 1991’de seçim kanunuyla ilgili değişiklik yapmış, tamam mı? Yapmış değişikliği ama kendisine yaramamış, Doğru Yol birinci parti olarak çıkmış. Benzer bir şekilde 1995 yılında Doğru Yol yapmış bunu, iktidarda olanlar yapmış, Refah Partisi birinci parti olarak çıkmış. Eğer millet bir partiye siz gideceksiniz diyorsa, bunu seçim kanunuyla, şununla bununla oynayarak değiştirme imkânınız yok arkadaş. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Yani bu kararı millet verdi, millet sizi gönderecek. Hiç olmazsa yani siyasi tarihimize, demokrasi tarihimize bir kara leke de siz çalmayın; sizden istirhamımız budur.

NECİP NASIR (İzmir) – 2023’te görüşürüz.

ERHAN USTA (Devamla) – Bu yanlışlardan vazgeçin. Buradaki antidemokratik uygulamaların tamamını çıkarmanızı talep ediyoruz. Yoksa arkanızdan, yirmi yıl sonra, otuz yıl sonra yine birileri bunu yapmak istediğinde “AK PARTİ de zamanında böyle yapmıştı ve kendi yaptığı kanunla kendisi takıldı.” deyip sizi kötü anacaklar diye söylüyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin ikinci bölümü ve özellikle 11’inci maddesi üzerine görüşlerimi sizlerle paylaşacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi ikinci bölümde yer alan düzenlemeler neydi kısaca hatırlayalım. Mahalli idare seçimlerinde seçimin başlangıç tarihinden üç ay önceki seçmen kütükleri esas alınacak; önce “bir yıl” demiştiniz, bunu Komisyonda üç aya indirdiniz. “Adresi kapanan seçmenlere oy hakkı tanıyacağız.” diyorsunuz. Cumhurbaşkanlığı’nın seçim yasaklarından muaf tutulmasına ilişkin bir düzenleme var diyoruz, ben gerekçesini söyleyeceğim şimdi. 2022 yılı Ocak ayında “İl ve ilçe seçim kurulu başkan ve üyelerine seçilen yargıçları üç ay içerisinde görevden alacağız.” diyorsunuz. “Muhtarlık seçimlerini kazandığı hâlde seçilme yeterliliğini kanıtlayamayan muhtarlara mazbata vermeyeceğiz.” diyorsunuz. Her biri birbirinden güzel öneriler, tabii, yerseniz!

Teklif sahipleri diyor ki: “Biz bu 11’inci maddeye ilişkin düzenlemeyi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle uyum için yapıyoruz, tek amaç bu.” Şu anda tartıştığımız konu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi değil, buna ilişkin herhangi bir şey söylemeyeceğim ama Cumhurbaşkanının gerçekten seçim, propaganda ve diğer hükümlere ilişkin muaf tutulup tutulmadığını anlatmaya çalışacağım.

6271 sayılı Yasa’nın 13’üncü maddesi, önce oradan başlayalım. Maddenin başlığı “Propaganda”; (1)’inci fıkrada propaganda dönemini düzenliyor, diyor ki: “Seçimin başlangıç tarihinden oy kullanma günü akşam 18.00’e kadar olan süre.” (2)’nci fıkrada propaganda döneminde Türkiye Radyo ve Televizyonlarında yapılan yayınların eşitlik ilkesine uygun olup olmadığının denetlenmesini düzenliyor; bunu YSK ve RTÜK düzenleyecek. (3)’üncü fıkrada özel radyo ve televizyonlardaki propagandayı düzenliyor. (4)’üncü fıkrada -298’e atıf yapan fıkrada- diyorsunuz ki: “Başbakan, bakanlar ve milletvekilleriyle ilgili yasaklara ilişkin hükümler de dâhil olmak üzere propaganda yasaklarında 298 sayılı Yasa’ya ilişkin hükümler uygulanacak.” 6271 böyle. Peki, teklifin 11’inci maddesinde ne var? 298 sayılı Kanun’un 65’inci maddesinden, 66’ncı maddesinden ve 155’inci maddesinden “Başbakan”ı çıkarıyorsunuz. Peki, Cumhurbaşkanına dair herhangi bir düzenleme koyuyor musunuz bunun yerine? Yok; Cumhurbaşkanı yok, Cumhurbaşkanı Yardımcısı yok. Diyebilirsiniz ki: “Buna gerek yok, zaten yasaklara tabi.” Fakat en önemli şey şu: Cezai hüküm 298 sayılı Yasa’nın 155’inci maddesinde. Her hukukçu bilir, ceza kanunları kıyasen uygulanamaz ve 298 sayılı Yasa’nın 155’inci maddesinde kimler yasağa uymazsa cezalandırılacağı tek tek yazılmış. Bunun içerisinde “Cumhurbaşkanı” olmadığı sürece hiç kimse cezai bir müeyyide uygulayamaz. Şimdi diyorsunuz ki: “Hayır, uygulanabilir.” Bu soruya basit bir cevap vereceksiniz, basit bir soru çünkü: Bu kanunlara ilişkin yasaklar Cumhurbaşkanını kapsıyor mu, kapsamıyor mu yani Cumhurbaşkanı bu yasaklara tabi mi değil mi? “Evet.” veya “Hayır.” diyeceksiniz. “Cumhurbaşkanı” 298’de yer almadığı hâlde seçim yasaklarına aykırı davranırsa 298/155’e göre yargılanabilecek mi, yargılanamayacak mı? Hiç kimse -bir daha söylüyorum- ceza hükmünde “Cumhurbaşkanı” ve “Cumhurbaşkanı Yardımcısı” sayılmadıkça cezalandırılmaz. Bu çok açık. Diyebilirsiniz ki: “Yasağa tabi.” Yasağa tabi de ceza hükmü olmayınca ne anlam ifade ediyor? Ben size çok çarpıcı bir örnek vereceğim. Şimdi, özel radyo ve televizyonların tarafsızlık ve eşitlik ilkesine uygun olarak yayın yapması şu anda 298 sayılı Kanun’da var yani bütün özel radyo ve televizyonlar eşitlik ilkesine ve tarafsızlık ilkesine uygun olarak yayın yapacak. Eğer yapmazsa ne olur? Seçim döneminde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu her gün için rapor düzenliyor, bütün radyo ve televizyonları takip ediyor, bu ilkelere aykırı davranışlara ilişkin rapor düzenliyor, bu raporları da haftanın belirli

günlerinde Yüksek Seçim Kuruluna gönderiyor, eğer Yüksek Seçim Kurulu da “doğru” derse özel radyo ve televizyonlara uyarma veya yayın durdurma cezası veriyordu. Ne zamana kadar? Nisan 2017’den önce, Ocak 2017’de çıkardığımız 687 sayılı OHAL Kanun Hükümünde Kararnamesi’ne kadar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan, müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – 687 sayılı OHAL Kanun Hükümünde Kararnamesi’yle 298 sayılı Kanun’un 149’uncu maddesini yürürlükten kaldırdınız. Artık hiçbir radyo ve televizyon cezalandırılmıyor. 2017’den beri cezalandırılan bir radyo ve televizyon gördünüz mü? Hiçbir radyo, televizyona uyarma cezası verildi mi? 2017 referandumunda tek bir siyasi partinin isteği doğrultusunda kampanya yürüttü bütün özel radyo ve televizyonlar, kimse cezalandırıldı mı? Hayır. Neden? Çünkü 149/A’yı yürürlükten kaldırmıştınız.

Bir daha söylüyorum: 298 sayılı Kanun’un 155’inci maddesinde “Cumhurbaşkanı” ifadesi yer almadıkça Cumhurbaşkanının bu yasaklara aykırı hiçbir davranışını Türkiye’deki hiçbir yargı organı soruşturamaz, Cumhurbaşkanı yargılanamaz, cezalandırılmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – “Yok, biz böyle demiyoruz.” diyorsanız “Cumhurbaşkanı”nı eklersiniz, olur biter diyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır, önergeyi okutup Komisyona soracağım. Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım. Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemden kaldıracağım.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinden sonra aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

“MADDE 12- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 98 inci maddesinin dördüncü fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.”

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL BİLEN (Manisa) – Salt çoğunluğumuz olmadığı için katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmamış olduğundan önergeyi işlemden kaldırıyorum.

Yeni madde ihdasına dair bir önerge daha var, onu da okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

“MADDE 12- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 10-

1. Kurul başkanı, oyunu kullanan seçmene, kimlik kartını verirken, seçmen listesindeki adı hizasına imzasını attırdıktan sonra ayrıca sol elinin işaret parmağını çıkmayan özel boya ile boyayarak bastırır.

2. Yüksek Seçim Kurulu oyunu kullanan seçmenin parmağının işaretleneceği özel boyayı ithal veya imal ettirmek, sandık kurullarında zamanında bulundurmamak ve saklamakla görevlidir.

3. Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı; seçmen işaret boyası ve ıstampasını zamanında il ve ilçe seçim kurulları başkanlıklarına gönderir ve o seçimde hangi malzemenin sandık kurulu başkanlarına teslim edileceğini belirler. İl seçim kurulu başkanları, oy verme gününden en az on gün önce, ilçe seçim kurulları başkanlıklarına, ilçe seçim kurulu başkanları da oy verme gününden en az kırksekiz saat önce, oyunu kullanan seçmen için özel işaret boyası ve ıstampasını o seçim için gerekli olanını sandık kurulları başkanlarına teslimini sağlarlar.

4. Her kim oyunu kullandıktan sonra sandık başında kendisine sürülen özel boyayı silerek, yok ederek veya herhangi bir şekilde gözle fark edilemez duruma getirerek aynı seçimde ikinci defa oy kullanır veya kullanmaya teşebbüs ederse, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve bin günden beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. Bu fıkrada sözü edilen özel boyayı ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldıktan sonra kasten yok veya imha eden ya da oyunu kullanan seçmenin belirlenen uzvuna bu boyayı hiç sürmeyen veya bu özel boyadan başkasını süren sandık kurulu başkan ve üyelerine veya seçmenleri ya da sandık kurulu başkan ve üyelerini bu fıkrada yazılı fiilleri işlemeye herhangi bir surette icbar eden kimselere, bu fıkrada yazılı ceza üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolünür.”

Ibrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL BİLEN (Manisa) – Salt çoğunluğumuz olmadığından katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmamış olduğundan önergeyi işlemden kaldırıyorum.

12'nci madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Zeynel Özen	İmam Taşçier
Gaziantep	İstanbul	Diyarbakır
Mahmut Celadet Gaydalı	Tulay Hatimoğulları Oruç	Şevin Coşkun
Bitlis	Adana	Muş

Aynı mahiyetteki ikinci önerenin imza sahipleri:

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Dursun Ataş

Enez Kaplan

Adana

Kayseri

Tekirdağ

Feridun Bahşi

Hasan Subaşı

Antalya

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

İbrahim Özden Kaboğlu

Nazır Cihangir İslam

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon, aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Muş Milletvekili Şevin Çoşkun...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Gerekçe okunsun efendim.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sandık kurullarının teşkiline dair olan düzenlemelerin ise görünürde şeffaf olması, içeriği ve sonuca etkisi nazara alındığında bir anlam ifade etmemektedir. Kurayla seçim kurullarının belirlenmesine yönelik öneri, aynı zamanda tabii hâkim ilkesi ve yargı organlarının yürütme karşısındaki bağımsız olma niteliğini de zedeleyecek özelliktedir.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi hakkında partim adına söz almış bulunuyorum.

Bu kanun teklifi, gerekçeleri yeterli olmamakla birlikte yazılı gerekçelere de aykırı düzenlemeler yapılmak suretiyle seçimlerde sadece avantaj sağlayabilmek için hazırlanmış bir yasa teklifidir.

Bu teklifin 5'inci maddesinde il seçim kurullarının yeniden yapılanması öngörülmüş, 6'ncı maddeyle de ilçe seçim kurulları yeniden yapılandırılmış ve benim söz aldığım 12'nci madde de bu 5'inci ve 6'nci maddede oluşan kurulların üç ay içinde kurulmasına amir hüküm ifade etmektedir. Bu hususa baktığımız zaman, seçimlere bir yıl kala Anayasa'nın 67'nci maddesine göre yapılan değişikliklerin, seçimlerde bu madde uygulanamayacağına göre, çok açık Anayasa'ya aykırılığı söz konusudur. Ayrıca, 1961 yılından beri, altmış yıldır, en kıdemli hâkimlerle oluşturulmuş il ve ilçe seçim kurulları da lağvedilmektedir.

Şimdi, gerekçenizle ilgili “Gerekçeler uyumsuz, gerekçelerinizde aykırı hükümler ifade ediliyor.” dedim. Bir örnek vermek istiyorum. Bu gerekçenizin ikinci paragrafında şu şekilde bir ifade yer alıyor: “Ülkemizde seçimler uzun yıllardır yerleşmiş uygulamalar ve kanunlar çerçevesinde serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yargı yönetim ve denetiminde yapılmaktadır.” Şimdi, altmış yıldır en kökleşmiş, en yerleşmiş uygulama il ve ilçe seçim kurullarıdır ki, altmış yıldır sorunsuz uygulamalar yapılmaktadır.

Şimdi diyorsunuz ki siz: “Birinci dereceye ayrılan hâkimler arasından ad çekmek suretiyle yeniden il ve ilçe seçim kurulları oluşacaktır.” İl ve ilçe seçim kurullarının oluşumunda üstelik “ad çekmeye

katılacak” tabirini kullandığınız için belli ki bir mecburiyet yok, sadece “ad çekmeye katılacak hâkimler” demek, bu işi gönüllü yapacak ve iktidarın baskısını baskı saymayacak hâkimler sayılır.

RECEP ÖZEL (Isparta) - Onu kaldırdık, değiştirdik.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Bu tabir son derece sakıncalıdır, bunun düzeltilmesi gerekir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Değişti o.

HAYATİ YAZICI (Rize) – O ilk versiyonuydu, yeni versiyonu değil o.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Evet, evet.

Bunda hâkimlerin ihtiyarına bırakılmadan, birinci derece hâkimler arasında izlenebilir biçimde kura çekmek ancak söz konusu olabilir ama altmış yıldır uygulanan seçim kurullarının lağvedilmesi demek, Anayasa’nın 139’uncu maddesine göre hâkimlik teminatına da aykırıdır Sayın Bakan. Yani hâkimler hem azledilemez hem de bu yargısal faaliyeti nedeniyle “Ben bu kurulları lağvediyorum.” deme yetkisi yoktur. Çünkü hem Anayasa’da bu şekilde oluşturulmuş hâkimlik teminatının hem de en köklü kurumumuzu teşkil eden il ve ilçe seçim kurullarının yok sayılması bu seçimlere şaibe düşürür.

Şimdi, zaten yargı en çok yıpranmış kurumlarımızdan biridir. Bu seçimleri belirsizliğe sevk ediyorsunuz, çok deneyimli il ve ilçe seçim kurulları varken bu seçimlerdeki her aksama maalesef yargıya mal edilecektir ve sizin bundan sekiz on yıl önce atamalarla getirdiğiniz birçok avukatlıktan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Subaşı.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – ...ve hatta AK PARTİ üyeliğinden gelen hâkim varken her belirsizlik onlara atfedilecek ve yargı bir yıpranma sürecine daha girecektir. Bu 12’nci madde açıkça Anayasa’nın 67’nci maddesi hükmüne aykırı olmakla birlikte, yine hâkimlik teminatını ele alan 139’uncu maddeye de aykırılık teşkil eder. Her kuruma el attınız ve her kurumun tahribine sebep oldunuz, hiç değilse seçimler yaklaşırken bu seçimlerde işleyen düzene ve sisteme keşke el atmamış olsaydınız da bu kurumlar da tahrip olmasaydı.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında son konuşmacı İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli arkadaşlarım, bugün bir büyük günahınızdan bahsedeceğiz, hep birlikte burada onu konuşacağız. Seçimler bizim yetmiş yıldır her şeye rağmen yine de yaptığımız en iyi işlerden bir tanesiydi yani sonuçlarına baktığımızda, uygulamaya baktığımızda bu böyle. Yüz elli yıllık tecrübemizde özellikle ikinci yarının, son yetmiş yılın seçimler açısından oldukça başarılı olduğunu görüyoruz ama sizin bu teklifiniz gerçekten bu işi bozuyor ve dinamitliyor. Değerli arkadaşlarım, işleyen bir sistemin bozulması gerçekten büyük günah, taammüden kötülük. Yani düzeni bir anlamda, işleyen bir düzeni -ama iyi bir düzeni- havaya uçurmak.

Değerli arkadaşlarım, mevcut yasa ne diyor? “En kıdemli hâkim seçim kurulu başkanlığı yapar.” diyor. Neden? Çünkü niteliği ve değerleri göze alan bir sistem. Neden en kıdemli? Çünkü değerli hukukçu arkadaşlarım, mesleki tecrübe onda, daha çok hüküm verme tecrübesi onda, çeşitli sınavlardan, özellikle tamah sınavlarından geçmiş olması onda ve en önemlisi, baskılara boyun eğmemesi yine onda; bunu görüyoruz, eğer iyi bir sicille o mevkide kalmışsa. Mevcut maddeye bakıyoruz yani bu en kıdemli uygulaması, inanın ben hukukçulara bir şey öğretmek niyetinde değilim ama şu sesime kulak

verin: Hukuk mantığı açısından bir maddenin geleneğe, örf, âdete uygun olması, ahlak kurallarına uygun olması açısından âdeta bire bir örtüşen bir madde. Ve böyle bu kadar kuvvetli yani bu kadar uygun maddeler herhâlde hukuk mevzuatlarında az bulunur.

Peki, kura ne yapar arkadaşlar? Kura insan muhakemesini alır, ona hiçbir yer bırakmaz. Bakın, sadece niteliğin ve değerlerin değil, ikinci olarak başvurulacak yöntem olan niceliğin üstünlüğünü de yok eder, bütün işi tesadüflere terk eder. Şimdi, bunları yaptığımızda ne olur? Evet, bir işi gerçekten felakete sürükleyebilirsiniz. Sayın önerge sahipleri, şu İç Tüzük'ümüze bir bakın, bu Mecliste ilk toplandığımız zaman ne olur? Neden 600 milletvekili arasında kura çekmeyiz de en kıdemlimizi buraya oturturuz ve Geçici Başkanlık yaptırırız? İşte, bu teamüller yüzünden, bu hukuka uygunluk yüzünden yaptırırız.

HAYATİ YAZICI (Rize) – Kıdemli oturmuyor orada, en yaşlı olan oturuyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Kötü bir örnek verdin, mantıksız.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Size daha kritik bir soru soruyorum: Allah vermesin -Sayın Şentop'u da hiçbir Meclis Başkanını da Allah başımızdan öyle beklenmedik bir şekilde eksik etmesin, görevi tamamlasın- ama bir Başkanlık koltuğu boşaldığında ne olur arkadaşlar? Kura mı çekiyoruz, vekiller arasında kura mı çekiyoruz? Var mı cevap verecek olan? Hayır, yeni Başkan seçilene kadar, Başkanlığı en kıdemli vekile devrediyoruz. Nereden geldi bu? Sinop Mebusu Mehmet Şerif Bey, ilk oturumumuzda, bu Meclisin ilk oturumunda bu şekilde Başkanlık yaptı değerli arkadaşlar.

Neden farklı bir yol izliyorsunuz? Bunun cevabını sadece bize vermeyin, kendi vicdanlarınızda düşünün. Ne arıyorsunuz? Ben, size, bu soruyu soruyorum çünkü değerli arkadaşlarım, bakın, bizler insanız; bütün amellerimizden, bütün eylemlerimizden, bütün sözlerimizden, bütün ifadelerimizden, hatta bütün düşüncelerimizden sorumluyuz insan olarak. Yani, yaptığınız bir işin sadece olgusal olarak olabilmesi, olabiliyor olabilmesi veya mantıksal olarak belli bir tutarlılığı karşılaması önemli değil, ne adına tutarlı olduğu önemli. İşte, bu yüzden, sizin amacınızı soruyorum, çıkın buraya amacı açıklayın. Bu ön yargı değil, birlikte bu konuda son yargımızı vereceğiz değerli arkadaşlar. Fakat, 12'nci maddenin gerekçelerine bakıyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAZİR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Şunu tamamlayabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – ...aynen şöyle diyorsunuz: “Değişikliklere uygun olarak mevcut başkan ve üyelerin yeniden belirlenmesi...” Değerli arkadaşlar, soruya cevap vermiyorsunuz. Neden en kıdemli kuralını değiştirip kuraya, neden böyle bir yola başvuruyorsunuz, bunu soruyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İkinci gerekçe gerçekten insanı hayrete düşürüyor: Yeknesaklık. Böyle bir gerekçe olur mu ya? Adalette yeknesaklık, bu dünyada sağlanabilecek en iyi yeknesaklıktır ve bu konuda işleyen adil bir sistem vardır kıdemli hâkimin seçilmesiyle. Siz iyi bir maddeyi dinamitliyorsunuz.

Aslında bu düşüğünüz çaresizlik, muhalefet partileri için sevindirici olabilirdi herhangi bir yerde. İnanın, sevinmiyoruz. Sadece, sizden beklediğimiz, bu ülkede iktidarlar kansız, kavgasız değişmeli ve ayrılırken iktidarlar güzel bir ayrılışla ayrılmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAZİR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Hepinize saygılarımı sunuyorum, sağ olun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında ihtilaf var, elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Önergeler kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere, 4 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Ramazan Can

Muhammed Levent Bülbül

Çankırı

Kırıkkale

Sakarya

Osman Boyraz

Ali Cumhur Taşkın

Hüseyin Şanverdi

İstanbul

Mersin

Hatay

Kemal Çelik

Mehmet Uğur Gökğöz

Antalya

İsparta

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Aysu Bankoğlu

İbrahim Özden Kaboğlu

Bartın

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mahmut Toğrul

Zeynel Özen

İmam Taşçier

Gaziantep

İstanbul

Diyarbakır

Tulay Hatımoğulları Oruç

Mahmut Celadet Gaydalı

Adana

Bitlis

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Enez Kaplan

Dursun Ataş

Adana

Tekirdağ

Kayseri

Hasan Subaşı

Feridun Bahşi

Antalya

Antalya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Önergemizle, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini teklif ediyoruz. Bu madde, uygulamada yaşanan birtakım sıkıntılar nedeniyle bir düzenleme olarak Komisyonda görüşülerek kabul edilmişti biliyorsunuz. Bu noktada, muhtarlık seçimlerine ilişkin uygulamada yaşanan sıkıntıları gidermek amacıyla nasıl bir usulün belirlenebileceğine ilişkin bir düzenlemeydi. Bu konuda diğer grupların da yaklaşımı söz konusu oldu malumunuz. Burada, görüşmelerin birinci gününde, Sayın Genel Başkan Yardımcımız Değerli Milletvekilimiz Hayati Yazıcı Bey de açıklamıştı bu konuyla ilgili bir önerge verileceğini. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, göz bebeğimiz olan muhtarlarımızla ilgili daha kapsamlı bir çalışma yapmak üzere bu teklifi geri çekiyoruz. Bu konuyla ilgili, inşallah, daha sonra bütün milletvekillerimizin katkılarıyla bu değerlendirmeyi yapacağız.

Şunu ifade etmek isterim ki burada birçok tartışmalar yapıldı, hakikaten enine boyuna, üzerinde görüldüğü hususlara ilişkin artık söylenmedik söz kalmadı. Ben, katkı veren bütün milletvekillerine buradan teşekkürlerimi sunuyorum. Bu konuda farklı yorumlamalar, farklı değerlendirmeler yapılabilir, herkes farklı neticeler elde etmek isteyebilir ama Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir, sonuç itibarıyla, bütün seçimler yargı yönetim ve denetimi altında gerçekleşir. Yüksek Seçim Kurulu da bunun adresidir. İlçe, il seçim kurullarının nasıl teşekkül edeceğine ilişkin de yine uygulamada ortaya çıkan sorunların en güzel şekliyle ortadan kaldırılmasıyla ilgili objektif bir kriter olan kura yöntemiyle, en az birinci sınıfa ayrılmış hâkimler olmak üzere -yani en kıdemli hâkimlerin, birinci sınıfa ayrılmış, birinci sınıf olmuş hâkimlerin içinde bulunduğu bir çerçevede- objektif kriterler çerçevesinde, ehliyet ve liyakat sahibi bütün hâkimlerimiz arasından objektif bir kura yöntemiyle çıkacak neticede bir seçim yönetimi söz konusu. Bu konuda kısaca “seçim takvimi” dediğimiz ve bu konuyla ilgili, seçimlerin denetimine dönük ve hangi yasakların nasıl uygulanacağına dair -propaganda yasağı dâhil olmak üzere- buna kimlerin dâhil olduğunu ilgili mevzuat çerçevesinde tek tek, kalem kalem ortaya koymak suretiyle Yüksek Seçim Kurulu, açıklıyor ve bu denetimi de yapıyor. İlçe, il ve Yüksek Seçim Kurulu kararlarına, malum, sırasıyla itirazlar yapılabiliyor ve bu konuda Yüksek Seçim Kurulunun kararı da kesin olarak tecelli ediyor. Bu kararı verenler kimler? Tarafsız ve bağımsız yargıçlar. Dolayısıyla ehliyet ve liyakat sahibi yargıçlarımızın tamamına güveniyoruz “Tamamına güvenelim.” diyoruz. Bu konuda herhangi bir tereddüt yaşanmayacağı da ifade ediyoruz.

Bakınız, bu konuyla ilgili daha önce de gündeme getirdiğimiz, Yüksek Seçim Kurulunun 30/4/2018 tarihli ve 331 sayılı bir kararı var, bu konuyla ilgili adım adım, seçimlerin nasıl yürütüleceğine ilişkin çok detaylı bir karar ve ilgili mevzuat çerçevesinde yayımladığı genelgeler söz konusu. Bir tereddüt söz konusu değil, tereddüt söz konusu olduğunda ilgili partiler ilgili mercilere müracaat etme hakkına da sahip.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yargı tarafsız mı? Yargı mı bıraktınız!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Açık, şeffaf, eşit, gizli oy, açık tasnif çerçevesinde cereyan eden seçimlerimiz bütün siyasi partilerin de gözetiminde, onların müşahitlerinin denetiminde, mazbatayla, bütün seçmenlerimizin de gözü önünde oy pusulalarının net bir şekilde, şeffaf bir şekilde değerlendirilmesi, tutanak altına alınarak ilan edilmesi süreçlerini tecrübe olarak hep beraber yaşadık. Bu konuda da açık, şeffaf, demokratik seçimleri hep beraber inşallah, icra edeceğiz. Haziran 2023'te milletimiz hakem olacak ve kararını verecek.

Biz bugüne kadar 15 seçimde milletimizin hakemliğine güvendik, milletimizin desteğiyle buraya geldik. İnaniyoruz ki Cumhuriyet İttifakı, 2023 Haziranında 1'inci olarak inşallah, buraya gelecek ve inşallah, bu yarışmayı Cumhuriyet İttifakı olarak biz kazanacağız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Size “bye bye” edecek.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Millet hakemdir, millet ne diyorsa o olur diyorum.

Hepinize teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç, söz talebiniz var mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öncelikle şunu ifade edeyim: Muhalefet tam da bunun için vardır. İktidar partisi zaman zaman getirdiği yasalarla ilgili komisyonlarda görüşmeler yapar, bu komisyonlarda muhalefet partileri fikirlerini söyler. İktidar partisinin kendi samimiyeti kadar muhalefet partilerinin de samimiyetine güvenmesi aslında devletin devamlılığı açısından çok önemlidir ve çok değerlidir.

İki konu üzerinde; bir, görme engelli vatandaşlarımızla ilgili; iki muhtarlarımızın seçilme yeterliliğiyle ilgili konuda hem muhalefetin eleştirilerine kulak verdiğiniz için hem de bu konuda düzeltme yaptığınız için size teşekkür ederiz; birincisi bu. İkincisi, yine ana muhalefet partisi olarak ifade ediyoruz ki keşke diğer eleştirilerimiz içerisinde de haklı olduğumuz konularda bunları da düzeltebiliyor olsaydık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Örnek veriyorum: Sayın Akbaşıoğlu diyor ki: “Genel kanun hükümleri gereğince Sayın Cumhurbaşkanının seçimlerde herhangi bir şekilde devletin imkânlarını orantısız olarak kullanması söz konusu değildir.” Biz de diyoruz ki: 298 sayılı Yasa’ya bunu sadece bir isim olarak “Cumhurbaşkanı” ve “Cumhurbaşkanı Yardımcısı” olarak koymanın size hiçbir zararı yok; tam tersine, iktidar partisinin kendisine olan güvenini de bu gösterirdi ve bizi bu kadar çok tartışmaya itmezdi. Onun için, bunu gerçekten bir kez daha düşünmenizi biz istiyoruz, ana muhalefet partisi olarak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Hâkimlerle ilgili, bir tarafta birinci sınıf hâkimlerimize “Evet, biz onlara güveniyoruz, onları itibarlı hâle getiriyoruz.” derken altmış yıldan beri kıdemli hâkimlerin yürüttüğü bir şeyi onların elinden alarak onları itibarsızlaştırmanın da doğru olmadığını buradan ifade ediyoruz.

Bunlar bizim görüşlerimiz. Bizim kendi görüşlerimiz konusunda zaman bizi sık sık haklı çıkarıyor. İyi yaptığımız konularda size teşekkür ediyoruz, eksik kalan konuların da düzeltilmesi için talepte bulunuyoruz.

Teşekkür ederiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Aynı mahiyetteki öneriler hakkında diğer konuşmacı Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün yine AKP'nin yirmi yıllık iktidarının seçim mevzuatındaki 190'ıncı değişikliğini konuşmak üzere toplanmış olan, sabırla toplanmış olan Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu kanunlarda en son 2018'de değişiklik yapan Hükümet, şimdi de o değişiklikleri de değiştirmek istiyor. Neredeyse her seçime ayrı bir seçim kanunuyla giriyoruz. Değerli milletvekilleri, ama kişiye göre, seçime göre, partiye göre kanun yapılmaz. Kanun, kişiye değil, kişi kanuna uyar.

Şimdi, çarşaf çarşaf “baraj indirimi” diye pazarlanan bir teklif var önümüzde ama bu aslında gerçek bir baraj indirimi de değil çünkü Cumhurbaşkanı hükümet sistemiyle zaten temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkeleri arasındaki doğrudan bağ çözülmüş durumda. Bakın, Anayasa 67 yürütme ile yasama arasında doğrudan bir bağ olduğunun altını çizerek diyor ki: Etkin yürütme için yönetimde istikrarın, adil yasama için ise temsilde adaletin seçim kanunlarında dengelenmesi gerekir. Ülkemizde de nispi temsil sistemiyle temsilde adalet, seçim barajıyla da yönetimde istikrar amaçlanıyor.

Şimdi, hepimiz darbeyle gelen yüzde 10'luk seçim barajının çok yüksek olduğunun ve tartışmalı olduğunun farkındayız ama asıl mesele 2017'de gelen sistem değişikliği. Gelen sistemde yürütmenin başında aynı zamanda partinin de başkanı olan Cumhurbaşkanı var, hem parti başkanı hem Cumhurbaşkanı. Parti başkanı olarak bakanları atıyor ama Hükümet Meclisten güven oyu almıyor yani bu sistemde Meclis yürütmeye hiçbir şekilde müdahale edemiyor. Dolayısıyla artık yürütme ile yasama arasında, yönetimde istikrar ile temsilde adalet arasında bir bağ kalmadı. Buna rağmen, teklifinizin yüzde 7'lik baraj gerekçesinde diyorsunuz ki: “Yönetimde istikrarın örselenmemesi.” Ya, değerli milletvekilleri, bu sistem, Cumhurbaşkanına öylesine yetkiler veriyor ki bu hâliyle, Meclisin yönetimde istikrarı örseleyebilmesinin hiçbir imkânı zaten yok. Bugün, Mecliste her bir milletvekili değil 14, 600 farklı partiye mensup olsa bile yürütmeye verilen bu yetkiler varken yürütmeyi örseleyemezler. Ama derdiniz, gerçekten, temsilde adalet olsaydı bu barajı 2018'de tamamen kaldırırdınız. Aslında, partinizin vaatleri de bu yöneydi ama ne oldu? Vaatler unutuldu, değiştiniz. Dün de değişmişsiniz, yarın da değişeceksiniz ama biz, dün olduğu gibi, bugün de bu seçim barajının kaldırılması gerektiğini söylemeye devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Cumhurbaşkanı demişken teklifteki propaganda yasaklarına geleyim. Sistem değiştiği için bu yasaklardan “Başbakan” ibaresi çıkarılmış ama “Cumhurbaşkanı” eklenmemiş. Peki, neden vardı bu yasaklar; hatırlayın. Çünkü seçim zamanı partisi için çalışan Başbakan kanun derdi ki: Partin için propaganda yaparken devletin sana milletin vergisiyle sağladığı imkânları kullanma çünkü o imkânlar kamu hizmeti içindir. Parti propagandası da bir kamu hizmeti değildir; bu kadar basit aslında.

Şimdi, bu yasaklardan hem partili ve seçimde partisi için çalışacak olan Cumhurbaşkanı muaf. Neden? Cumhurbaşkanı, seçim zamanı, ona kamu hizmeti için milletin vergisiyle verilen arabasını da sarayını da hatta kamu hizmetinde görevli memurunu da partisi için kullansın diye.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; milletin vergisiyle partinizin propagandasını yapamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanına tanınan bu muafiyetin gerekçesini de açıklamak zorundasınız. Bakın, aslında, ülkemizde seçim yasaklarına ilişkin yapılması gereken o kadar çok şey var ki ama bu teklifte hiçbiri yok. Bu teklifte kadın temsili yok, genç temsili yok, mühürsüz oylara, trafolarla giren kedilere, seçimlerin güvenliğine ilişkin hiçbir şey yok. Adil ve güvenli bir seçime, gençlerin, kadınların temsiline dair söyleyecek hiçbir sözü olmayan bu teklif, sadece iktidarımızın çıkarına hizmet ediyor. Barajı kaldırmıyorsunuz, Cumhurbaşkanı her kuralda azade. Genç temsilini artıracamıza gençleri Adres Kayıt Sistemi'yle oyalayıp sandıktan uzaklaştırmaya çalışıyorsunuz. İl, ilçe seçim kurulları desek içler acısı. Ya, sayın vekiller, partili avukatların hâkimliğe nasıl geçirildiğine dair hepimizin elinde upuzun listeler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Bu gerçekten nasıl bir parti kayırma, nasıl bir sandık korkusudur? Ama bakın, hile oyun kazandırsa da kaderi değiştirmez -turnak içinde söylüyorum-mevzuatı değiştirip bürokrasiyi alaşağı etmeniz de kaybedeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar) 2018’de siyasi mühendislikle getirdiğiniz sistem nasıl ayağınıza dolandıysa bu sistem de dolanacak. Çünkü dışarıda insanlar ekmek derdinde ve tek bir adamın bir nikâh yüzüğünden koca bir saltanata evrilen bu koltuk sevdasından da gerçekten bıktılar. İktidarınız bu kibirle devam ettikçe, rant ve rahat peşinde siyasi kutuplaşmayı körükledikçe, halkı kandırmaya, kanunu dolanmaya çalıştıkça kaybedeceksiniz. Çünkü iktidarın yolu halkı kandırmak değil, halkı anlamaktır; kanunu dolanmak değil, ona uymaktır değerli milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Herkes bu teklifin halk korkusundan, seçim korkusundan olduğunun farkında ama korkunun ecele, bu önerinizin de gelecek olanın gelmesine hiçbir faydası yok, benden size söylemesi.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı İstanbul Milletvekili Zeynel Özen.

Buyurun Sayın Özen. (HDP sıralarından alkışlar)

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz muhtarlarla ilgili maddeye karşıydık, o madde geri çekildiği için teşekkür ediyoruz.

Diğer taraftan, kıdemli hâkimlerden vazgeçiliyor, il ve ilçe seçim kurulları kurayla oluşturuluyor. Kurayla seçim kurullarının belirlenmesine yönelik öneri, aynı zamanda, hâkim ilkesi ve yargı organlarının yürütme karşısında bağımsız olma niteliğini de yok ediyor. Anayasa’nın 139’uncu maddesine göre “Hakimler ve savcılar azlolunamaz -buraya dikkat edin- kendileri istemedikçe Anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz; bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz.” Bu hüküm, hâkim ve savcıların salt icra ettikleri görevlerden azli değil, aynı zamanda yürürlükteki tüm görevleriyle ilgili olup en kıdemli hâkim ilkesinden vazgeçilmesi de bu madde kapsamındadır. Bu sebeple, yapılan mevzuat değişikliği Anayasa’ya aykırıdır arkadaşlar.

Şimdi “Anayasa’ya aykırıdır.” diyoruz da Anayasa’yı dinlediğiniz mi var, sizin siciliniz bozuk. Şimdiye kadar yaptıklarınız, yapacaklarınızın teminatıdır. Ben, YSK’nin özellikle birkaç tane kararını size burada örnek göstereceğim. YSK biliyorsunuz Cumhurbaşkanlığı seçiminde yasaya aykırı olması sebebiyle 2,5 milyon mühürsüz oyu iptal etmedi ve kabul ederek Cumhurbaşkanını seçti. Diğer taraftan, YSK son seçimlerde “Padişahım sen çok yaşa.” diyerek bir içtihat daha oluşturdu. Anayasa’ya göre, on iki ay ve üzeri ceza alanlar aday olamaz ve seçilemez. YSK ne yaptı biliyor musunuz? “Bir ay da olsa Cumhurbaşkanına hakaret edenler seçilemez.” dedi ve daha önemlisi de Kürt illerinde belediye başkanlarına, belediye meclis üyelerine KHK’li diye mazbataları verilmedi, onun yerine AKP’nin temsilcileri atandı ama burada oturan bir sürü KHK’li milletvekili var ve bunlar, bugün, milletvekilliğine devam ediyorlar. Bu ne demektir, ikili bir şey mi var? Kürtler için KHK geçerlidir, öbürleri için geçerli değil; böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Bu konuda eğer samimiyseniz bir önerim var geç olmadan. Şöyle bir madde koyun oraya: “Adaylıkları YSK’de il ve ilçe seçim kuruluna kabul edilen insanlar seçildiği takdirde, mahkeme kararı olmadan görevden alınmazlar.” Eğer samimiyseniz, eğer yasalar, hukuk hem Kürtler için hem de Ankara’da geçerliyse bunu yerine getirmenizi istiyorum. Bu bir kumpastı, bu bizim seçmenlerimize bir kumpastı. Bir devlet vatandaşına böyle bir kumpas yapmaz.

Diğer taraftan, belediye başkanlarımız, meclis üyelerimiz görevden alındı ve her çıkan burada diyor ki: “Yolsuzluk yaptılar, dağa para gönderdiler.” Arkadaşlar, ben bu davaları takip ediyorum. Hiçbir iddianamede “Yolsuzluk yapıldı, dağa para gönderdi.” iddiası yok. Tek iddia nedir? Cenazelere ambulans verilmiş, bu, belediyenin asli görevidir arkadaşlar; geri kalan hepsi iftiradır. Hiçbir iddianame gösteremezsiniz ki bizim belediye başkanlarımız yolsuzluk yapmış veya dağa para göndermiş.

Bu seçim yasa teklifindeki değişikliklerin neye hizmet ettiğini biz çok iyi biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) - Ama şunu da iyi bilin: Geçmişini inceleyin, seçim yaklaştığında seçim kanunlarıyla oynayanların tarihin çöplüğüne gitmişlerdir. Bu nedenle seçim yasasında ne değişiklik yaparsanız yapınız yapılan ilk seçimde gideceksiniz, halkımız bu dersi size verecektir.

Meclisi saygıyla selamlıyorum, teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halil Bey, buyurun...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale Bakkallar Odası Başkanı Can Ahmet Uyar'ın hazırladığı rapora ilişkin açıklaması

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Kırıkkale Bakkallar Odası Başkanımız Sayın Can Ahmet Uyar Beyefendi tarafından hazırlanan bir rapor var, bu rapora göre süpermarket zincirlerinin mahalle aralarına kadar yayılmış olmasının esnafı ciddi anlamda sıkıntıya soktuğunu ifade etti. Bize de bu konuda bir farkındalık yaratmak adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bakkal esnafımızı korumak adına, bu süpermarket zincirleriyle ilgili yeni bir yasanın gündeme gelmesi hususunda bir talep var. Bu talebi Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme getiriyor ve bakkalların korunması adına bir an önce bu yasanın çıkmasını talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

52.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Çaybaşı İlküvez'deki çöp depolama alanına itiraz eden bölge halkına yapılan zulme ve aile hekimlerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ordu, Çaybaşı, İlküvez'de iki yıl önce, bölgedeki vahşi çöp depolama alanına itiraz eden bölge halkı o zamanın valisi tarafından mahkemeye verildi. Hem de nasıl? 6284 sayılı Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'a göre bir kadından değil, bir çöp alanından uzaklaştırma kararına uymadıkları için mahkemeye verildi. İki yıldır bölge halkı otuzarlı gruplar hâlinde on gün arayla mahkemeye gidiyor. Bu ekonomik koşullarda 50 kilometre öteye borç para alarak gidiyorlar. Bu zulme artık bir son verin.

Aile sağlığı merkezlerinde artan elektrik, doğal gaz, kira fiyatları, temizlik malzemesi ve diğer birçok giderler artık aile hekimleri tarafından ödenemeyecek boyutlara gelmiştir. Çalışanlara asgari ücret yüzde 50 artmış ancak aile hekimlerine sadece yüzde 30 artış yapılmıştır. Bu ekonomik koşullarda bunu daha fazla taşımaları mümkün değildir, derhâl düzenleme yapılması gerekir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler hakkında son konuşmacı Kayseri Milletvekili Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, görüşülen kanun teklifi seçimler yaklaştıkça kaybedeceğini anlamış iktidarın yaşadığı paniğin bir göstergesidir. Bu yüzden Cumhur İttifakı aceleyle bir kanun teklifi hazırlamış, tüm vatandaşlarımızı yakından ilgilendiren böylesi bir kanunda muhalefet partilerinin ve sivil toplum örgütlerinin dahi görüşü alınmamıştır. Yapılmak istenen değişiklikler sandığa göz dikmenin diğer bir adıdır. Seçimlerin denetiminden sorumlu ve itirazlar hakkında karar verecek hâkimlerin belirlenmesi usulünün değiştirilmesi bile tek başına bunun göstergesidir. Kanun teklifine göre, il ve ilçe seçim kurullarının oluşmasında kıdemli hâkim uygulaması bırakılarak il merkezlerinde görev yapan birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından ad çekme usulüyle, yani kurayla seçim kurulunun oluşturulması öngörülmüştür. AKP'nin birikimli ve kıdemli hâkimlerden rahatsız olduğu görülmektedir. AKP döneminde şaibeli mülakatlar sistemiyle 20 bin civarında yargı mensubu alınmıştır ve bu sayı bugün tüm yargının yüzde 85'ini oluşturmaktadır. Anlaşılmaktadır ki AKP, kendi döneminde atanmış hâkimlerle millet iradesine el uzatma, sandığı yok sayma peşindedir. Bu durum seçim güvenliğinin ve adaletin altına dinamit yerleştirmekten farksızdır. AKP'nin yirmi yılda en çok savaştığı şey, kendi adında yer alan adalettir. Ancak, AKP ne yaparsa yapsın adalete açtığı savaşı kaybedecek, kaçınılmaz sonunu getirecek ve her şeyden çok sevdiği iktidarını sandıkta teslim etmek zorunda kalacaktır.

Değerli milletvekilleri, görüşülen seçim kanunundaki değişiklikler, siyasi iktidarın iktidarını kaybetme korkusuyla hazırladığı, millet iradesini yok sayan bir tekliftir. AKP iktidarda kalmak için “temsilde adalet” kılıfı, adı altında her seçim öncesi yeni bir kanun çıkarmakta, dün söylediğinin bugün tam tersini yapmaktadır. Cumhur İttifakı geçtiğimiz seçimler öncesi “temsilde adalet” diyerek getirdiği sistemi, bugün yine “temsilde adalet” diyerek değiştirme gayretine düşmüştür. Yani Cumhur İttifakı 2018 yılında överek getirdiği sistemi, sanki muhalefet partileri getirmiş gibi kötüyerek yeniden düzenlemektedir. AKP, tutarsızlıklarına yeni birini daha eklemiştir, ancak buradaki amacın ne olduğunu milletimiz de fark etmektedir. Amaçları, iflas eden, ülkeyi uçuruma sürükleyen ucube Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini, diğer adıyla tek adam rejimini seçim kanunları üzerinden korumaktır.

Değerli milletvekilleri, hükümet sistemleri ve seçim kanunları devletler için hayati konulardır. Bu yüzden demokratik tüm devletlerde bu tür değişiklikler geniş bir uzlaşıyla yapılır. Siyasi partilerin hırslarına milletin iradesi kurban edilemez ancak yirmi yıllık AKP iktidarında Türkiye'nin yüz yılı aşan parlamenter sistem geleneği tek adamın hırsı uğruna feda edilmiş, seçim kanunları AKP'nin menfaatleri uğruna delik deşik edilmiştir. 2018 yılında “Ülke şahlanacak, koalisyonlar bitecek.” algısı yaparak getirdikleri Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra, “Temsilde adaletsizlik oluyor, oylar ittifak

içinde kalmalı.” diyerek seçim kanunu değiştiren AKP, bugün kendi siyasi menfaati uğruna tam tersini, yine “temsilde adalet” diyerek savunmaktadır; bunun adı siyasi ikiyüzlülüktür, başka bir şey değildir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Kanun teklifinin özeti şudur: Seçim kanunları Cumhur İttifakı lehine olduktan sonra, milletin ve devletin aleyhine olması önemli değildir. AKP için önemli olan milletin iradesi, devletin bekası değil; tek adamın iradesi, koltuğunun bekasıdır. Ancak İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimleri başta olmak üzere, belediye seçimlerinden ders almayan AKP'ye kötü bir haberimiz var: Seçimler, kanunlarla değil, sandıkta milletin iradesiyle kazanılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Onu biliyoruz zaten.

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Türk milletinin iradesi saraydaki tek adamın iradesinden üstündür.

Değerli milletvekilleri, hem Türk siyasi tarihi hem de dünya siyaset tarihi seçim kanunlarını değiştirerek iktidarda kalmaya çalışan siyasi partileri, seçim sandığına kilit vurmaya çalışan koltuk sevdalılarını çok görmüştür ancak unutulmamalıdır ki bugüne kadar millet iradesini yok sayan, seçim kazanma hırsıyla seçim kanunlarını yazboz tahtasına çeviren her iktidar ilk seçimde iktidarı kaybetmiştir. AKP de istediği kadar kanun değiştirsin, millet ilk seçimde iktidarı değiştirecek, AKP'yi siyasi partiler mezarlığına yollayacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

Böylece, 13'üncü madde metinden çıkarılmıştır.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için mevcut madde numaraları üzerinden görüşmelere devam edeceğiz. Madde numaraları kanun yazımı esnasında teselsül ettirilecektir.

14'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önermeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

İmam Taşçier

Mahmut Celadet Gaydalı

Gaziantep

Diyarbakır

Bitlis

Zeynel Özen

Tulay Hatmoğulları Oruç

İstanbul

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yetmiş beş yıl önce bugün, İran devleti tarafından idam edilen Mahabad Kürt Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Qazi Muhammed ve arkadaşlarını saygıyla anıyorum, idam edenleri de lanetliyorum.

Çok partili sisteme geçişten bu yana seçim kanunlarında değişiklikleri iktidar partileri kendi ömürlerini uzatabilmek için hep yapmışlardır, bu kanun da onlardan biridir yani iktidar partisi ve ortağı ömrünü uzatabilmek için bu kanuna başvurmuştur. 12 Eylül 1980 askerî darbesinden sonra diktatör Kenan Evren ve arkadaşları yine kendilerinin ömürlerini uzatabilmek için yeni bir anayasa yapmıştır ve seçim kanunları dâhil bütün kanunları değiştirmiştir. İlk seçimlerde ise ancak 3 partiyi bütün elemelerden sonra seçime koymuştur, kendi destekledikleri parti ancak 3'üncü ve sonuncu olmuştur. Tabii, Kenan Evren ve arkadaşları o dönemde Kürtleri de düşünmüş, seçim barajını yüzde 10 seviyelerine çıkarmışlardır ama bununla beraber Türkiye'yi de elli yıl geriye götürmüş ve diktatörlüklerinin de sonu olmuştur sonrasında. Türkiye ise hâlen 12 Eylül diktatörlerinin yaptığı Anayasa'yla yönetilmektedir. Anayasa'da ufak tefek değişiklikler yapılmışsa da özüne dokunulmamış ve hâlen bu Anayasa yürürlüğünü sürdürmektedir. Aslında, 12 Eylül cuntacılarının yaptıkları Anayasa'yı ve seçim kanunlarını toplumun katkılarıyla, sivil toplum kuruluşlarının katkılarıyla ve toplumun tüm dinamikleriyle değiştirmemiz gerekiyor yani bu değişikliklerin Anayasa'dan başlatılması lazım. Böyle yamalı bohça gibi, günübirlik seçim kanunlarını, Anayasa'nın ilgili bazı maddelerini değiştirmekle Türkiye düze çıkmaz, demokratik, hukuk devleti olmaz.

12 Eylülcülerin yaptığı Anayasa ise -demokrasiden uzak bir anayasa- Kürt meselesini çözme girişimlerine tümenden engel olmuştur. Bu Anayasa'da, Türkiye'de yaşayan 25 milyonun üzerinde olan Kürt'ün dilleri yasaklanmış, kendi ana dilleriyle eğitimlerini sürdürememişlerdir. Bugün dahi ben Mecliste 2 kelime Kürtçe konuşmaya kalkarsam önce Meclisi yöneten Başkan Vekili mikrofonları kapatır, sonra tutanaklarda "x" diye geçer. Kürt meselesi çözülmeden bu ülkeye demokrasi gelmesi imkânsızdır. Son yıllara baktığımız zaman zaten bunu görürüz; son elli altmış yılda bütün antidemokratik uygulamaların merkezi Kürt sorunu olmuştur, Kürt sorunu krizlerin nedeni olmuştur, Kürt sorunu ülkeyi yönetememenin nedeni olmuştur. Bir an önce, şu anda yürütülen Meclis çalışmaları içinde Kürt meselesini dilden başlayarak aslında çözebiliriz. Önce ana dilinde eğitim gündeme getirilir, ana dili eğitimi ilkökul öncesinden üniversiteye kadar devletin güvencesi altında ve devletin eliyle verilir ve Kürtlerin kendi kendilerini yönetmeleri konusunda çalışmalar uygulanır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) - Örneğin, seçimle gelen belediye başkanlarının yerine o halkın iradesi gasbedilerek kayyumlar atanmıştır ve bu kayyumlar şimdi Kürt halkını idare etmek istemektedirler ama geçen gün de konuşmamda belirttiğim gibi yolsuzlukların içine batmışlardır.

Yine, 1980'lerdeki, 90'lardaki, 2000'lerin başındaki, 2015'ten bu yana süregelen bütün ekonomik krizlerin de temel nedeni Kürt meselesinin çözülmemesinden kaynaklanıyor. Bu Meclis, bu devlet Kürt meselesinin çözümünde sorumluluğunu mutlaka yerine getirmeli, evlatlarımıza savaşız, sömürsüz bir yaşam bırakmalıyız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 14- Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinden üç yıl sonra yürürlüğe girer.”

Ünal Demirtaş
Zonguldak

İbrahim Özden Kaboğlu
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, eğer bir iktidar, Milletvekili Seçimi Kanunu’ndaki değişiklikleri seçimlere on dört ay kala yapmaya çalışıyorsa, oyunun kurallarını Anayasa’ya aykırı olarak değiştirmeye çalışıyorsa, daha az oyla daha çok milletvekili çıkarmaya çalışıyorsa, sandıkta alamadığı millet iradesini seçim kanunu oyunlarıyla masa başında almaya çalışıyorsa orada iktidar açısından gerçekten büyük bir sorun vardır. Bu tekliften de önümüzdeki ilk seçimde Cumhur İttifakı açısından çok büyük bir sorun olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Değerli milletvekilleri; bu kanun teklifi aslında bir itiraftır, bir ikrardır. Neyin ikrarıdır? Tek adam rejiminin dikiş tutmadığının, yürümediğinin ve çöktüğünün ikrarıdır. Başka neyin ikrarıdır? İktidarın küçük ortağının önümüzdeki ilk seçimde yüzde 10’luk barajı geçemeyeceğinin kabul edildiğinin ikrarıdır. Başka neyin ikrarıdır? “Bizim için demokrasi, temsilde adalet, millet iradesi, sandık güvenliği hiç önemli değil; her şeyden önemli olan, bizim iktidarımızın devam etmesi.” dediğinizin ikrarıdır. Başka neyin ikrarıdır? Biz adil ve dürüst bir seçim yapmak istemiyoruz dediğinizin ikrarıdır. Başka neyin ikrarıdır? “Biz Millet İttifakı’ndan korkuyoruz”un ikrarıdır ama korkunun ecele faydası yok değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Bugüne kadar seçim kanunlarıyla oynayarak kendi lehine ama demokrasi aleyhine değişiklik yapan hiçbir iktidar başarılı olmadı, siz de başarılı olamayacaksınız.

Değerli milletvekilleri, bu sürece nasıl geldik, kısaca hatırlatmak istiyorum, tarih tekerrürden ibarettir. Yargıyla ilgili 2010 Anayasa değişikliğinde sizi uyardık ama bizi dinlemediniz. O zaman AK PARTİ olarak FETÖ’yle ortakınız, FETÖ’yle beraber “Yargı tarafsız ve bağımsız olacak.” dediniz. Referandumdan sonra bir baktık ki yargıyı FETÖ’ye teslim etmişsiniz, devleti de FETÖ’ye teslim etmişsiniz. Sonra 15 Temmuz hain darbe girişimini yaşadık, o gece ben de birçok milletvekili arkadaşımınla beraber Meclisteydim. Meclisimiz tarihinde ilk defa asker kılıklı teröristler tarafından bombalandı, bu bombalar hepimizin başına yağdı ama bu yaşananlardan yine ders çıkarmadınız. 15 Temmuz darbe girişimini kullanarak tek adam rejimi için Anayasa değişikliği teklifi getirdiniz.

Bakın, 2016’daki Anayasa Komisyonunda yaptığım konuşmalarımın şunları ifade etmişim: “Böyle tek adam yönetiminin olduğu bir rejime kimse parasını vermek istemez. Hukuk güvenliğinin olmadığı, adaletin olmadığı bir ülkeye kimse yatırım yapmak istemez, parasını göndermez ve bir daha da Türkiye’ye yabancı sermaye gelmez. Bu, Türkiye ekonomisini felakete götürecek bir uygulamadır.” Yine, 2010 referandumunu hatırlatarak “Kendi kazdığımız kuyuya düştünüz; yine aynı şey gerçekleşecek, bunu görüyoruz, bu yaptığımızla yine kendi kazdığımız kuyuya düşeceksiniz ama bunun faturasını çocuklarımız, torunlarımız, hepimiz ödeyeceğiz.” demişim.

Bakın, ilerleyen zamanda bu öngörülerimiz gerçekleşti mi? Gerçekleşti. 2018 yılında AK PARTİ olarak Parlamentoda çoğunluğu yitirdiniz ve tek başınıza kanun çıkaramaz hâle geldiniz. 2019’da da Adana, Mersin, Antalya, Ankara gibi en önemli büyükşehir belediyelerini kaybettiniz. İstanbul’u

da kaybettiniz ama sandıkta kaybettiğiniz seçimi yine masabaşı oyunlarıyla iptal ettiniz. İstanbullu vatandaşlarımız da 2'nci seçimde size tarihî fark atarak gereken cevabı verdi, kendi kazdığınız kuyuya düştünüz; bundan da hâlâ ders almadınız. 2016'da söylediğim gibi, tek adam rejimiyle Türkiye'yi adım adım ekonomik felakete götürdünüz. Bugün tüm vatandaşlarımız ekonomik krizi iliklerine kadar hissediyorlar. Bugün bu hatalarınızın ağır faturasını hepimiz ödüyoruz, çocuklarımız ödüyor, torunlarımız ödemeye devam edecek ama bunlardan da hâlâ ders çıkarmadınız, şimdi aynı hatayı yapıyorsunuz, seçim yasası oyunlarıyla iktidarınızı devam ettirmeyi umuyorsunuz ama yanlıyorsunuz.

Bakın, tutanaklara geçsin diye söylüyorum; 2016'da söylediğim gibi, yine evdeki hesabınız çarşıya uymayacak, yine kendi kazdığınız kuyuya düşeceksiniz ve bu düzenlemeler ilk seçimde bumerang gibi dönüp sizi vuracak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Ne yaparsanız yapın, önümüzdeki ilk seçimde milletimiz sizi sandığa gömecek ve Millet İttifakı'nı iktidara getirecek.

Değerli milletvekilleri, seçimlerin yargı gözetiminde yapılmaya başlandığı 1950'lerden günümüze kadar darbe dönemleri dâhil il, ilçe seçim kurulu başkanları en kıdemli hâkimlerden olmuştur. Sizin dönemizde de yirmi yıldır bu böyle olmuştur. Şimdi sormak istiyorum: Yirmi yıldır bunu değiştirmek aklınıza gelmedi de şimdi niye geldi? Bir iktidar kimsenin yetmiş yıldır itiraz etmediği, yetmiş yıllık bu düzenlemeyi neden şimdi değiştirmek ister? Yirmi yıldır rahatsızlık duymadığı “en kıdemli hâkim”den şimdi niye rahatsızlık duyar? Kıdemi daha az olan bir hâkimi niye şimdi atamaya çalışır? Yoksa avukatken teşkilatlarınızda görev almış olan ve hâlen sizinle gönül bağı olan hâkimleri mi seçim kurulu başkanı yapmak istiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süreniz dolmuştur.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Peki, teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 14- Bu Kanun yayımı tarihinden on beş gün sonra yürürlüğe girer.”

Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Dursun Ataş	Enez Kaplan
Adana	Kayseri	Tekirdağ
Hasan Subaşı	Feridun Bahşi	Hüseyin Örs
Antalya	Antalya	Trabzon

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 14’üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün burada Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ni konuşuyoruz. İktidarın Genel Kurula getirdiği bir kanun teklifinde seçim güvenliğini tehlikeye atacak, seçmen kütüklerinin oluşturulmasında ve oy kullanmada tereddütler yaratacak düzenlemeler vardır. İktidarın kaybetme korkusuyla hazırladığı bir teklifle karşı karşıyayız arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin yakın siyasi tarihine baktığımızda, kim seçime giderken seçim kanunuyla oynamışsa sandığa gömülmüştür. Millet iradesini yok sayan ve yalnızca seçim kazanma ihtirasıyla seçim yasaları üzerinde alicengiz oyunu yapan her iktidar ilk seçimde kaybetmiştir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu kanun teklifini getiren arkadaşlara söylüyorum: Sandıkla oynayan sandıkta kalır arkadaşlar, bu dediğimi unutmayın lütfen. Bu kanun teklifine bakınca anladım ki millet geçim derdindeyken siz seçilme derdine düşmüşsünüz. Bir telaş var sizde, kaybetme korkusu bünyenizi öyle sarmış ki ne yapacağınızı şaşıyorsunuz. Son çare, seçim kanununu değiştirelim diyorsunuz. Siz ülkeyi her alanda çıkmaza soktunuz; Türkiye’yi zam ülkesi yaptınız, Türkiye’yi kuyruk ülkesi yaptınız, Türkiye’yi yokluk ülkesi yaptınız ve şimdi görüyorsunuz ki seçimde kaybedeceksiniz. İktidarınızı devam ettirmek için seçim kanunuyla oynuyor, kendinize göre düzenlemeler yapıyorsunuz. Ne yaparsanız yapın, ne getirirseniz getirin, hangi engeli koyarsanız koyun vız gelir tırıs gider bize. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) O sandık gelecek. O sandık ama bugün gelecek ama yarın gelecek. O sandık gelecek ve siz gideceksiniz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, hepinizin bildiği gibi, mevcut seçim kanununa göre, seçim dönemlerinde Başbakan ve bakanlar resmî araçlarını kullanamaz, resmî protokol uygulanamaz ve karşılama yapılamaz. Buradaki amaç seçim yarışına devletin karıştırılmamasıdır, devletin taraf olmamasıdır, “Partiler yarışsın ama devlet bu yarışta müdahil olmasın.”dır. Şimdi getirilen teklifte “İşte Başbakan yok, o zaman bu yasaklar sadece bakanlara uygulansın.” diyorsunuz ve partili Cumhurbaşkanını bu yasaklar dışında tutuyorsunuz. Yani “AK PARTİ Genel Başkanı, partili Cumhurbaşkanı Cumhurbaşkanlığı Forsu’yla, Cumhurbaşkanı protokolüyle, Cumhurbaşkanlığının bütçesiyle seçim kampanyası yapabilir.” diyorsunuz. Değerli arkadaşlar, bunun adı devleti seçime sokmaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Partili Cumhurbaşkanı hukuksuz, adaletsiz ve devlet imkânlarıyla propaganda yapma imkânı vermektir. Onun için, devlet ve partiyi aynı şahısta birleştiren bu zihniyete ve bu ucube sisteme itiraz ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bugünkü itirazımız da bu ucube sistemin devamı için, seçim mekanizmasını kendi şahsi ikballeri için şekillendirmeyi amaçlayan zihniyetin hazırladığı ve Meclis Genel Kuruluna getirdiği bu kanun teklifinedir çünkü bu zihniyet seçimleri şahsi, siyasi ikballerini garanti edecek bir hâle sokmayı, kendilerinden olmayanlar için siyasal alanın sınırlarını daraltmayı, hakkaniyete uygun bir rekabet ortamını ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.

Değerli arkadaşlar, önümüz ramazan, ramazanışerifin tüm milletimize, halkımıza hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 2 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 321 sıra sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 15 – Bu Kanun hükümleri Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülür.”

Rafet Zeybek

Antalya

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

Enez Kaplan

Tekirdağ

Dursun Ataş

Kayseri

Hasan Subaşı

Antalya

Fahrettin Yokuş

Konya

Feridun Bahşi

Antalya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Rafet Zeybek.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa teklifinin altında imzası bulunan milletvekili arkadaşlarımız bizlere diyor ki: “Biz seçimlere hile karıştıracağız.” Bu kanun teklifinin özü budur seçimlere nasıl hile karıştırılacağına hesabı yapılmıştır.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Nereye yazmışsınız onu?

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, şunu hiç unutmayın: Bu millet, iradesine müdahaleye asla izin vermez, eğer yapılırsa da bedelini çok ağır ödetir. Bu nedenle, sakın ha, seçimlerde millet iradesini yok sayacak, millet iradesini sakatlayacak girişimlerde bulunmayın; bunu asla millet affetmez.

Değerli arkadaşlarım, nasıl geldiyseniz öyle gidin. Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, yıllardır uygulanan en kıdemli hâkim, seçim hâkimliği... Ya, niye değiştiriyorsunuz? Ne zararını gördünüz? Ne yanlışlığını gördünüz? Ne amacınız? Yani, seçim hâkimlerini değiştirmenin amacı ne, nedeni ne? Bakınız, yıllardır, daha doğrusu iktidarlarınız döneminde -ki FETÖ'nün de desteğiyle- hep yargıya müdahale ettiniz. Bu nedenle, Türkiye'de maalesef, o milletin istediği bağımsız ve tarafsız yargıyı yok ettiniz ve bunun büyük acılarını çekiyoruz. Bu halk, bu millet adalet istiyor arkadaşlar ama siz daha başından adaleti yok etmek için kıdemli hâkimlerin seçim hâkimi olmasını engelliyorsunuz. Neden? Yandaş olmadıkları için mi ya da şu mu? “Biz yandaş hâkim, savcılarını seçim hâkimi yapacağız.” mı diyorsunuz? Böyle bir düşünceyi nasıl taşıyabilirsiniz?

Değerli arkadaşlarım, bakınız, biliyorsunuz, hukuk devletin özü, bağımsız bir yargıdır. Hakikaten, o bağımsız ve tarafsız olması gereken yargıya şimdiye kadar çok zarar verdiniz ama gelin, vereceğiniz bu zarardan bari vazgeçin. Bakın, yarın bir gün iktidarı kaybedeceksiniz. Bunun büyük acılarını, büyük sıkıntılarını siz de yaşarsınız. Bugün belki işinize geliyordur, bugün belki seçim hâkimlerini kullanırsınız ama yarın seçimi kaybettiğinizde onlar sizin aleyhinize çalışır. Bunu yapmayın lütfen.

Gelin, bu maddeyi ya geri çekin ya da erken seçim yapın, bu yasal düzenlemeyi uygulamayın, öyle yapın. Eğer bu seçim kanunuyla yani kabul edilecek olan ya da edeceğiniz seçim kanunuyla seçim yaparsanız, bakın, bu ülkede kargaşa yaratırsınız, sorun yaratırsınız ama o kargaşanın, o sorunun altında siz kalırsınız. Gelin, yapmayın. (CHP sıralarından alkışlar) Yani bırakın, millet gitsin, serbest iradesiyle oyunu kullansın. Niye müdahale etmeye çalışıyorsunuz, niye hile sokmaya çalışıyorsunuz? Siz milletin iradesine güvenmiyor musunuz? Şimdiye kadar millet iradesiyle iktidarda kalmadınız mı? Şimdi ne oldu? Baktınız ki iktidardan gidiyorsunuz “Nasıl hile yaparız?” Yok öyle bir şey, yok öyle bir şey değerli arkadaşlarım.

Bakın, yine, bir partinin Genel Başkanı olan Cumhurbaşkanı için “Ya, seçim yasaklarından muaf tutuyoruz.” diyorsunuz. Neden? Niye tutuyorsunuz? Değerli arkadaşlarım, bakın, bu milletin 1 kuruşunu parti seçimlerinizde kullanırsanız bunun hesabını sorarız, açık söylüyorum, 1 kuruşunu kullanırsanız hesabını sorarız. (CHP sıralarından alkışlar) Kullanmayacaksanız niye böyle bir şeyi koruyorsunuz? “Ya, biz milletin parasını harcamayacağız, kendi paramızı harcayacağız.” diyorsanız o zaman bunu niye muaf tutuyorsunuz, Allah aşkına, niye muaf tutuyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, bakın, buradan bir kez daha söylüyorum: Bu Cumhurbaşkanının seçim yasaklarından muaf tutulmasını kaldırın. “Kaldırmayacağız.” diyorsanız seçim sırasında bu milletin 1 kuruşunu harcamayın, 1 kuruşunu harcamayın. İnanın, hesabını çok ağır şekilde sorarız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında diğer konuşmacı Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Üç gündür seçim, seçim, seçim konuşuyoruz; vallahi ben seçim konuşmayacağım. Niye biliyor musunuz? Vatandaş diyor ki: “Geçim, geçim, geçim.” Ben de vatandaşın bana gönderdiği şiirle “geçim, geçim, geçim” diyeceğim.

Vatandaş feryat figan; her gün iğneden ipliğe zam geliyor, halkımız çorbayı kaynatmakta zorlanıyor, hele mübarek zaman ramazan geliyor, öyleyse yağmur gibi zamlar geliyor. Vatandaş ne diyor?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Vatandaş demiyor ki siz diyorsunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Diyor ki: “Seçim değil, geçim.” Bak, değerli dostum, diyor ki:

“Dert sırtımızda oktur,

İnan derdimiz çoktur,

Bizi anlayan yoktur,

Millet geçim derdinde,

İktidar seçim derdinde.” (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

“Artık yüzler gülmüyor,
Zengin yokluk bilmiyor,
Ayn sonu gelmiyor,
Millet geçim derdinde,
AK PARTİ seçim derdinde.

Gönül yara, dip delik,
Cüzdanimız hep delik,
Cepken delik, cep delik,
Millet geçim derdinde,
İktidar seçim derdinde.

Hayat bizleri sıkır,
Dert içimizi yakar,
Çocuklar ele bakar, ele
Millet geçim derdinde,
Bizim AK PARTİ seçim derdinde.” (İYİ Parti sıralarından alkışlar)
SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – İYİ Parti seçim derdinde, bizim seçim derdimiz yok.
FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – “Azdır geçim sahası,
Bunun yoktur dahası,
Her şey ateş pahası,
Millet vallahi geçim derdinde,
Ama siz hâlâ seçim derdindediniz.

Çadıra taşınan kim Sayın Akbaşıoğlu?
Çalışıp aşınan kim?
Fakiri düşünen kim?
Millet geçim derdinde,
Bizim Akbaşıoğlu seçim derdinde.” (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

“Kimse evine almaz,
Bizim çilemiz dolmaz,
Aç kalsan soran olmaz,
Millet geçim derdinde,
İktidar seçim derdinde.

Geliyor yine sandık,
Bizler vatandaş olarak yandık ha yandık,
Dert çekmekten usandık,
Millet geçim derdinde,
AK PARTİ seçim derdinde.

Boş oturup yatan yok,
Boşa oyu atan yok,
Elimizden vallahi tutan yok.”

Vatandaş diyor ki: “Geçim derdindeyim.” Vallahi bizim AK PARTİ seçim derdinde. Duyun artık:
“Su taşı,
Sabır gırtlığı aştı,
Geçinmemiz zorlaştı.”

Millet diyor ki: “Geçim derdindeyim.” Bizim AK PARTİ illa diyor ki: “Seçim derdindeyim.”
Olmaz efendiler, olmaz; gelin, milletin sesini duyun.

Şimdi, buraya kadar güzel, geliyorum ikinci... Hani, yerli ve milliyiz ya, hani biz her fırsatta diyoruz ya “yerli ve milliyiz.” ama memleketin bütün kaynaklarını haraç mezat satıyoruz, değil mi? Şu ilanlara bir bakar mısınız; 250 bin dolara ev alırsınız bu memlekette. Her yerde bu ilanlar, dünyanın dört bir yanında: “Türk vatandaşlığı hediye.” “Türkiye’den ev alana Türk vatandaşlığı hediye.”

Şimdi, güzel de ne diyor bir şair:

“Günaydın Türkiye’ m, günaydın millet,

Bu gaffet, dalalet, hatta hıyanet,

Yutan yutana, satan satana,

Yatan yatana, satan satana.”

Şiir de devam ediyor, bakın:

“Kanadı kırılmış kartal yatıyor,

Baykuşlar ortada nara atıyor,

Yazık vatana, yazık vatana.

Bağır tellal bağır, her şey bedava,

Hürriyet bedava, vatan bedava,

Satan satana, satan satana.”

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Şiir şiir olalı böyle zulüm görmedi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Devam ediyor, bakın.

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Sen mi yazdın, sen mi?

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bakın, devam ediyor; sabredin, sabredin. Sabredin Müslümanlar, bakın ne diyor:

“Şiar edip kendine kabullenip zilleti,

Gaf yapıp uyutan var milleti...”

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Kendi grubuna anlat, grubuna. O tarafa anlat, o tarafa dön.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Şiir şiir olalı böyle zulüm görmedi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – “...Hiç kimse görmedi bu şekil ihaneti -hanımefendi-

Peşkeş çekip memleketi

Satan satana, satan satana,

Satan satana, satan satana.” (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Sen satıyorsun, sen!

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Vatani satan satana, toprağımızı satan satana. İlanlara bakınız, utanınız ya! Kenya’da, Arabistan’da, Avrupa’da Türkiye’nin her yerinde ilanlar... Ne bu ilanlar? “Pasaport bedava.” “Ev alırsan Türk vatandaşlığı bedava.” Hadi oradan! Hadi oradan! Bu rezalettir, yazıklar olsun size! (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Türk vatandaşlığını satan hiç yerli ve millî olur mu? Ne olur, biliyor musunuz? Onu siz biliyorsunuz. Yazıklar olsun! Sattırmayacağız, sattırmayacağız. Hesabını da soracağız, soracağız, soracağız.

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Sana yazıklar olsun, sana yazıklar olsun!

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – İyi akşamlar, hoşça kalın. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Sana yazıklar olsun, sana yazıklar olsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Oylamayı yapıp söz vereyim ben.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş’un 321 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tabii, kimin seçim derdinde olduğu millet tarafından açık seçik görülüyor. “Erken seçim, erken seçim.” diyenlerin, “Hemen seçim.” diyenlerin ve “Ben Başbakan olacağım, ben Başbakan olacağım.” diyenlerin kim olduğunu millet çok iyi biliyor. [İYİ Parti sıralarından “Bravo(!)” sesleri, alkışlar(!)]

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Bravo tosun paşa(!)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 321) (Devam)

BAŞKAN – İç Tüzük’ün 86’ncı maddesine göre oyunun rengini belli etmek üzere lehte ve aleyhte birer kişiye söz vereceğim.

Lehte İstanbul Milletvekili Recep Özel.

Buyurun Sayın Özel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Seçim yasasını görüştüğümüz bu hafta Türkiye Büyük Millet Meclisimizde örnek bir çalışmaya, fazla gergin olmayan, gerçekten uyum içerisinde, diğer yasa tekliflerine örnek olacak bir çalışmaya imza attık ve sonucuna geldik. Yasanın ne getirip götürdüğünü gerek bizim konuşmacılarımız gerekse muhalefetin, diğer partilerin konuşmacıları hep anlattılar. Yalnız, ben birkaç konu üzerinde şöyle durmak istiyorum.

Şimdi, konuşmalar esnasında ağızlardan çıkan bazı kelimeler oldu bu yasa teklifiyle ilgili olarak; “utanç verici” “kara lek” “zorbalık” “hukuksuzluk” “ahlaksız” ve buna benzer ifadeler burada ifade edildi. Şunu hepimiz kabul edelim ki: Bu seçim sistemi ve bu yasalarla hepimiz buradayız. Bizi buraya getiren seçim sistemini, Siyasi Partiler Kanunu’nu, 298 sayılı Kanun’u ve diğer bütün seçim kanunlarını böyle bir kenara, çöpe atmanın bize, siyaset kurumuna bir şey getirmediğini burada ifade etmek istiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – İtiraz edilen husus, seçime giderken değişiklik yapılması.

RECEP ÖZEL (Devamla) - Bu söylediğiniz cümlelerin hepsini de... Bakın, 2018 seçimlerinde, Türkiye’de yapılan seçimlere 8 tane uluslararası kuruluş geldi -AGİT, AGİTPA, TÜRKPA- 415 bağımsız seçmen gözlemcisi de burada görev aldı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hangileri?

RECEP ÖZEL (Devamla) - Bunların hiçbirinin raporunda seçimlerle ilgili bu dediğiniz anlamda, bu ifadeleri kapsayıcı bir tek kelime geçmiyor. Ufak tefek eleştirileri var ama genel anlamda seçimlerin eşit, adaletli, herkesin seçime katılımı yeterli... Türkiye dünyada yüzde 85’le 1’inci neredeyse, yüzde 50 gibi bir yurt dışı oylar da... Biz iktidara geldiğimizde yurt dışında yüzde 10 oy kullanılırken 2010’daki düzenlemelerden sonra yurt dışına seçilme hakkı tanıdık; yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan bile yüzde 50 oranında oy katılımlı bir seçim sistemine sahibiz. Dünyada örnek gösterilen bir seçim sistemine ve mevzuatına sahipken ve Türkiye’deki güzel işlerin başında seçim işi gelirken buna şaibe düşürecek, bunda birtakım şüpheler uyandıracak konuşmaların yapılması, önce kendi siyasetin meşruiyeti olarak sorunlu olur diyorum. Hepimiz bu yasalarla buradayız, ondan dolayı bu dediklerimizi lütfen düzeltirsek, tashih edersek seçim hukukuna çok daha hizmet etmiş oluruz diye düşünüyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Örnek bir sistemi niye değiştiriyorsunuz, niye? Buna cevap verin. Madem öyle, o zaman niye değiştiriyorsunuz örnek bir sistemi?

RECEP ÖZEL (Devamla) - Bakın, hepimizin amacı ne? Bütün siyasi partilerin amacı çalışıyoruz, ediyoruz- seçimde sandıktan çıkmak değil mi? Sandığa atılan oyun, hangi partiye atıldı ise o parti adına çıkması ve o partinin hanesine yazılmasını istiyoruz, hepimizin talebi bu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İstanbul’da ne yaptınız ya!

RECEP ÖZEL (Devamla) - Bakın, 2010 yılında yapılan düzenlemeyle o kadar şeffaf bir seçim sistemine kavuştuk ki bütün siyasi parti temsilcileri, seçime katılanların hepsi Yüksek Seçim Kurulundaki “SİPPORT” üzerinden bütün verilerine anlık olarak ulaşabiliyor; bu, dünyanın hiçbir ülkesinde yok. Sandık kurullarında siyasi parti temsilcilerimiz var mı? Var. İlçe seçim kurullarında oy kullanan üyelerimiz var mı? Var. İl seçim kurullarında temsilcilerimiz var mı? Var. Yüksek Seçim Kurulunda, burada bulunan bütün siyasi partilerin temsilcileri orada görev yapıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İstanbul seçiminde de vardı!

AHMET KAYA (Trabzon) – Siciliniz bozuk, siciliniz!

RECEP ÖZEL (Devamla) – Şimdi, bunların gözü önünde cereyan eden bir seçim sisteminde, seçim mevzuatında bu biraz önce dediğiniz “hile hurda” yok “Kedi girdi.”, yok “Şu girdi bu girdi.”nin hiçbir geçerliliği yok...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hiç yapmadığınız şeyler mi?

RECEP ÖZEL (Devamla) – ...elle tutulan hiçbir tarafı yok. Onun için bunlardan vazgeçin. Sizin, sandığa atılan birçok oyunuz da biz sahip çıkarız, hiç kimsenin oyunda gözümüz yok; öyle, seçim mühendisliğiyle, siyaset mühendisliğiyle seçim almak gibi bir derdimiz de yok. Bu yasa tamamen...

AHMET KAYA (Trabzon) – İstanbul’da o rezaleti yapan kimdi?

RECEP ÖZEL (Devamla) – Bakın, bütün siyasi... (CHP sıralarından gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Herkesi saf mı sanıyorsunuz? İstanbul’u unuttuk mu?

AHMET KAYA (Trabzon) – İstanbul rezaletini yapan kimdi o zaman?

RECEP ÖZEL (Devamla) – HDP’nin temsilcisi de burada. Sahada görmüş olduğumuz uygulamaların biraz problemlerini çözmek amacıyla bunu getirdik, seçim mevzuatına hizmet etsin diye bunu getirdik; kesinlikle bir hesabi davranışımız yok. 15 seçimdir biz sandıktan çıkıyoruz, millet bizi gönderirse gönderir; ona sizin buradaki iradeniz karar verecek değil ki. El birliğiyle, eşit, adil bir seçim sistemiyle seçimlere gideceğiz, herkesin traşını bu milletimiz yapacak, ondan sonra burada... Bütün seçimlerde “Gidiyorsunuz, gidiyorsunuz.” diyorsunuz, her seçim öncesi bunu diyorsunuz ama biz buraya hep geliyoruz, hep geliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gelmekte olan geliyor yine 2023 seçimlerinde.

Ondan dolayı siz ne kadar bu yasaya içinizden “evet” deseniz de oylarımızla demeyeceğinizi biliyoruz ama ben bir kez daha...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECEP ÖZEL (Devamla) – Gelin bu seçim mevzuatına “evet” deyin çünkü bu mevzuattan, bu düzenlemelerden siz de memnunsunuz, CHP de memnun, hepimiz memnunuz. Ortak bir düzenleme yaptığımız kanaatindeyim. Oylarınızla da bunu destekleyin diyorum, bu yasamız mevzuatımıza hayırlı olsun diyorum.

Saygılar sunuyorum efendim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Demokrasinin yükselişine paralel olarak gittikçe önem kazanan “seçim” kavramı esas olarak yönetilenlerin yönetenleri oylarıyla belirlemesini sağlayacak mekanizmaların kurulmasını ifade eder. Ancak günümüzde bir rejimin gerçek anlamda demokratik bir rejim sayılabilmesi için sadece sandık kurmak yeterli olmayıp seçimlerin evrensel olarak kabul gören belli standartlara uygun olarak yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda serbest ve adil seçim kriterlerine göre seçimlerin yönetim ve denetiminde, bağımsız ve tarafsız organların söz sahibi olması büyük önem taşır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu nedenlerle, görüştüğümüz seçim yasaı teklifi ortak akılla hazırlanmadığı, muhalefet partilerinin ve sivil toplumun görüşü alınmadığı için; kanun teklifinin genel gerekse maddelerinde gerekçeleri inandırıcılıktan uzak, bu hâliyle teklif gerekçesiz kaldığı için; bir önceki seçimde savundukları tezleri şimdi tam tersi bir anlayışla sunan ve savunan iktidarın kafa karışıklığına ve hesaplarına göre seçim kanunları hazırlanmayacağı için; baraj oranı indirilse de hâlen dünyada en yüksek baraj oranını muhafaza ettiği için; milyonlarca oyun tasnif dışı kalmasıyla millî iradenin gerçekleşmesini zedeleyip temsilde adaleti sağlamayacağı için; yetmiş iki yıl önce Demokrat Parti ve Cumhuriyet Halk Partisinin uzlaşmasıyla seçim güvenliği için kurulmuş, bugüne kadar hiç itiraza uğramamış il ve ilçe seçim kurullarındaki kıdemli hâkim uygulamasının kaldırılarak usulü, yöntemi belli olmayan, idari bir organ olan adalet komisyonunda kura yöntemiyle belirlenecek seçim kurullarının tarafsızlığı ve bağımsızlığı konusunda muhalefeti ikna edemediğiniz için; bu yöntemle iktidara yakın âdeta özel yetkili il ve ilçe seçim kurulları oluşturduğunuz için; Cumhurbaşkanlığıyla parti genel başkanlığı birleşmiş Cumhurbaşkanının seçim yasaklarından muaf tutularak diğer partilere karşı devlet olanaklarının kullanılması suretiyle eşit ve adil bir seçimi gerçekleştirmekten uzak olduğu için; Anayasa Mahkemesinin kararlarında belirttiği gibi, kamu yararı düşüncesi olmaksızın özel çıkarlar veya belli partilerin veya kişilerin yararına yasa yapılamayacağı için; ülkemizi demokrasiyle buluşturmak isteyen İsmet İnönü'nün 1947 yılında kendi yazdığı ve kurultayda kabul ettirdiği tüzük değişikliğiyle Cumhurbaşkanı kaldığı sürece parti genel başkanlığını bırakmasından tam yetmiş beş yıl sonra devlet ile partinin birleşmesine tanık olduğumuz için (CHP sıralarından alkışlar); 1931 yılında, bundan tam doksana bir yıl önce Mustafa Kemal Atatürk'ün Cumhurbaşkanı iken adının aynı zamanda Başbakanlık için geçmesi üzerine, ortaya çıkan dedikoduları önlemek üzere herkesi çağırıp “Şaşarım o dedikoduları çıkaranların aklına. Hep biliyoruz ki memleketimizin başına gelen felaketlerin çoğu şahsi idareden gelmiştir. Biz öteden beri şahsi bir idareyi bertaraf etmek için mücadele ettik. Şimdi, nasıl olur da benim aynı yola gitmemi beklersiniz?” diyerek yolumuzu aydınlatan Büyük Atatürk'ün yolundan ayrıldığınız için bu yasa teklifine “ret” oyu vereceğimizi ifade ediyor, hepimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Teklifin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizdeki işler tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 5 Nisan 2022 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.37

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

74'ÜNCÜ BİRLEŞİM
31 MART 2022 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 31 Mart 2022 Perşembe günkü Birleşiminde denetim konularının görüşlmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.02.2022 tarihli 56'ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun 5, 6, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 26, 27 ve 28 Nisan 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşlmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 23.03.2022 tarihli 70'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun,

31 Mart 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 321 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

31 Mart 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 321 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 1 Nisan 2022 Cuma günü saat 14:00'te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının görüşlmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı Birleşimde 321 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

321 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün 8 ila 15 inci maddelerden oluşması ve tüm üzerinde grup adına yapılacak konuşmaların en fazla iki konuşmacı tarafından yapılması;

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 29.03.2022 tarihli 72'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

***Plan ve Bütçe Komisyonu**

31.03.2022 Perşembe- Saat: 11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

74'ÜNCÜ BİRLEŞİM

31 MART 2022 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 321) Rize Milletvekili Hayati Yazıcı, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile 91 Milletvekilinin Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4284) ve Anayasa Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.03.2022) (*) (**)

2.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

3.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

4.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

5.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

6.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 317) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4098) ve Dışişleri Komisyonu Raporu(Dağıtma tarihi: 08.03.2022) (X)

9.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

10.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

11.- (S. Sayısı: 296) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinin KKTC'de Eğitim-Araştırma Yerleşkeleri (ASBÜ-KKTC) Kurmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3668) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

12.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

13.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

14.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

15.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

16.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

17.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

19.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

20.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

33.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

34.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

35.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

36.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

37.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

38.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

39.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

40.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

41.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

42.-**(S. Sayısı: 47)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 258)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 307)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 313)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) **(X)**

